

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 218

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

56 tomas
2013 m. liepos 30 d.

<u>Pranešimo Nr.</u>	<u>Turinys</u>	<u>Puslapis</u>
I	<i>Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės</i>	
NUOMONĖS		
Regionų komitetas		
101-oji plenarinė sesija, 2013 m. gegužės 30 d.		
2013/C 218/01	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Jaunimo užimtumo srities dokumentų rinkinys	1
2013/C 218/02	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo	7
2013/C 218/03	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Atotrūkio inovacijų srityje mažinimas	12
2013/C 218/04	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. ES reglamentavimo kokybė (REFIT) ...	22
2013/C 218/05	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Rinkos padėties raida ir su ja susijusios sklاندaus laipsniško pieno kvotų sistemos panaikinimo sąlygos. Antroji „Poveikio sušvelninimo“ ataskaita	27

LT

Kaina:
4 EUR

(Tęsinys antrajame viršelyje)

III Parengiamieji aktai

REGIONŲ KOMITETAS

101-oji plenarinė sesija, 2013 m. gegužės 30 d.

2013/C 218/06	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimas ir atitinkamos priemonės	33
2013/C 218/07	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Poveikio aplinkai vertinimo direktyvos persvarstymas	42
2013/C 218/08	Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Septintoji aplinkosaugos veiksmų programa	53

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

REGIONŲ KOMITETAS

101-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2013 M. GEGUŽĖS 30 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Jaunimo užimtumo srities dokumentų rinkinys

(2013/C 218/01)

REGIONŲ KOMITETAS

- palankiai vertina Jaunimo užimtumo srities dokumentų rinkinį kaip bandymą pasiūlyti keletą konkrečių priemonių siekiant padėti valstybėms narėms spręsti iki nepriimtino lygio išaugusio jaunimo nedarbo problemą ir užkirsti kelią dėl jos susidarantiems socialinei atskirčiai;
- pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį nustatant ir įgyvendinant kovos su nedarbu priemones, suteikiant jaunuoliams galimybių ir paramą keičiantis gerąja patirtimi;
- taip pat pabrėžia, jog svarbu, kad jaunuoliai ir jaunimo organizacijos aktyviai įsitrauktų į bendradarbiavimą įgyvendinant strategijas;
- kadangi klausimas skubus, Komitetas prašo Europos Vadovų Tarybos pritarti siūlymui Jaunimo užimtumo iniciatyvą pradėti įgyvendinti dar 2013 metais;
- prašo Europos Komisijos baigti rengti Europos stažuocių kokybės sistemą, sudaryti Europos gamybinės praktikos aljansą ir pateikti pasiūlymą dėl naujo EURES reglamento;
- ragina Komisiją Europos lygmeniu remti ir papildyti valstybių narių profesinio mokymo politikos veiksmus parengiant rekomendaciją, kurioje būtų pasiūlyti minimalūs gamybinės praktikos kokybės standartai, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos įgytų įgūdžių pripažinimui visoje Europoje.

Pranešėjas	Enrico ROSSI (IT/ESP), Toskanos regiono prezidentas
Pamatiniai dokumentai	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Jaunimo užimtumo didinimas“ COM(2012) 727 final Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Pasiūlyti stažuotių kokybės sistemą. Europos lygmens socialinių partnerių antro etapo konsultacijos pagal Europos Sąjungos veikimo sutarties 154 straipsnį“ COM(2012) 728 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Bendrosios aplinkybės

1. vertina Europos Komisijos pastangas skatinti kovoti su jaunimo nedarbu, nes tai, be abejonės, yra viena rimčiausių Europos Sąjungoje kylančių problemų, kuriai spręsti skubiai reikia priimti suderintus bei susistemintus politinius išsipareigojimus ⁽¹⁾ ir skirti pakankamai lėšų;

2. palankiai vertina Jaunimo užimtumo srities dokumentų rinkinį ⁽²⁾ kaip bandymą pasiūlyti keletą konkrečių priemonių siekiant padėti valstybėms narėms spręsti iki nepriimtino lygio išaugusio jaunimo nedarbo problemą ir užkirsti kelią dėl jos susidarantiems socialinei atskirčiai;

3. teigiamai vertina Komisijos komunikate „Jaunimo užimtumo didinimas“ pasiūlytą dvejopą veikimo būdą (rekomendacijas valstybėms narėms ir ES lygmeniu vykdomą koordinavimą, iniciatyvas ir priemones); kartu pabrėžia, kad reikalingi tinkami bei proporcingi veiksmai ir Europos, nacionalinio ir regionų lygmenų priemonės, įgyvendinami visuomet laikantis subsidiarumo principo;

4. pabrėžia, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį nustatant ir įgyvendinant kovos su nedarbu priemones, suteikiant jaunuoliams galimybių ir paramą keičiantis gerąja patirtimi, taip pat pabrėžia, jog svarbu, kad jaunuoliai ir jaunimo organizacijos aktyviai įsitrauktų į bendradarbiavimą įgyvendinant strategijas;

5. palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos 2013 m. vasario 7–8 d. priimtą sprendimą skirti 6 mlrd. EUR Jaunimo užimtumo iniciatyvai, kurioje gali dalyvauti visi regionai (NUTS 2 lygio), kuriuose jaunimo nedarbas viršija 25 proc., tačiau

mano, kad nors tai yra padrašinantis ženklas, numatytieji išteklių vis dar yra nepakankami, kad būtų įmanoma susidoroti su tokio didelio masto problema;

6. kadangi klausimas skubus, Komitetas prašo Europos Vadovų Tarybos pritarti siūlymui Jaunimo užimtumo iniciatyvą pradėti įgyvendinti dar 2013 metais;

7. laikosi nuomonės, kad didelę dalį iniciatyvai „Jaunimo užimtumo didinimas“ numatytų išteklių reikia skirti vietos ir regionų valdžios institucijoms, kad joms būtų suteikta daugiau galimybių vietos sąlygoms tinkamiausiai įgyvendinti jaunimo užimtumo skatinimo iniciatyvas;

8. prašo Europos Komisijos baigti rengti Europos stažuotių kokybės sistemą, sudaryti Europos gamybinės praktikos aljansą ir pateikti pasiūlymą dėl naujo EURES reglamento;

9. pabrėžia, kad įgyvendinimo procese svarbu taikyti horizontalų, suderintą ir tvarų požiūrį siekiant užtikrinti visų strateginių iniciatyvų, t. y. „Naujų įgūdžių ir darbo vietų darbotvarkė“ ⁽³⁾, „Judus jaunimas“ ⁽⁴⁾, „Inovacijų sąjunga“, „Europos skaitmeninė darbotvarkė“, savitarpio sinergiją ir jų sinergiją su 2014–2020 m. sanglaudos politika;

10. tvirtai remia strategiją „Europa 2020“ ir jos priemones bei išsipareigojimą pasiekti joje nustatytus užimtumo tikslus, įskaitant tikslą sumažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių, ragina valstybes nares sustiprinti joje apibrėžtą augimo ir inovacijų kryptį ir skatina glaudžiau bendradarbiauti įvairiais valdymo lygmenimis; pabrėžia, kad siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų šiuo požiūriu svarbų vaidmenį atlieka regionų ir vietos valdžios institucijos ir kad nacionalines reformų programas būtina įgyvendinti bendradarbiaujant įvairiais valdymo lygmenimis;

⁽¹⁾ CdR 2562/2012 fin.

⁽²⁾ COM(2012) 727 final, COM(2012) 728 final, COM(2012) 729.

⁽³⁾ CdR 401/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 292/2010 fin.

11. pabrėžia, kad svarbu energingai spręsti labai opią problemą, kad vis daugiau Europos jaunuolių nei dirba, nei mokosi, nei atlieka praktiką, įvertinti, kiek tai kainuos tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, suvokti šios problemos poveikį socialiniams reikalams bei ekonomikai ir su jaunuolių savarankiškumo stoka susijusius padarinius ir pavojus (socialinei ir demokratiniai struktūrai); taip pat laikosi nuomonės, kad į darbo rinką nesintegruojančių jaunuolių reiškinio mastas priklauso nuo įdarbinimo tarnybų veiklos efektyvumo, mokslo ir darbo sferų ryšių bei didesnio ar mažesnio savanorių ir trečiojo sektoriaus organizacijų aktyvumo; svarbu pabrėžti, kad didžiausio poveikio galima pasiekti bendradarbiaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms, darbo biržoms, konsultacinėms ir švietimo įstaigoms;

12. pažymi, kad geriausių rezultatų jaunimo užimtumo srityje pasiekiami tose šalyse, kuriose jaunuoliai turi galimybę kokybiškai stažuotis ir kuriose nustatyta aiški gamybinės praktikos tvarka⁽⁵⁾ yra profesinio mokymo ir įdarbinimo sistemos sudedamoji dalis. Taip pat pažymi, kad visa tai pasiekama, jeigu įdarbinimo tarnybos dirba veiksmingai. Todėl pabrėžia, kad svarbu Europos lygmeniu skelbti esamų valstybinių profesinio orientavimo ir darbo ieškantiesiems teikiamos individualios pagalbos sistemų ir tarnybų sukauptą gerą patirtį; be to, mano, kad į įdarbinimo tarnybų veiklą ir į profesinio orientavimo procesus reikėtų įtraukti kuo daugiau vietos jaunimo organizacijų;

13. palankiai vertina vadinamąją jaunimo garantijų iniciatyvą, pagal kurią baigęs mokyklą arba darbinę veiklą jaunuolis per keturis mėnesius gautų kokybišką pasiūlymą įsidarbinti, tęsti studijas, atlikti gamybinę praktiką ar stažuotę; jaunimo nedarbo mažinimas yra pagrindinė užduotis kuriant Europos ateitį;

14. atidžiai stebės, kaip praktiškai įgyvendinama ši Jaunimo garantijų iniciatyva; nurodo, kad tai yra brangi priemonė, todėl ją įgyvendinant valstybėms narėms, visų pirma toms, kurios patiria rimtų finansinių problemų, bus reikalinga tvirta ES parama;

15. primena, jog svarbu išplėsti šios priemonės taikymą, kad ja galėtų naudotis ir aukštąsias mokyklas baigę jaunuoliai ne iki 25, o iki 30 metų amžiaus;

16. sieks, kad tarpinstitucinėse derybose dėl naujų Europos socialinio fondo nuostatų, taikomų Jaunimo užimtumo iniciatyvai, dėl kurios Europos Vadovų Taryba susitarė 2013 m. vasario 7–8 d., būtų nustatytos lankstesnės pagal šią priemonę teikiamų asignavimų sąlygos kalbant apie tokius aspektus kaip bendro finansavimo dalis ar avansas, kad regionai galėtų veiksmingiau ir greičiau įveikti šioje srityje susidariusią sudėtingą padėtį. Taip pat prašo vietos ir regionų valdžios institucijas laiku informuoti apie šios iniciatyvos finansavimą, taip pat apie abiejų jos finansavimo kryptių suteikiamas sumas, kad minėtos institucijos

galėtų į tai atsižvelgti nustatydamos savo kovos su jaunimo nedarbu strategijas ir garantijų iniciatyvas;

Gamybinės praktikos indėlis didinant jaunuolių savarankiškumą

17. skatina valstybes nares ir kompetentingas institucijas rengti mokymo programas, pagal kurias būtų remiamas ankstyvesnis perėjimas iš mokyklos į darbo rinką, kad jaunuoliai švietimo ar profesinio mokymo sistemoje per ilgai neužsibūtų be jokios perspektyvos. Tačiau planuojant ankstyvesnį patekimą į darbo rinką reikia suteikti galimybę grįžti į profesinio mokymo sistemą siekiant pagerinti įgūdžius ar persikvalifikuoti, t. y. organizuoti tęstinį mokymąsi; be to, rekomenduoja kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis, švietimo ir mokymo įstaigomis, valstybiniais įdarbinimo centrais ir verslo struktūromis siekiant palengvinti integraciją darbo rinkoje kuriant integruotas ekonomines sistemas, parengti ir įgyvendinti regionų užimtumo ir profesinio mokymo strategijas;

18. pabrėžia, kad reikia nedelsiant imtis ir jaunimo nedarbui būdingos lyčių problematikos: didesnė tikimybė, kad nuo mažų garantijų darbo, darbo užmokesčio skirtumo (tai pasakytina net apie stažuotes) bei profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros stokos labiau nukentės ne jauni vyrai, o jaunos moterys; todėl ragina visose jaunimo užimtumui didinti skirtose programose atsižvelgti į nacionalines, regionines ir vietos aplinkybes ir į su šiuo klausimu susijusią lyčių problematiką;

19. primena, kad gamybinės praktikos programos gerokai palengvina perėjimą iš mokyklos į darbo rinką, nes jaunuoliai gauna galimybę įgyti ir profesinės patirties darbo aplinkoje, ir teorinių žinių ne darbo vietoje, kadangi į mokymo procesą įtraukiamos įmonės ir mokymo įstaigos; dėl to ragina valstybes nares skatinti dualiosios ar „dviejų bėgių“ gamybinės praktikos programas, taip pat ir aukštojo mokslo studijų laikotarpiu;

20. tikisi, kad bus galimybė priimti bendrą sistemą, kurioje atsižvelgiama į nustatytą kompetencijos pasidalijimą, kad būtų suderintos įvairiose valstybėse narėse įgyvendinamos dualiojo profesinio mokymo iniciatyvos, sutelkta didžiausia gamybinės praktikos teikiama nauda ir nurodytos geriausios priemonės jai organizuoti;

21. ragina Komisiją Europos lygmeniu remti ir papildyti valstybių narių profesinio mokymo politikos veiksmus parengiant rekomendaciją, kurioje būtų pasiūlyti minimalūs gamybinės praktikos kokybės standartai, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos įgytų įgūdžių pripažinimui visoje Europoje;

22. vertina pažangą, padarytą kuriant Europos gamybinės praktikos aljansą kaip ES lygmens priemonę įgūdžių paklausai patenkinti ir tinkamai orientacinei įgytos kvalifikacijos vertinimo sistemai sukurti;

⁽⁵⁾ SWD(2012) 406 final.

23. pritaria Komisijos pasiūlymui remti bendradarbiavimo formas, kurios padėtų gerinti ir plačiau paskleisti dualųjį profesinį mokymą. Tačiau į tokį bendradarbiavimą turi būti įtrauktos nacionaliniu lygmeniu už švietimą, mokymą ir darbo politiką atsakingos valdžios institucijos, vietos ir regionų valdžios institucijų atstovai, ESF valdymo organai, įmonių ir socialinių partnerių atstovai. Turi būti siekiama nustatyti, kokios strategijos gali būti naudingos kiekvienos valstybės narės darbo rinkoje ir švietimo sistemoje gerinant gamybinę praktiką ir ESF valstybėms skirtų lėšų veiksmingo panaudojimo būdus dualiojo profesinio mokymo sistemų kūrimo ir įgyvendinimo srityje;

24. konstatuoja, kad geresnių rezultatų užimtumo ir mokymosi srityje pasiekiami tada, kai visi suinteresuotieji subjektai tinkamai bendradarbiauja⁽⁶⁾. Todėl siūlo valstybėms narėms sudaryti palankias sąlygas mokykloms, institutams, švietimo ir profesinio mokymo įstaigoms, verslo pasauliui ir įdarbinimo tarnyboms veiksmingai bendradarbiauti. Tai galima pasiekti įvairiomis kultūrinėmis ir struktūrinėmis priemonėmis, taip pat finansinėmis ir mokesčių lengvatomis, kurias, prireikus, galėtų teikti regionų ir vietos valdžios institucijos;

25. mano, kad būtina atsižvelgti į specifinius MVĮ poreikius, nes jos galėtų padėti jaunuoliams ugdyti darbo rinkoje reikalingus įgūdžius, tačiau jos turi nedaug išteklių ir dažnai susiduria su vis didėjančiomis organizacinėmis, biurokratinėmis ir kultūrinėmis kliūtimis.

26. mano, kad įdarbinimo agentūros ir nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų valdomos įstaigos turėtų pasirūpinti jaunimo mokomosios praktikos organizavimu. Joms turėtų būti suteikta priežiūros teisė ir atsakomybė už uždavinius, susijusius su tolesne mokomosios praktikos stebėseną. Tam reikėtų atitinkamai pritaikyti institucinę sistemą;

Stażuočių vaidmuo įsitraukiant į darbo rinką

27. primena, kad profesinė praktika, nors ir trumpalaikė, turi tapti naudinga profesinio mokymo priemone ir padėti jaunuoliams kuo greičiau patekti į darbo rinką ir joje įsitvirtinti. Dėl šios priežasties stažuotės turi būti kokybiškos ir mokomojo turinio, ir socialinės apsaugos požiūriu. Todėl Regionų komitetas prašo vietos valdžios institucijų suteikti jaunuoliams kuo daugiau galimybių stažuotis, kad jie galėtų geriau susipažinti su įvairiomis profesijomis ir amatais. Komitetas mano, kad vietos ir regionų valdžios institucijos gali parodyti gerą pavyzdį įgyvendindamos aukštos kokybės darbo patirties programas, todėl siūlo joms dirbti kartu su švietimo įstaigomis ir imtis lyderio vaidmens priimant dirbti ir panaudojant stažuotojus ir kuriant bendradarbiavimo su verslo sektoriumi forumus, kad jaunimas greitai įsitvirtintų darbo rinkoje;

28. konstatuoja, kad daugelyje valstybių narių stažuote naudojamas netinkamai: ji suteikia progą piktnaudžiauti pritraukiant pigios ar visai nemokamos darbo jėgos, ir tais laikotarpiais, kai yra ypač daug darbo, stažuote dažnai pakeičiamos įprastinės darbo sutartys;

29. nurodo, kad formuluojant stažuotės apibrėžtį turi būti pabrėžiama, jog tai yra mokymo procesas, kuriuo siekiama supažindinti su darbu; taip pat pažymi, kad formuluojant teisingą apibrėžtį turi būti plačiai apibūdinama „grandinė“, sudaryta iš orientavimo, profesinio mokymo ir darbo patirties;

30. tvirtai remia ES vaidmenį nustatant Europos lygmeniu pripažintus kokybės kriterijus. ES lygmens sprendimas taip pat būtų akivaizdžiai naudingas stažuotojų judumui ES teritorijoje bei už jos ribų ir padėtų užtikrinti geresnę darbo rinkos integraciją;

31. palankiai vertina Komisijos pasiūlymus dėl Europos stažuotės kokybės sistemos kaip priemonių, padedančių sudaryti geresnes sąlygas jaunuoliams patekti į darbo rinką, rinkinį;

32. primygtinai prašo skubiai priimti Europos masto rekomendaciją dėl stažuotės ir joje apibrėžti minimalius visoms valstybėms narėms bendrus ES lygmens standartus. Šioje rekomendacijoje turėtų būti deramai atsižvelgiama į visus stažuotės tipus, neapsiribojant vien stažuotėmis laisvojoje rinkoje (ne mokymo įstaigoje);

33. pageidauja, kad būtų nustatyti (atskirų valstybių narių lygmeniu) stažuotėms taikytini būtiniausi reikalavimai, kaip antai sudaryti rašytinę sutartį tarp stažuotojo ir priimančiosios organizacijos ir galbūt sutartį su mokymo organizacija arba kitu stažuotes organizuojančiu subjektu, ir tokioje sutartyje nurodyti tokie konkretūs dalykai kaip profesiniai ir mokymosi tikslai, stažuotės trukmė ir darbo grafikas, o prireikus – socialinis draudimas ir išlaidų atlyginimas ar kompensacija. Sutartyje nurodytas mokymo turinys turėtų būti užtikrinamas priimančiojoje organizacijoje paskiriant stažuotės vadovus ar kuratorius, kurie turėtų tinkamų ir su stažuotės tema susijusių profesinių įgūdžių;

34. rekomenduoja stažuotojui užtikrinti stažuotės skaidrumą ir pabrėžia, kad svarbu numatyti teisingą išlaidų atlyginimą (arba kompensaciją), kuriam lėšos galėtų būti skiriamos iš ESF ir kuris galėtų užtikrinti kokybę, nes stažuotojui sudarant orias sąlygas kuriama „abipusė nauda“ pačiam jaunuoliui ir įmonei;

35. primena, kad stažuotoją priimančią ūkio subjektas turi atitikti privalomus reikalavimus, pvz., socialinės rūpybos, sveikatos ir saugos darbo vietoje teisės aktų nuostatas, su negalia susijusias nuostatas ir pan.;

36. pabrėžia, kad būtina oficialiu sertifikatu paliudyti per stažuotę stažuotojo įgytas žinias ir įgūdžius;

⁽⁶⁾ COM(2012) 669 final.

37. palaiko Komisijos pasiūlymą sumoderninti direktyvą dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (7) – išplėsti jos taikymo sritį ir į ją įtraukti stažuotės laikotarpius kitose valstybėse narėse; taip pat tikisi, kad bus ištirtas klausimas, ar direktyva bus taikoma ne tik stažuotėms, kurias reikia atlikti siekiant įgyti reglamentuojamą profesiją, bet ir laisvojoje rinkoje bei mokymo įstaigoje atliekamoms stažuotėms;

Judumas kaip jaunuolių galimybes didinantis veiksnys

38. pažymi, kad jaunų darbuotojų geografinis judumas yra svarbi priemonė, padedanti pašalinti darbo paklausos ir pasiūlos pusiausvyros sutrikimus. Siekiant šio tikslo, stažuotės, kurios atitiktų specifinius tam tikro sektoriaus kriterijus (pvz., amatų ar turizmo srityje), gali tapti veiksmingomis judumo, kurį plėtojant jaunimas sugrįžtų į savo gimtinę įgijęs aukštesnę kvalifikaciją ir turėdamas daugiau galimybių susirasti darbą, skatinimo priemonėmis. Tai ypač svarbu norint išsaugoti teritorinę sanglaudą ir padėti regionams, susiduriantiems su tokiais demografinėmis problemomis kaip gyventojų senėjimas arba jų trūkumas;

39. tikisi, jog būsimosioms ES judumo rėmimo programoms, grindžiamoms programos „Erasmus visiems“ pasiūlymu, bus skiriamas tinkamas ir ilgalaikis finansavimas, kad daugiau jaunuolių galėtų tam tikrą studijų ar profesinio mokymo laikotarpį praleisti užsienyje, atsižvelgiant į išskirtinę atokiausių regionų jaunimo padėtį;

40. remia Komisijos pasiūlymą Europos darbo vietų tinklą pertvarkyti į darbo paieškos ir įdarbinimo priemonę, orientuotą į rezultatus, ir toliau plėtoti iniciatyvą „Tavo pirmasis EURES darbas“, siekiant padėti 18–30 metų amžiaus ES piliečiams rasti darbą kitoje valstybėje narėje;

41. atkreipia dėmesį į tai, kad turėtų būti galimybė papildomai ES švietimo programoms skirti ESF bei nacionalinių ir (arba) regioninių fondų lėšų. Šiomis lėšomis reikėtų tiesiogiai paremti specifinę judumo vykdymo tvarką, taip sudarant sąlygas ES jaunimui naudotis judumo teikiama galimybėmis vienuodomis sąlygomis, neatsižvelgiant į tai, kur jie gyvena, ir skatinti valstybių narių viešąsias įdarbinimo tarnybas plėtoti sistemos EURES teikiamų galimybių sklaidos programas ir integruoti tas programas į reguliarią jų veiklą;

Tam tikri horizontalieji prioritetai

42. palankiai vertina tokias pristatytas įgūdžių apibrėžimo priemones kaip ES įgūdžių panorama ir Europos įgūdžių pasas. Šios priemonės iš tiesų gali geriau patenkinti tinkamų įgūdžių paklausą ir padėti sudaryti tinkamą orientacinę Europos kvalifikacijų sistemą, kuri aprėptų ne tik formaliojo mokymosi metu

įgytus įgūdžius, bet ir įgūdžius, susijusius su savišvieta bei neformaliuoju mokymusi;

43. ragina valstybes nares kurti ir įgyvendinti politiką ir priemones, kuriomis būtų siekiama sudaryti jaunuoliams palankias sąlygas užsiimti verslu, suteikiant ir tam tikras finansavimo ir išperkamosios nuomos garantijas, užtikrinant mažesnes paskolų palūkanas ir taikant mikro kreditų priemones;

44. laikosi nuomonės, kad svarbiausia – naudojantis tokiomis priemonėmis kaip programa „Erasmus jauniems verslininkams“ nutiesti tiltą tarp akademinio pasaulio ir darbo rinkos, nes, kaip jau buvo pabrėžta vienoje iš ankstesnių Regionų komiteto nuomonių (8), ši priemonė pasirodė esanti ypač veiksminga verslumui skatinti;

45. pritaria Komisijai, kad labai svarbu suteikti tvirtą impulsą strateginiams sektoriams, turintiems didelį darbo vietų kūrimo potencialą (sveikatos apsaugos, socialinių reikalų, žaliosios ekonomikos ir IRT), kad jie kurtų įmones ir apskritai remtų užimtumą; regioninis lygmuo gali atlikti ypatingą vaidmenį tikslingai remiant kvalifikacijos plėtojimą stipriuose regionų sektoriuose, kuriuose geros įsidarbinimo galimybės;

46. mano, jog ypatingai svarbu susieti darbo rinkos lankstumo ir užimtumo saugumo sąvokas, kad būtų pasiekta pusiausvyra tarp darbdavių poreikio turėti lanksčią darbo jėgą ir pačių darbuotojų poreikio, vis mažėjant užimtumo garantijoms, užsitikrinti saugumą ir apsaugą;

47. pabrėžia, kad svarbu bendradarbiauti su vietos ir regionų lygmens subjektais apibrėžiant konkrečią užduotį, kuri padėtų konkrečioje teritorijoje spręsti jaunimo užimtumo politikos planavimo ir valdymo problemas. Siekiant šio tikslo būtų galima kurti naujoviškas integruotų jaunimo užimtumo politikos sistemų valdymo formas, kurios palaikytų ryšius tarp viešojo subjekto ir jaunosios kartos atstovų ir verslo struktūrų;

48. pabrėžia, kad kuriant ir įgyvendinant naujas iniciatyvas būtina visapusiškai įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas, nes šis lygmuo geriausiai geba įvertinti teritorijų reikalavimus, poreikius ir vietos sąlygas, taigi ir aplinkybes, susijusias su užimtumu ir specialiomis jaunimui skirtomis programomis;

49. Europos Komisijai primena, kad regionų ir vietos valdžios institucijos jau įgijo didelę kompetenciją įgyvendinti užimtumo, švietimo ir profesinio mokymo politiką; taip pat apgailestauja, kad Europos Komisijos komunikate konkrečiai neužsimenama apie regionų ir vietos valdžios institucijų kompetenciją (9), susijusią su politikos pirmiau minėtose srityse rengimu arba įgyvendinimu;

(7) COM(2011) 883 final.

(8) CdR 1186/2012 fin.

(9) CdR 1186/2012 fin.

50. mano, kad būtina stažuoučių priemonei rasti tinkamą vietą įgyvendinant Jaunimo užimtumo srities dokumentų rinkinio nuostatas ir platesniu mastu remiant jaunuoliams skirtas garantijų iniciatyvas, taip pat jai skirti ES paramą, kuri, vykdant ES jaunimo užimtumo politiką, yra reikalinga spręsti svarbiausiam socialinės Europos uždaviniui – išvengti kartų atotrūkio ir suteikti jaunuoliams teisę pasinaudoti galimybėmis siekiant realizuoti savo savarankiškumą.

51. mano, kad daug išteklių būtina skirti mokymui, kuris skatintų jaunimo verslumą. Skatinimas turi būti orientuotas į besiformuojančius sektorius, apibrėžtus skirtingose regioninėse strategijose atsižvelgiant į bendrą ekonominę aplinką. Europos

visuomenės augimo šaltinis yra sukauptos žinios ir jaunimo noras mokytis. Remdamiesi patirtimi turime nenukreipti mūsų jaunų verslininkų į menkas ekonomines perspektyvas turinčius sektorius. Dėl šios priežasties ir atsižvelgiant į tai, kad gyvename ekonominiu požiūriu sudėtingoje visuomenėje, svarbu „išmokyti mokytis“ taikant tokias mokymo priemones, kurios leistų jaunimui nuo minties apie savo įmonę pereiti prie konkretaus verslo projekto įgyvendinimo. Manome, kad lemiamą reikšmę turi finansavimas. Šiam tikslui valstybės narės turėtų skirti tam tikrą procentinę jų atitinkamų finansinių priemonių dalį taikydamos su jaunimo nedarbo lygiu tiesiogiai susietus koeficientus, kad būtų sudarytos palankios sąlygos jaunų verslininkų parengtų projektų finansavimui.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

**Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas
siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo**

(2013/C 218/02)

REGIONŲ KOMITETAS

- teigiamai vertina tai, kad pripažįstama, jog kultūra yra vietos ir regionų vystymosi priemonė, ir kad akcentuojama pažangiosios specializacijos strategijų svarba ir holistinis požiūris į kūrybos vystymąsi;
- siūlo kurti kūrybiškas koncepcijas ir perduoti jas Europos kūrybingumo forumui, kuriame suburtos viešojo ir privataus sektorių bei savanorių grupės ieškotų būdų, kaip Europai kūrybiškai spręsti opias vietas ir Europos problemas;
- pabrėžia, jog svarbu nuo pat mažens ugdyti kūrybingumą tiek švietimo sistemoje, tiek per laisvalaikio užsiėmimus, nes taip jaunajai kartai suteikiamos galimybės kuo geriau pasinaudoti naujomis priegios prie kultūros formomis ir geriau pasiruošti profesinei karjerai ateityje, visų pirma padedama jaunimui ir visuomenei prisitaikyti prie pokyčių, susijusių su perėjimu prie skaitmeninių technologijų;
- pritaria tam, kad komunikate dėmesys sutelkiamas į būtinumą supaprastinti dabartines taisykles ir sudaryti daugiau galimybių kultūros ir kūrybos sektoriams gauti išorės finansavimą;
- ragina siekti, kad kultūra ir kūryba būtų geriau integruotos į strategiją „Europa 2020“ ir pripažįstamos svarbios sąsajos su kitomis politikos sritimis, pavyzdžiui, pramone, turizmu, švietimu ir finansais.

Pranešėjas	Anton ROMBOUTS (NL/ELP), Hertongenboso miesto meras
Pamatinis dokumentas	Komisijos komunikatas Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo“
	COM(2012) 537 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Padėties apžvalga

1. teigiamai vertina komunikatą „Kultūros ir kūrybos sektorių rėmimas siekiant ES ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo“ ir mano, kad tai – savalaikė strategija, kuria siekiama panaudoti visą šių sektorių potencialą socialiniam ir ekonominiam vystymuisi užtikrinti. Labiausiai džiaugiasi, kad atkreiptas dėmesys į kultūros ir kūrybos sektorių savybę generuoti augimą ir darbo vietas, šių sektorių indėlį į inovacijų skatinimą ir jų teigiamą poveikį kitiems sektoriams bei įvairių sričių politikai. Komunikatas rodo aukštą Europos Komisijos ir Regionų komiteto pozicijų dėl kultūros ir kūrybingumo potencialo skatinti augimą sinergijos lygį. RK pabrėžia, koks svarbus yra vietos ir regionų lygmuo kultūros ir kūrybos sektorių vystymuisi Europoje – apie tai jau kalbėta Regionų komiteto nuomonėje „Kultūros ir kūrybos sektorių potencialo išlaisvinimas“⁽¹⁾, apie šio vaidmens svarbą kalbama ir komunikate;

2. primena, kad finansų ir ekonomikos krizės laikotarpiu kultūra ir kūrybos sektoriai taip pat gali padėti kūrybiškai įgyvendinti socialinės ir sveikatos politikos tikslus, skatindamos inovacijas ir kartu prisidedamos prie augimo⁽²⁾;

3. pakartoja, kad kultūra turi ir savitą vertę, kuri nepriklauso nuo ekonominių kultūros produktų aspektų, ir tvirtina, kad į šį dvejopą kultūros pobūdį būtina atsižvelgti nesutelkiant dėmesio tik į kultūros ekonominį naudingumą⁽³⁾;

4. reiškia pasitenkinimą tuo, kad komunikate pripažįstama, jog strateginės investicijos į kultūros ir kūrybos sektorius vietos ir regionų lygmeniu duotų didelę naudą, ir teigiamai vertina raginimą ieškoti išsamaus strateginio atsako ir siekti visų lygmenų – pradedant vietos, baigiant ES – dalyvavimo;

5. teigiamai vertina tai, kad visame komunikate pripažįstama, jog kultūra yra vietos ir regionų vystymosi priemonė, ir kad akcentuojama pažangiosios specializacijos strategijų svarba;

6. pripažįsta, kad reikia tampa susieti vietos ir regionų lygmens ir nacionalines strategijas, taip pat pritaria siūlymui būsimose sanglaudos politikos programose stengtis įvertinti kultūros ir kūrybos sektorių potencialą įgyvendinti regioninio vystymosi strategijas;

7. primena ankstesnes Regionų komiteto nuomones, kuriose jis yra pripažinęs Europos kultūros sostinės programą vertingu renginiu, pabrėžiančiu Europos kultūrų turtingumą, įvairovę ir bendrumą⁽⁴⁾. Kartu su Europos paveldo ženklų iniciatyva, Kultūros sostinės programa turėtų ir toliau būti auditorijos formavimo ir piliečių dalyvavimo laboratorija;

8. teigiamai vertina Komisijos pasiūlymus kurti bendradarbiavimo programas, skirtas užtikrinti tarpusavio mokymąsi, kurti kontaktų tinklą, kuriame būtų lengviau keistis informacija, ir užtikrinti įvairovę. ES veiksmai taip pat bus reikalingi norint kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis padėti kūrybiniam sektoriui pakilti iš vietinio lygio į pasaulinį;

9. nepanašu, kad Komisijos pasiūlymai, kurie pateikti šiame komunikate, keltų kokių nors problemų subsidiarumo principo požiūriu. Tačiau ateityje reikės stebėti ES lygmeniu pasiūlytas ar priimtas konkrečias priemones ar veiksmus;

Rekomendacijos

ILGALAIKĖS VIZIJOS REIKALINGUMAS

10. atsižvelgdamas į dabartinius iššūkius, su kuriais susiduria Europa, RK pabrėžia, jog būtina igalaimė vizija, kuri padėtų pasukti klestėjimo ir geresnės visuotinės gyvenimo kokybės keliu. Tokia vizija turi būti glaudžiai susieta su kultūra ir kūrybingumu. RK sutinka, kad ES tarptautinė įtaka yra pagrįsta vaizduote, kūrybingumu ir inovacijomis ieškant naujų idėjų, koncepcijų bei projektų ir yra įsitikinęs, kad šiuo atžvilgiu kultūros ir kūrybos sektoriai gali įnešti svarų indėlį;

⁽¹⁾ CdR 181/2010 fin.

⁽²⁾ CdR 181/2010 fin.

⁽³⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽⁴⁾ CdR 191/2011 fin.

11. miestai ir regionai, siekiantys geresnės savo gyventojų gyvenimo kokybės, tai puikiai supranta. Reikia vizijos, kaip kovoje su nedarbu bei pažeidžiamų grupių atskirtimi būtų galima pasinaudoti Europos miestų ir regionų ypatumais. Ši vizija galėtų piliečiams įgauti konkretnę pavidalą vietos ir regionų lygmeniu kuriant kūrybiškas koncepcijas ir perduodant jas Europos kūrybingumo forumui, kuriame suburtos viešojo ir privataus sektorių bei savanorių grupės ieškotų būdų, kaip Europai kūrybiškai spręsti opias vietos ir Europos problemas. Atsižvelgdamas į tai, RK nori ypač pabrėžti, kaip svarbu, kad kūrybingumui, problemų sprendimui ir meninių įgūdžių lavinimui bei kultūros žinioms tektų pagrindinė vieta visoje švietimo sistemoje;

12. todėl, kaip pažymima komunikate, svarbu įvairiapusiskai pasinaudoti kultūros ir kūrybingumo galia. Tam reikia ne tik pažangaus vertikalios ir horizontalios organizacinio modelio, kuris siūlomas komunikate, bet ir stengtis aprėpti visą kultūros ekosistemą. Tai reiškia, kad reikia sudaryti sąlygas piliečiams dalyvauti bendros kūrybos procese ir pripažinti, jog naudinga, kad kultūra ir kūrybingumas įleistų šaknis konkrečiose vietovėse;

13. nurodo, kad globalizuotame pasaulyje kultūra tampa esminiu konkrečios vietovės kokybės veiksnium, lemiančiu patrauklumą, taigi ir konkurencingumą įmonėms, investuotojams ir kūrybingiems bei versliams asmenims. Todėl gyvenimo kokybės gerinimas tapo svarbiu vietos ir regionų vystomųjų programų siekiu. Svarbu išlaikyti pusiausvyrą tarp įvairovės, kūrybinių ir kultūrinių išteklių bei atitinkamų paslaugų ir infrastruktūros. Šiuos klausimus geriausia spręsti vietos ir regionų lygmeniu, kur vietos ir regionų valdžios institucijos turi daugiausia galimybių susieti įvairovę ir identitetą su vystomosiomis programomis. Todėl ragina kurti mokslinių tyrimų ir inovacijų laboratorijų partnerystę, kad būtų išanalizuota, kaip vietovės kokybė lemia konkrečios vietovės pasirinkimą ir kokią įtaką daro ekonominiams bei socialiniams vystymuisi;

14. Europa yra ne tik svarbi ekonominė erdvė, bet ir bendra kultūra, kuri remiasi svarbiomis socialinį kapitalą kraunančiomis pasitikėjimo ir įtraukties vertybėmis, todėl yra pagrindas inovacijoms ir kūrybingumui. Be to, ši vienybė įvairovėje skatinanti atmosfera didina žmonių saugumo jausmą, o tai gerina piliečių gyvenimo kokybę ir didina Europos miestų ir regionų, kaip gerų gyventi vietų, patrauklumą, taigi, ir mūsų konkurencingumą;

KULTŪRA IR NOVATORIŠKOS VIETOVĖS

15. atkreipia dėmesį į tai, kad komunikate pabrėžiama, jog būtina susieti sektorius, jame mažiau akcentuojama būtinybė žinių ir kūrybinio kapitalo srautus įtvirtinti konkrečiose vietovėse. Kalbant apie „kultūros branduolius“ arba „kūrybingus rajonus“, RK pabrėžia, kad miestai ir regionai turi būti žinių tinklų centre, nes tik taip jie galės visapusiškai pasinaudoti laisvu idėjų, kapitalo ir žmonių judėjimu pasaulinėje tinklų ekonomikoje.

Tokiems branduoliams kurti būtina vietos ir regionų valdžios institucijų parama, tačiau juos būtina įtraukti ir į Europos bei pasaulinius žinių tinklus, kad padidėtų jų efektyvumas;

16. kūrybingumą konkrečiose vietovėse įtvirtintų konkrečios vietos ir regionų iniciatyvos, pasižyminčios pažangumu, tvarumu ir strategiškumu. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijoms tenka ypač svarbus vaidmuo. Kultūros vystymas vietos lygmeniu stiprina vietos identitetą ir išskirtinumą – kuriami kultūros produktai, kuriuos kitur perkelti nėra paprasta, todėl atsiranda unikali, tam tikrai vietovei būdinga vertė. Šie kultūriniai veiksniai svarbūs ir Europos lygmeniu;

17. mano, kad bendruomenė, investuojanti į kultūrą, švietimą ir sportą sukuria daugiau turto, gerovės ir saugumo. Šis paprastas faktas tinka tiek miestui, tiek kaimui, regionui ar šaliai, taip pat ir visam žemynui. RK ragina parengti drąsų ES lygmens darbotvarkę, kad Europa taptų įkvėpiančiu ir patraukliu žemynu, šiandieniniam ir rytojaus jaunimui – „vieta, kurioje gera gyventi“, žemynu, kuriame kuriamos naujos darbo vietos, kur būsimos kartos galės gyventi saugioje ir švarioje aplinkoje, o gyvenimo kokybė bus aukšta;

18. mano, kad pasitikėjimas yra esminis vietovės kokybės veiksnys, nes tai – asmeninio saugumo pagrindas, leidžiantis žmonėms burtis, keistis idėjomis, generuoti kūrybinę mintį ir inovacijas. Tokios erdvės taip pat padeda į konkrečias vietoves pritraukti kūrybinius produktus, nematerialiųjų paveldą ir kūrybingus žmones. Tai duoda ir ekonominės naudos, kadangi, pavyzdžiui, kultūra prisideda prie to, kad tam tikros vietovės tampa patrauklios turizmui. Svarbus ir socialinis matmuo, nes pasitikėjimo kultūra yra socialinės sanglaudos pagrindas;

19. į šiuos sudėtingus klausimus reikia žvelgti holistiškai. Kūrybingumas ir inovacijos remiasi žiniomis ir gebėjimais, taip pat socialiniais ir ekonominiais tinklais. Kūrybingumas turi būti vystomas strategiškai, kaip kolektyvinė, bendradarbiavimu grindžiama tarpusavio praturtinimo veikla. Šiuose procesuose dalyvauja ne tik kultūros ir kūrybos sektoriai, ar net ūkio subjektai, bet ir platesnė visuomenė;

20. todėl teigiamai vertiname tai, kad Komisija ketina paremti miestų administracijų tarpusavio mokymosi procesus, kad vietos politikai galėtų pasidalyti patirtimi, susijusia su kultūros poveikiu socialiniam ir ekonominiam miestų pagyviniui, ir tą patirtį palyginti. Tačiau Regionų komitetas ragintų į kultūrą ir kūrybingumą pažvelgti plačiau, į tokius procesus įtraukiant regionus, piliečius, įmones ir ne pelno organizacijas.

Tokiu mechanizmu galėtų tapti „Comenius“ programos regionų partnerystės modelis, kuris yra priemonė, skirta vietos švietimo vystymui, tačiau ją būtų galima pritaikyti ir kultūros bei kūrybos sektoriams;

21. primena, kad vietos ir regionų valdžios institucijos atlieka svarbų vaidmenį skatindamos ir puoselėdamos kultūrą savo teritorijoje, visų pirma, saugodamos kultūrinį paveldą ir skatindamos meno naujoves, išlaikydamos ir remdamos ne tik kultūros įstaigas ir iniciatyvas, bet ir mokymą bei kvalifikacijos kėlimą, organizuodamos festivalius ir kultūrinius renginius⁽⁵⁾. Vietos ir regionų valdžios institucijos turi ypatingų galimybių suderinti skirtingus kultūros ir kūrybos ekosistemos elementus ir užtikrinti pakankamus išteklius, kurių reikia tiems, kurie dirba kultūros ir kūrybos sektoriuose;

EKONOMINIO POVEIKIO STIPRINIMAS

22. teigiamai vertina tai, kad Komisija pabrėžia, jog kultūros ir kūrybos sektoriai prisideda prie augimo ir darbo vietų kūrimo (šiuose sektoriuose sukuriama 3,3 proc. BVP, juose dirba 6,7 milijono žmonių, t.y. 3 proc. visų dirbančiųjų)⁽⁶⁾. Akivaizdu, kad ekonominius privalumus gali neabejotinai padidinti siūloma naujoji strategija, kurios tikslas – padidinti šių sektorių konkurencingumą ir perkelti jų potencialą į kitus sektorius, taip pat maksimizuoti jų naudą kitoms sritims, pavyzdžiui, inovacijoms, informacinėms ir ryšių technologijoms (IRT) ir miestų regeneracijai. RK pabrėžia, jog svarbu pasinaudoti vietos ir regionų patirtimi ir išnagrinėti, kaip būtų galima kūrybos pramonę panaudoti kitų sričių augimui skatinti;

23. siekiant maksimizuoti šį poveikį reikia sudaryti geresnes sąlygas kultūros produktų kūrimui ir vartojimui bei kūrybingumo ugdymui. RK pabrėžia, jog svarbu nuo pat mažens ugdyti kūrybingumą tiek švietimo sistemoje, tiek per laisvalaikio užsiėmimus, nes taip jaunajai kartai suteikiamos galimybės kuo geriau pasinaudoti naujomis priegios prie kultūros formomis ir geriau pasiruošti profesinei karjerai ateityje, visų pirma padedama jaunimui ir visuomenei prisitaikyti prie pokyčių, susijusių su perėjimu prie skaitmeninių technologijų;

24. komunikate pripažįstama, kad kultūros ir kūrybos sektoriai galėtų pasinaudoti įvairiausiomis finansinėmis priemonėmis, įskaitant „Kūrybišką Europą“, „Erasmus visiems“, sanglaudos politikos fondus, programą „Horizontas 2020“, COSME programą ir Europos infrastruktūros tinklų priemonę. Taip pat reikėtų pripažinti betarpišką regionų ir vietos valdžios institucijų sąlytį su kultūros sritimi. Daugelyje Europos vietų miestams ir regionams ne tik tenka didžiausia kultūros finansavimo dalis, jie yra tapę kultūros ir kūrybinių eksperimentų bei inovacijų

laboratorijomis ir jiems teko svarbus vaidmuo vystant kultūros ir kūrybingumo branduolius;

25. pabrėžia, kad būtina toliau teikti valstybės pagalbą kultūrai; todėl ragina Komisiją priimant naujas valstybės pagalbos filmams ir kitiems audiovizualiniams kūriniams taisykles, persvarstyti teritorinį išlaidų kriterijų, kad nebūtų pakenkta šių kūrinių teritoriniam poveikiui;

26. reikia skatinti gerą kultūros valdymą ir tai daryti vadovaujantis Tarybos išvadomis, priimtomis per 2012 m. lapkričio 26–27 d. Briuselyje vykusį 3201-ąjį Tarybos posėdį, skirtą švietimui, jaunimui, kultūrai ir sportui;

SĄLYGŲ KULTŪROS IR KŪRYBOS SEKTORIAMS GERINIMAS EUROPOJE

27. Komisija siūlo įvairių veiksmų, skirtų skatinti sudaryti tinkamas sąlygas kultūros ir kūrybos sektorių klestėjimui. Šie veiksmai skirti igūdžių ugdymui, galimybių gauti finansavimą gerinimui, naujų verslo modelių viešinimui, auditorijos formavimui, prieigos prie tarptautinių rinkų ir ryšių su kitais sektoriais gerinimui. Tačiau kultūros ir kūrybos sektoriui išskyla ir specifinių iššūkių. Kultūros ir kūrybos sektoriuje dominuoja labai mažos įmonės, mažos ir vidutinio dydžio įmonės ir savarankiškai dirbančių asmenų įmonės, kuriems reikia iniciatyvos ir organizavimo vietos lygmeniu. Todėl vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų dirbti veiksmingiau, informuodamos vietos įmones, kaip ir kokiomis priemonėmis aktyvinti vietos ir regionų lygmens kultūrinę veiklą⁽⁷⁾.

28. mano, kad partnerystė yra būtina kultūros ir kūrybos sektoriams, ir teigiamai vertina priemones, kuriomis siekiama užtikrinti partnerystę/aljansus bei sudaryti tinkamas sąlygas geriausios praktikos perdavimui, žinių puoselėjimui, tinklų, kuriuose būtų keičiamasi patirtimi, susijusia su galimybėmis išnaudoti kultūros ir kūrybos sektorių potencialą, kūrybai⁽⁸⁾. Reikėtų pagalvoti apie kūrybos ir kultūros sektorių teminių tinklų kūrimą, kad Europos lygmeniu žinios būtų perduodamos efektyviau;

29. atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą tobulinti kultūros ir kūrybos sektorių ES reguliavimo aplinką ir pritaria tam, kad dėmesys sutelkiamas į būtinumą supaprastinti dabartines taisykles ir sudaryti daugiau galimybių kultūros ir kūrybos sektoriams gauti išorės finansavimą;

30. vis dėlto mano, kad, plečiantis debesų kompiuterijai, Komisija turėtų skubiai nustatyti aiškią intelektinės nuosavybės teisių ir autoriaus teisių reguliavimo sistemą;

⁽⁵⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽⁶⁾ 2010 m. Europos konkurencingumo ataskaita. Kiti šaltiniai teigia, kad rodikliai didesni – 4,5 proc. BVP ir 8,5 milijono darbuotojų (TERA Consultants, 2010 m.).

⁽⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽⁸⁾ CdR 181/2010 fin.

POLITIKOS PRIEMONĖS

31. palankiai vertina tai, kad komunikate akcentuojamos penkios pagrindinės politikos varomosios jėgos: gebėjimų ugdymas, galimybių gauti finansavimą didinimas, naujų verslo modelių propagavimas ir auditorijos ugdymas; sektorių ir kitų sričių bendradarbiavimo skatinimas ir tarptautinio poveikio didinimas;

32. Komisijos dokumente aiškiai pripažįstama, kad kultūros ir kūrybos sektoriai yra susiję su kitomis politikos sritimis, įskaitant IRT, turizmą ir kt. Tačiau reikėtų aiškiau pabrėžti sąsajas su švietimo politika. RK taip pat ragina laikytis iniciatyvesnės pozicijos ir remti sąveikos tarp kultūros ir kūrybos sektorių vystymą, taip pat šių sektorių sąveiką su ekonominiais ir socialiniais subjektais kitose srityse, tuo paremiant naujas ir novatoriškas veiklos sritis, tokias, kaip mišrios medijos, socialinės medijos, skaitmeninė leidyba, kūrybinis turizmas ⁽⁹⁾ ir kt.;

33. pritaria pasiūlymui kurti daugiasluoksnę strategiją, kuri būtų dvikryptė ir apimtų tiek horizontalųjį, tiek vertikalųjį politikos matmenis. Vertikaloji veiksmų kryptis – holistinis požiūris į integruotas strategijas – yra ypač svarbi, nes ja aiškiai pripažįstamos sąsajos su kitomis politikos sritimis, pavyzdžiui, pramone, turizmu, švietimu, finansais ir kt.;

34. pritaria minčiai, kad Europos kultūros sostinių ir Europos paveldo ženklų iniciatyvas ir toliau reikėtų naudoti kaip auditorijos formavimo ir piliečių dalyvavimo „laboratorijas“. Reikėtų pripažinti, kad tokios vietos lygmens iniciatyvos nacionaliniuose

ir pasauliniuose kultūros ir kūrybos sektorių tinkluose kuria reikšmingas kūrybines erdves ir branduolius, taip pat padeda priartinti pasaulinę kultūrą prie vietos bendruomenių;

35. pabrėžia, kad reikia daugiau informacijos ir duomenų apie tai, kaip veikia kultūros ir kūrybos sektoriai ir koks yra jų poveikis – tai padėtų kūrybinėms įmonėms gauti komercinį finansavimą. Reikėtų paraginti Eurostatą efektyviau ir savalaikiškiau kaupti statistinius duomenis apie Europos kultūrą. Be to, būtų galima atlikti kultūros ir kūrybos sektorių tyrimus konkrečiuose vietos ir regionų kontekstuose, siekiant išanalizuoti, kaip veikia įvairios kultūros ekosistemos įvairiose ES vietovėse – tai leistų nuolat atnaujinti informaciją apie geriausią praktiką ir nustatyti svarbiausias tendencijas kultūros ir kūrybos sektoriuose;

36. ragina siekti, kad kultūra ir kūryba būtų geriau integruotos į strategiją „Europa 2020“, konkrečiai, per pavyzdines iniciatyvas „Skaitmeninė darbotvarkė“, „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkė“ ir „Inovacijų sąjunga“, tuo pripažįstant faktą, kad pažangiam, tvariam ir integraciniam augimui reikia ne tik įmonių, bet ir visos žinių sistemos ir sveikos kultūrinės ekosistemos.

37. atkreipia dėmesį, kad galiausiai Komisija siūlo strategijos įgyvendinimo pažangą stebėti taikant atvirąjį koordinavimo metodą. RK nori ypač atkreipti dėmesį, kad nacionaliniai atstovai sistemingai tartųsi su vietos ir regionų lygmens subjektais, kad klausimai būtų sprendžiami kuo patikimesniu būdu.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁹⁾ OBPO (2009 m.) „Kultūros poveikis turizmui“ (The Impact of Culture on Tourism) OECD: Paris.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Atotrūkio inovacijų srityje mažinimas

(2013/C 218/03)

REGIONŲ KOMITETAS pabrėžia, kad:

- kaip parodė daugelis skaitmeninėje visuomenėje vykstančių reiškinų, reikšmingi pokyčiai vyksta pagal principą „iš apačios į viršų“; be to, būtina, kad išsiskintų „naujų verslo galimybių paieškos“ mąstysena;
- inovacijų bendruomenės veikia kaip ekosistemos per sisteminę vertės tinklaveiką pasaulyje be sienų;
- regionams reikia naujų erdvių kolektyviam inovacijų kūrimui. Jas būtų galima pavadinti „inovacijų sodais“ ir „iššūkių platformomis“, kurios kartu sudarytų ateičiai kurti skirtų darbo erdvių prototipus;
- RK pritaria, kad reikia naujų investicijų į atviras inovacijas ir „minios paslaugas“. Tai yra pagrindinės sampratos, susijusios su pažangiaisiais miestais ir piliečių dalyvavimu;
- „Pažangiųjų miestų“ koncepciją reikia labiau vystyti, kad ji paplistų visoje Europoje;
- RK ragina Komisiją sudaryti „naujų verslo galimybių paieškos“ programas, kurios veiktų skirtingais lygmenimis ir padėtų nustatyti, kas labiausiai tinka ir naudinga vietos lygmeniu ir gali būti perkelta į Europos lygmenį;
- žiedinė žinių ekonomika: Europos Komisijos ir nacionalinių mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo programų ir projektų rezultatai turi būti naudojami pakartotinai;
- geriausi Europos masto projektų rengimo ir įgyvendinimo pradininkai turėtų būti finansuojami pagal programą „Horizontas 2020“ ir iš sanglaudos fondų; vienas iš tikslų – išmėginti veiksmingas metodus ir priemones per realų bendradarbiavimą ir mokymąsi iš kitų (pasiaenio) regionų.

Pranešėjas

Markku MARKKULA (FI/ELP), Espo miesto tarybos narys

I. NOVATORIŠKUMUI PALANKIŲ SĄLYGŲ SUDARYMAS

1. Tarybai pirmininkaujančios Airijos pavedimu Regionų komitetas rengia faktais paremtus ir tinkamai pagrįstus pasiūlymus, kaip padidinti novatoriškumą ir sumažinti atotrūkių inovacijų srityje. Vykdamas šį pavedimą siekiama pateikti pasiūlymų dėl (1) priemonių, kurių turėtų imtis regionai ir visi jų subjektai, ir (2) priemonių, kurių reikia imtis įgyvendinant Europos Komisijos programas, finansavimą ir kitą veiklą.

2. ES Tarybai pirmininkaujančios Airijos iškeltas uždavinys gali būti įvykdytas tik išvardijant ir aprašant įvairias priemones, kurios turėtų būti vykdomos lygiagrečiai ir kurios yra susijusios su būtinybe keisti darbo kultūrą plačiąja prasme. Pastaraisiais metais ES ir daugumos jos valstybių narių, taip pat ir regionų, veiksmai apsiribojo tuo, kad buvo parengta daugybė kokybiškų ataskaitų ir planų. Įvairių Europos Komisijos generalinių direktoratų parengtos ES pavyzdinės programos ir planai neabejotinai yra geri, tačiau tai tik planai, todėl nėra garantijų, kad visuose Europos regionuose mąstymas pasikeis praktiniu lygmeniu. Kaip parodė daugelis skaitmeninėje visuomenėje vykstančių reiškių, reikšmingi pokyčiai vyksta pagal principą „iš apačios į viršų“; be to, būtina, kad išsiskyrusių „naujų verslo galimybių paieškos“ mąstysena. Sąvoka „verslininkas“ nėra tinkama, nes dažnai ji suprantama pernelyg siaurai. Be to, ši paieška – tai daugiau negu inovacijos. Veikia tai nauja veikla, kai tyrinėjama, eksperimentuojama ir aiškinamasi, ką reikėtų padaryti viename ar kitame veiklos sektoriuje ar posistemėje mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų prasme, kad pagerėtų padėtis. „Naujų verslo galimybių paieška“ – tai eksperimentavimas, rizikavimas ir galbūt klupimas. Tai reiškia, kad asmenys, neretai dirbantys kartu su kitais asmenimis susijungę į tinklus, įvertina alternatyvas, nustato tikslus ir kuria inovacijas, būdami atviri įvairioms galimybėms. Todėl reikia, kad piliečiai, bendruomenės ir įmonės gautų galimybę tarti savo žodį, nes paprastai jie mano, kad jų nuomonė niekam nerūpi.

3. Kadangi šioje nuomonėje svarstoma, kaip didinti novatoriškumą ir mažinti atotrūkius inovacijų srityje, visų pirma pasinaudojant ES programomis, iš toliau išdėstytų politikos gairių ir pasiūlymų matyti, kad reikalingos permainos yra įmanomos. Europoje reikia:

- i. remti konkurencingumo ir inovacijų tikslus, kuriuos reikia pasiekti iki 2020 m., visų pirma ir toliau investuojant į ugdymą ir mokymą,
- ii. pabrėžti, kaip svarbu suderinti technologines, projektavimo ir socialines inovacijas tiek viešajame, tiek ir privačiame sektoriuose, kurie jaučia didelio masto skaitmeninio įtaką,

iii. siekti visuomenės inovacijų – pasitelkus gyvąsias laboratorijas, ekspertines laboratorijas ir atviruosius inovacijų metodus kartu su piliečiais formuoti regioninę inovacijų politiką,

iv. pabrėžti vietas ir regionų aplinkos vaidmenį siekiant aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir verslo integracijos,

v. įgyvendinti žinių trikampį (užtikrinti didesnę mokslinių tyrimų, švietimo ir inovacijų sinergiją) kaip svarbų Europos aukštojo mokslo reformos principą,

vi. pabrėžti pagrindinį mokslinių tyrimų infrastruktūros vaidmenį žiniomis grindžiamose inovacijų sistemose,

vii. aktyviau vykdyti inovatyvius viešuosius pirkimus ir kartu supaprastinti procedūras,

viii. pabrėžti regionų europinio ir tarptautinio bendradarbiavimo projektų, grindžiamų parama inovacijoms ir pažangiosios specializacijos strategijomis, svarbą,

ix. pabrėžti pasienio regionų bendradarbiavimo potencialą, įskaitant ES vidaus ir užsienio investicijas,

x. gerinti inovacijoms reikalingus gebėjimus ir skatinti naują į inovacijas orientuotą mąstyseną, grindžiamą dialogu, bendradarbiavimu ir kolektyvine kūryba siekiant pasimokyti iš geriausios praktikos pavyzdžių,

xi. skatinti veiklą „iš apačios į viršų“: kurti kartu, projektuoti kartu ir gaminti kartu, bendradarbiauti savo specializuotų žinių srityse užuot vis raginus valdžią rengti piliečiams naujus „sprendimus“. Be to, toks platus bendradarbiavimas, kuriame dalyvautų ir vietos bendruomenės atstovai, būtinas siekiant inovacines idėjas įgyvendinti realiame gyvenime, skirtingose kultūrose ir visoje Europoje,

xii. sudominti verslą ne tik inovacijomis, bet ir „inovacijomis siekiant sukurti gerovę“, gerovę suprantant ne tiek kaip pelną, kiek kaip geresnę gyvenimo kokybę ir laimingo ir sveiko pasaulio kūrimą.

Tačiau to nepakanka: reikia nuodugniau iširti inovacijų esmę.

II. BENDRI PASTEBĖJIMAI IR POLITIKOS REKOMENDACIJOS

4. Priemonės strategijai „Europa 2020“ įgyvendinti nedavė pakankamai rezultatų inovacinės veiklos srityje. ES mastu buvo parengta daug naudingos medžiagos ir pasiūlymų. Dabar svarbu ES finansavimą ir programas perorientuoti į praktinį įgyvendinimą vietos ir regionų lygmeniu.

5. Būtinąs glaudus bendradarbiavimas įgyvendinant MTPI (moksliniai tyrimai, technologinė plėtra ir inovacijos) projektus ir programas, susijusias su vietinių inovacijų ekosistemų kūrimu, diegimu ir veiksmingumu. Tam reikia naujų Europos mokslinių tyrimų partnerystės formų. Atnaujinimas ir pertvarkymas dažnai yra grindžiami tokiomis koncepcijomis kaip suderintas bendradarbiavimas ir novatoriškas bei veiksmingas didelio poveikio technologijų naudojimas. Jei jomis būtų plačiau naudojamas įgyvendinant europinius projektus, jos dar labiau patobulėtų ir dar labiau padidėtų jų gebėjimas duoti praktinių rezultatų ir daryti realų poveikį. ES skiriant finansavimą regionų partnerystės ir bendradarbiavimo projektams, paremtiems pažangiąja specializacija, jie gali tapti Europos pasienio regionų inovacijų „statybine medžiaga“ ir regioniniu „tramplinu“ visuomenės inovacijoms.

6. Įvyko esminis pokytis – skaitmeninimas jau atnešė į visas sritis besiskverbiančių permainų. Vietos ir regionų lygmeniu sprendimus priimančios asmenys turėtų pasinaudoti esamomis galimybėmis, o prioritetas turėtų būti teikiamas paslaugų procesų reformai. Be to, būtina toliau skatinti plačią skaitmeninių paslaugų sklaidą viešajame sektoriuje ir ugdyti visų piliečių e. gebėjimus, taip pat turėtų būti skatinamas tiek naujas, tiek sparčiai besivystantis verslas, kuriantis mobiliąsias taikmenas.

7. *Skaitmeninimas skatina permainas*, vis sparčiau pereinama prie skaitmeninių paslaugų. Naujas verslo ekosistemas ir vertės kūrimo galimybes dažnai diktuoja nauji vartotojų elgesio modeliai – tai yra orientavimosi į naudotoją ir atvirumo pasekmė. Tai meta iššūkį anksčiau analoginiame pasaulyje taikytiems kūrimo metodams, veikusiems pagal principą „iš viršaus į apačią“. Nors paslaugų plėtra dėl skaitmeninimo vis labiau tampa pasauliniu reiškiniu, Europos padėtis nėra optimali: mes nesame lyderiai šiose pasaulinėse lenktynėse.

8. Debesų kompiuterijos technologijos užtikrina geriausią paslaugą bet kuriuo metu ir bet kurioje vietoje. Toks paslaugų

kūrimo ir teikimo būdas per keletą metų pakeis daugelį tradicinių paslaugų, kurių svarbiausias veiksnys yra „fizinis buvimas paslaugos teikimo vietoje“. Nebereikės tiek daug aparatinės įrangos. Tam taip pat reikės valdyti ir plėtoti IRT paslaugas, reikės ir įmonių, viešojo administravimo institucijų ir kitų bendruomenių tinklų pasaulinio masto bendradarbiavimo. Komisija aktyviomis partnerystės programomis turėtų skatinti šiuos pokyčius, kurie vadinami e. lyderyste.

9. Negalime spręsti visuomenės uždavinių darydami tik nedidelius pakeitimus ir taikdami tradicinius vadybos metodus. Mus lydės sėkmė, jei skatinsime gebėjimą atsinaujinti; kūrybingumas, inovacijos ir nebijojimas diegti inovacijas bei vykdyti reformas taip pat labai svarbūs, kad sprendimai vietos ir regionų lygmeniu būtų sėkmingi. Be to, valdžios administracinės sistemos turėtų tapti atviresnės, kad būtų galima aktyviau ugdyti sprendimų priėmėjų kūrybingumą.

10. Regionų inovacijų politikoje svarbiausi – motyvuoti žmonės. Inovacijas kuria žmonės, todėl inovacijos visų pirma yra žmogiškasis ir socialinis procesas. Inovacijoms poveikį daro ne tik organizacijų vidiniai veiksniai: svarbiausi postūmiai inovacijų procesui skirtingais etapais dažnai suteikiami žmonėms sąveikaujant per įvairias sąsajas.

11. Moksliniai tyrimai turi tenkinti tiek trumpalaikius, tiek ir ilgalaikius poreikius. Tik labai nedaug miestų, įmonių ir kitokių bendruomenių optimaliai pasinaudoja mokslinių tyrimų rezultatais. Reikia atkreipti dėmesį ir į tai, kad labai nedaug mokslininkų žino, kaip valdžios institucijas, pramonę ir kitus subjektus sudominti savo žiniomis ir mokslinių tyrimų rezultatais ir paskatinti tuo pasinaudoti sprendžiant jiems kylančias problemas. Todėl Europa turi imtis didelių kultūrinių permainų ir perorientuoti finansavimą, kad naujausios mokslinių tyrimų žinios būtų aktyviai taikomos vietos ir regionų lygmeniu. Komitetas mano, kad MVĮ atlieka svarbų vaidmenį padedant mokslinių tyrimų rezultatus perkelti į rinką, nes paverčia juos konkrečiais panaudojamais produktais. Komitetas mano, kad MVĮ būtina sudaryti geresnes galimybes gauti finansavimą investuojant į startuolius, suteikiant rizikos kapitalą ir supaprastinant reguliavimą.

12. Kad mokslinių tyrimų rezultatai būtų tikslingai taikomi praktikoje, reikia, kad visi gerai suprastų, kokie moksliniai tyrimai yra vykdomi, kokios problemos sprendžiamos, kaip tam tikri moksliniai tyrimai gali paveikti vietos ir regionų padėtį. Tam reikia naujoviško žinių trikampio, kuris tam tikru dvikrypčio tarpininkavimo mechanizmu mokslinius tyrimus ir mokslą susietų su verslo ir valdžios sektoriais. Todėl reikia toliau plėtoti ir aktyviai įgyvendinti ES „žinių trikampio“ koncepciją, kad stiprėtų universitetų vaidmuo visuomenėje.

13. Vykdydami mokslinius ir technologinius tyrimus ir aktyviai panaudodami šiais moksliniais tyrimais paremtas idėjas galime būti inovacijų pradininkais. Tačiau inovacijų vizija turėtų būti platesnė ir apimti ne tik technologines inovacijas, bet ir procesų, verslo, paslaugų ir dizaino inovacijas, taip pat viešojo sektoriaus ir socialines inovacijas, kad būtų galima performuoti bendruomenės kultūrą, bei visuomenės inovacijas, kurios reikalingos norint modernizuoti platesnį spektrą veiklos ir struktūrų. Labai svarbu, kad platesnė inovacijų vizija taptų ne tik verslo veiklos, bet ir viešojo sektoriaus dalimi.

14. Kai kuriuose regionuose, ypač kaimo vietovėse, pagrindinė permainų skatinimo ir vietos bendruomenės sąmoningumo ugdymo varomoji jėga yra viešasis sektorius, todėl ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas inovacijų diegimui jame; taip pat reikėtų pertvarkyti viešųjų įstaigų valdymo procesus. Taip būtų galima sumažinti šių regionų atsilikimą.

15. Žiedinė žinių ekonomika: Europos Komisijos ir nacionalinių mokslinių tyrimų ir inovacijų finansavimo programų ir projektų rezultatai turi būti naudojami pakartotinai.

16. Žiedinė ekonomika – tai tokia ekonomika, kurioje tam tikri dalykai nėra išmetami ar pamirštami, jie gali cirkuliuoti ir būti pakartotinai naudojami; tokiu būdu jų vertė ne tik neprarandama, bet netgi ir didinama. Ši sąvoka kyla iš naujoviškos mąstysenos apie kitos kartos tvaraus vystymosi koncepcijas. Žiedinėje žinių ekonomikoje mokslinių tyrimų programų ir baigtų projektų rezultatai, t. y. idėjos, išvalgos, rekomendacijos, medžiaga, metodologijos, praktiniai pasiūlymai, prototipai ir išradimai, gali būti atrasti dar kartą, įvertinti ir pritaikyti dabartinėse susijusių ir svarbių sričių programose ir projektuose. Komitetas dar kartą pažymi, kad bioekonomika ir IRT regionams ir miestams gali suteikti ekonominių ir inovacinių galimybių, o jos yra svarbi pažangaus, tvaraus ir ekologiško augimo dalis ⁽¹⁾.

17. Žengiant žiedinės žinių ekonomikos link nacionalinės finansinės institucijos galėtų peržiūrėti ir išnagrinėti per pastaruosius 5–10 metų baigtų projektų rezultatus ir atverti juose glūdinčius lobius pakartotiniam naudojimui naujomis regioninėmis ir nacionalinėmis sąlygomis. Panašiai galėtų pasielgti ir Europos Komisijos generaliniai direktoratai – plačiau paskleisti tokių projektų rezultatus po įvairias sritis, taip padėdami spręsti visuomenės uždavinius. Reikėtų stengtis, kad universitetų atliekami moksliniai tyrimai būtų labiau tiesiogiai aktualūs politikos formuotojams ir projektų grupėms. Reikėtų peržiūrėti visų šių sričių rezultatus, kad būtų galima geriau tenkinti regionų ir

vietos lygmens poreikius ir kad naujas idėjas, medžiagą ir metodus būtų galima iš karto panaudoti Europoje kuriant regionines inovacijų ekosistemas.

18. Aktyvią ir skatinančią aplinką sukuria kompleksinis daugelio skirtingų veiksmų poveikis. Novatoriški žmonės nori dalyvauti renginiuose, projektuose ir apskritai bet kioje vietoje, kuri būtų grindžiama geromis koncepcijomis, metodais ir veiksmingomis naujomis MTPTI taikmenomis.

19. Netikrumo veiksmų, abejonių ir įtampos esama visuose tarpasmeniniuose santykiuose. Reikėtų sušvelninti įtampą, kad ji, visų pirma, taptų kūrybingumo ir inovacijų šaltiniu ir skatintų laikytis besimokančios organizacijos principų. Pats kūrybinis procesas sukuria aiškią kūrybinę įtampą, kuria galima pasinaudoti keičiant veiklą sistemose ir keičiant sistemas kaip visumą. Svarbūs yra metodai ir koncepcijos, skirtos padidinti mokymąsi, gerinti jo kokybę ir stiprinti tvarų visuomenės vystymąsi. Vis augs žinių panaudojimo ir gebėjimų stiprinimo procesų, žinių panaudojimo organizacijų mokymesi, taip pat tyrinėjimo bei kolektyvinio žinių kūrimo procesų, svarba.

20. Regionams reikia naujų erdvių kolektyviniam inovacijų kūrimui. Jas būtų galima pavadinti „inovacijų sodais“ ir „iššūkių platformomis“, kurios kartu sudarytų ateičiai kurti skirtų darbo erdvių prototipus. Jų reikia norint atremti iššūkius – pradėdant mažais vietos reikšmės iššūkiams ir baigiant dideliais pasaulinio masto visuomenės uždaviniais. Todėl reikalinga MTPTI veikla, kad būtų išbandytos (1) erdvinės konfigūracijos su fiziniais, intelektualiais ir virtualiais matmenimis ir (2) derinimo ir žinių valdymo priemonės iššūkiams atremti, ir sukurti jų prototipai.

21. Kažkada labai vertintas „trigubo sraigto“ metodas nėra pakankamai dinamiškas naujiems iššūkiams įveikti; dabar reikėtų mažiausiai „keturgubo sraigto“ metodo, kuriame ketvirtąją jėgą taptų bendruomenė. Šią koncepciją reikia modernizuoti, o tam ir siekiant atnaujinti kultūrą reikia intensyviau įsitraukti į regioninių inovacijų ekosistemų veiklą.

22. Žvelgiant iš Europos perspektyvos ypač svarbu išnagrinėti regionines inovacijų ekosistemas ir bendruomenių bei institucijų, skatinančių naują ir dinamišką inovacinę veiklą tokiose ekosistemose, vaidmenį, svarbą, veiklą, erdvinius sprendimus ir sėkmės veiksmus. Nauji inovacijų institutai daugiausia dėmesio skiria naujai mąstysenai ir aplinkai, kurios reikia į naudotoją orientuotam dizainui, kolektyviniam kūrimui ir operatyviam išbandymui.

⁽¹⁾ CdR 1112/2012 fin.

23. Šios naujos struktūros, kurių dauguma atsirado tik prieš keletą metų, yra lankstūs subjektai, savo veiklą grindžiantys bendradarbiavimu. Kaip pavyzdį būtų galima paminėti inkubatorius ir greitintuvus, gyvąsias laboratorijas, verslumo centrus, vystymo laboratorijas, socialinių inovacijų laboratorijas, gamybos laboratorijas, visuomenės inovacijoms skirtas mokymosi stovyklas ir ateities centrus. Paprastai jie veikia kaip universitetų, savivaldybių ir įmonių asocijuotieji subjektai. Jie taiko naujus, atvirus veiklos metodus, naudojami socialine žiniasklaida ir naujomis intelektinės nuosavybės teisių apsaugos ir finansavimo priemonėmis, turi platų suinteresuotųjų subjektų tinklą ir pasitelkia verslumą.

24. Inovatyvių viešųjų pirkimų procedūrų supaprastinimas yra būtinas, jeigu norima aktyviau organizuoti tokius pirkimus. Europoje ir kitose pasaulio vietose jau galima rasti tinkamų sėkmingo procedūrų supaprastinimo pavyzdžių. Jūs reikėtų išnagrinėti, pritaikyti, sukurti prototipus ir taikyti.

III. DIDŽIAUSIŲ VISUOMENĖS UŽDAVINIŲ SPRENDIMAS REGIONŲ LYGMENIU

25. Diskusijos apie didžiausius visuomenės uždavinius dažnai atrodo pernelyg abstrakčios ir nutolusios nuo praktinių rūpesčių, kylančių visos Europos pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams – vietos ir regionų valdžios institucijoms, MVĮ ir eiliniams piliečiams. Tačiau būtent čia ir glūdi inovacinė Europos galia. Didieji iššūkiai turi būti tiesiogiai susieti su vietos ir regionų lygmeniu kylančiais problemineis klausimais ir sprendžiami būtent šiuo lygiu. Taip sustiprėtų vietos novatoriškumas ir būtų pradėtas naudoti didžiulis nepanaudotas potencialas bei kolektyvinis protas. Piliečiai yra ne vien tik inovacijų naudotojai, jie yra viso inovacijų proceso ašis. Reikia galvoti apie tai, kodėl iš tiesų reikia pokyčių ir kaip tai motyvuos ir paskatins tuos, kurie eina šiuo inovacijų keliu. Regionuose reikia kurti socialines programas, grindžiamas dialogu ir bendradarbiavimu, kuris įmanomas dėl skaitmenizacijos. Tokių programų tikslas turėtų būti reikalingi socialiniai pokyčiai. Kiekvienas turėtų būti skatinamas šalinti didelius socialinius trūkumus ir siekti novatoriškų pokyčių.

26. RK ragina Komisiją sudaryti programas, skirtas įgyvendinti tai, ką ji vadina „didžiaisiais visuomenės uždaviniais“ nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis: kaip „didysis visuomenės uždavinys“ virsta nacionaliniu poreikiu? Regiono prioritetu? Vietos reikšmės problema? Per šias programas, kurios galėtų būti rengiamos pagal programą „Horizontas 2020“ arba kitas ES programas, piliečiai ir mažos įmonės galėtų pranešti Komisijai apie jiems iškilančius iššūkius; jse galėtų būti numatomos priemonės (metodika, inovacijas skatinanti aplinka, tarpininkai), kaip tokius vietos reikšmės iššūkius paversti atitinkamo lygmens

inovacinėmis programomis. Šiuo klausimu labai svarbi metodika yra operatyvus prototipų kūrimas.

27. RK rekomenduoja kelete Europos regionų imtis eksperimentų ir konkrečių iniciatyvų, pagal kurias būtų sukurta operatyvaus kiekvieno „didžiojo visuomenės uždavinio“ sprendimo prototipo kūrimo sistema ir kurios būtų vykdomos kartu su mokymosi vieniems iš kitų programa. Reikėtų stiprinti tarpusavio ryšius palaikančių pažangiųjų miestų tinklaveiką siekiant skatinti eksperimentines inovacijas ir mokymąsi. Europai reikia iniciatyvių miestų ir veiksmingų partnerystės programų novatoriškumui skatinti, taip siekiant užtikrinti visų regionų plėtrą, nepriklausomai nuo jų dabartinės padėties. Tai reiškia, kad problemos turi tapti regiono ir vietos lygmeniu aktualiais klausimais, kurie būtų sprendžiami vietos lygiu, vertinant tai kaip novatorišką vietos pokyčių procesą. Įvairūs dalyvaujantys regionai mokytųsi vieni iš kitų ir keistųsi patirtimi, kuri būtų sistemina operatyviuose pranešimuose su aiškia vaizdine medžiaga ir suprantama kalba ir kuria aktyviai naudotųsi ir kiti subjektai. Tuomet viename regione rastas sprendimas galėtų būti išmėgintas ir patikrintas kituose dalyvaujančiuose regionuose, o pasiteisinę sprendimai galėtų būti skleidžiami ir kitiems Europos regionams. Šios priemonės turėtų būti lanksčios ir jas turėtų būti galima racionaliai taikyti vietos lygmeniu, nepadidinant administracinės naštos įmonėms, švietimo įstaigoms, viešosioms institucijoms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams.

28. RK atkreipia regionams aktualius sprendimus priimančių subjektų dėmesį į tai, kad taikant tokį metodą ir kartu pasinaudojant sanglaudos ir vietiniais finansavimo šaltiniais bei ES programomis bus kuriamos praktinės inovacijos, kurias bus galima panaudoti visoje Europoje. Be to, padidės vietos novatoriškumas ir visoje Europoje bus ugdoma inovacijų kultūra.

29. Universitetai atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį šiame procese. Deja, mažėjant išteklių universitetai „veržiasi diržus“ ir grįžta prie tradicinių mokymo ir mokslinių tyrimų būdų. Vis mažiau bendradarbiaujama su išore. Regionų komitetas norėtų, kad universitetai būtų skatinami imtis aktyvaus visuomeninio vaidmens ir rengti ugdomojo vadovavimo ir mokymosi metodus būtinaiems socialinių ir visuomeninių permąstymų procesams.

IV. PAŽANGIOJI SPECIALIZACIJA

30. Strategijoje „Europa 2020“ įtvirtintos pažangiosios specializacijos svarbą pripažino ir ES Taryba, visų pirma savo išvadose dėl Inovacijų sąjungos. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijų pažangiajai specializacijai (angl. RIS3) vadove šios strategijos vadinamos kompleksinių teritorinių ekonominių pertvarkų darbotvarkėmis.

31. RK pabrėžia, kad pažangioji specializacija – tai regiono lygmens politika, kuria siekiama inovacijų skatinamo augimo. Pažangiąją specializaciją nuo tradicinės pramonės ir inovacijų politikos iš esmės skiria tai, ką vadiname „naujų verslo galimybių paieška“: tai interaktyvus procesas, kai rinkos jėgos ir privatusis sektorius atranda ir kuria informaciją apie naują veiklą, o valdžia įvertina galimą rezultatą ir suteikia įgaliojimus geriausiai šias galimybes galintiems realizuoti subjektams. Pažangiosios specializacijos strategijos daug labiau paremtos principu „iš apačios į viršų“ negu tradicinė pramonės politika.

32. Pažangiosios specializacijos platforma (S3 platforma) turi labiau remti vietos ir regionų lygmeniu vykdomą veiklą, ypatingą dėmesį skiriant mažiau išsivysčiusiems regionams. Tai visų pirma reiškia, jog reikia remti procesus, padedančius nustatyti, kokia veikla kiekviename regione duoda didelės pridėtinės vertės. Be to, tai reiškia, kad reikia sudaryti visas galimybes didinti regiono konkurencingumą ir politikos priemonių portfelį, kurį regionui reikėtų turėti rengiant savo pažangiosios specializacijos strategiją.

33. RK pabrėžia, kad RIS3 metodika dera su ES sanglaudos politikos tikslais ir priemonėmis, nes skatina augimą ir užimtumą visose ES šalyse ir regionuose. Pagal ją kiekvienai valstybei ir regionui, tiek pirmaujančiuose, tiek mažiau pažengusiuose regionuose, pasiūloma strategija ir pasaulinis vaidmuo. Ji apima platesnę inovacijos koncepciją – ne tik investicijas į mokslinius tyrimus ar į gamybos sektorius, bet ir konkurencingumo didinimą per dizaino ir kūrybinius sektorius, geresnius viešojo sektoriaus inovacinius gebėjimus, socialines ir paslaugų inovacijas, naujus verslo modelius ir praktika paremtas inovacijas.

34. RK tvirtai pritaria, kad į programos „Horizontas 2020“ taisykles turi būti įtrauktas šis Europos Parlamento ITRE (Pramonė, moksliniai tyrimai ir energetika) komiteto pasiūlymas: „Mokslinių tyrimų, inovacijų ir pažangiosios specializacijos strategijų sąsajos priemonės [turi būti] įgyvendinamos ir vykdančios programą „Horizontas 2020“, ir struktūrinius fondus, siekiant nustatyti objektyvius kompetencijos pakopų rodiklius ir sukurti Europos mokslinių tyrimų erdvę“.

35. Regionai ir miestai mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas turėtų įtraukti į savo pagrindinę politinę darbotvarkę. Pagal programą „Horizontas 2020“ ir sanglaudos politiką skiriamomis lėšomis turėtų būti finansuojamas koncepcijų, priemonių ir prielaidų kūrimas, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų aktyviai skatinti diegti inovacijas, rizikuoti ir investuoti į praktinį MTTPI taikymą, siekdamas užtikrinti, kad būtų atsižvelgta į regionų ypatumus.

36. Norint pasiekti strategijos „Europa 2020“ tikslus, svarbu, kad ES sanglaudos politika prisidėtų prie gebėjimų bazės stiprinimo ir inovacijų diegimo vietos lygmeniu, taip pat prie reikalingų priemonių kūrimo ir bendradarbiavimo, skatinančio Europos regionų tarpusavio bendradarbiavimą. Šios priemonės ir bendradarbiavimas taip pat reikalingi pritaikant programos „Horizontas 2020“ rezultatus regionų ir vietos lygmeniu. Kad šis tikslas būtų pasiektas, Regionų komitetas rekomenduoja išnaudoti visas ES INTERREG iniciatyvos teikiamas galimybes ir skirti jai pakankamai išteklių, tam tikslui kuriant mokymosi vieniems iš kitų platformas ir skatinant tarptautinius inovacijų strategijų mainus.

V. PAŽANGIEJI MIESTAI

37. „Pažangiųjų miestų“ koncepcija yra viena iš tų, per kurią ES siekia skatinti tvarų augimą ir gerinti gyvenimo kokybę. Pagrindiniai sėkmės veiksniai – tai investicijos į šiuolaikišką IRT infrastruktūrą ir e. paslaugas, taip pat į žmogiškąjį ir socialinį kapitalą. Permainų varomoji jėga visų pirma yra visi regiono gebėjimai atsinaujinti ir inovacijų ekosistemų veiksmingumas, kai tuo konkrečiai siekiama modernizuoti „trigubojo sraigto“ bendradarbiavimo kultūrą ir, užtikrinus piliečių dalyvavimą, padidinti regiono gebėjimą reaguoti. RK pabrėžia didžiulę išmaniųjų taikmenų svarbą, nes jos, veikdamos per atviras ir sąveikias skaitmeninių paslaugų sąsajas, padeda žmonėms užmegzti ir palaikyti ryšį savo regione ir pasaulyje, taip pat užmegzti miestų tarpusavio ryšius, kad jie kurtų Europos partnerystes. Reikia toliau plėtoti „tarpusavio ryšius palaikančių pažangiųjų miestų“ koncepciją ir skleisti ją po visą Europą.

38. ES regionuose reikėtų inicijuoti vietos kultūrai ir vietos verslui, o kartu ir viešosioms paslaugoms pritaikytų pažangiųjų paslaugų kūrimą ir teikimą, kaip pažangiosios specializacijos strategijos aspektą. Regionų komitetas siūlo užtikrinti, kad plėtos veikla vietos ir regionų lygiu būtų tvirtai remiama ES finansuojamais mokslinių tyrimų projektais, parengtais siekiant užtikrinti geriausius mokslinių tyrimų rezultatus regioniniam panaudojimui, išgryninti šiuos rezultatus ir remti jų taikymą įvairiuose regionuose.

39. Regionuose reikėtų pradėti įgyvendinti programas, skirtas kurti inovacijų polių, galinčius tapti tarptautinės traukos centrais. Šiomis programomis reikėtų skatinti miestus, kad jie pagal savo specifiką, poreikius ir įvairių sričių žinias priimtų strateginius prioritetinius sprendimus ir inicijuotų žiniomis pagrįstą verslo veiklą. Regionų komitetas rekomenduoja šias programas finansuoti tiek regionų lėšomis, tiek ir regionų plėtrai skirtomis ES lėšomis; ši veikla turėtų būti skatinama įvairiomis ES priemonėmis, programomis ir finansavimo priemonėmis.

40. RK pabrėžia, kad svarbiausias regioninių inovacijų strategijų sėkmės veiksnys yra atotrūkio tarp pasaulyje sukauptų mokslinių tyrimų žinių ir faktinės regioninės praktikos panaikinimas. Pasinaudojant naujausių mokslinių tyrimų rezultatais reikia tobulinti arba netgi iš esmės keisti miestų ir regionų struktūras ir procesus. RK mano, kad norint išspręsti šiuos klausimus:

- Komisija programą „Horizontas 2020“ turėtų orientuoti į vertės grandines ir vertės tinklus kaip visumą. Reikėtų vykdyti daugiau mokslinių tyrimų siekiant išsiaiškinti, kaip, laikantis vietos kultūros vertybių ir požiūrio, praktiniu lygmeniu kurti ir diegti inovacijas, kad būtų galima pasiekti konkrečių rezultatų piliečių labui;
- politinius sprendimus priimančias asmenis turėtų nuolat demonstruoti drąsą, kurios reikia norint geriausių rezultatų ir siekiant radikalių naujovių;
- regionai ir miestai turėtų rengti novatoriškas iniciatyvas, kurios savo pobūdžiu iš tikrųjų būtų europinės: daugiakultūrės, orientuotos į žmogų, į visuomenės inovacijas ir į gebėjimą kurti geresnes struktūras gerovės visuomenei bei lieti pamatą skaitmeninės vidaus rinkos kūrimui;
- reikėtų viešinti ir plačiai skleisti sėkmingų iniciatyvų praktinius pavyzdžius, kad kiti regionai ir miestai galėtų susipažinti su ankstesnių ir šiuo metu įgyvendinamų programų praktiniais rezultatais ir efektyviais procesais;
- regionai ir miestai turėtų siekti užtikrinti, kad visuomenė kuo geriau suprastų, jog inovacijos būtinos, ir, pasinaudami iš visuomenės narių gauta grįžtama informacija, kurtų idėjas, taip padėdami tvirtą pamatą sėkmingam inovacijų kūrimui ir diegimui. Tam reikia visoje Europoje kurti regioninių inovacijų ekosistemas ir vystyti miestų inovacijas.

41. RK mano, kad visuomenės novatoriškumą galima labai padidinti užtikrinus piliečių dalyvavimą. Tai visų pirma reiškia, kad reikia plačiau naudoti žmonių valdomas skaitmenines technologijas, pavyzdžiui technologijas, kai paprasti žmonės bet kurioje vietoje fiksuoja padėtį ir perduoda duomenis (angl. *crowdsensing*), arba kai iš visuomenės užsakomos paslaugos („minios paslaugos“, angl. *crowdsourcing*). Pažangiuosiuose miestuose vystymasis tvirtai paremtas pagal principą „iš apačios į viršų“ veikiančiais dalyvaujamaisiais procesais, kai fiksuojama visų visuomenės veiklos formų dinamika, taip pat asmenine ir bendra atsakomybe, o tai daug daugiau negu tradicinės pagal principą „iš viršaus į apačią“ mieste teikiamos paslaugos. Esminis pokytis tas, kad piliečiai tiesiogiai dalyvauja visuomenės procesuose, kurdami duomenis ir jais keisdami. Galima sakyti, kad piliečiai, fiksuodami įvairių veiklų, apie ją pranešdami ir patys joje dalyvaudami, atlieka permainų tarpininkų vaidmenį.

42. RK pritaria, kad reikia naujų investicijų į atviras inovacijas ir „minios paslaugas“. Tai yra pagrindinės sampratos, susijusios su pažangiaisiais miestais ir piliečių dalyvavimu. „Minios paslaugos“ – tai įtraukimo būdas, kai įmonės, miestai ir kitos organizacijos prašo žmonių bendruomenių pagalbos, tad jos yra labai svarbios. Kitas veiksnys yra tai, kad vieni subjektai per mažai žino ir supranta kitų subjektų gerąją praktiką, kaip ir kodėl ji veikia.

43. RK pripažįsta, kad reikia glaudaus įvairių lygmenų valdžios ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimo, ir pažymi, kad įvairiuose Europos miestuose ir regionuose toks poreikis jau kyla. Tačiau miestams ir regionams nelabai sekasi pasinaudoti gerosios praktikos pavyzdžiais: perspektyvūs bandomieji projektai dažnai lieka tik vietinės reikšmės ir neduoda visos naudos, kurią galėtų duoti naudotojams, nesuteikia verslo galimybių tiekimo įmonėms. Tokių nepakankamą sklaidą lemia aplinka, kurioje jos diegiamos, ir tai, kad daugelis miestų inovacijų yra kompleksinės.

44. RK rekomenduoja Komisijai skelbti miestų inovacijų konkursus. Daugiausia reikėtų orientuotis į naujų bendradarbiavimo modelių kūrimą, kad būtų galima rasti naujų būdų, kaip tenkinti miestų vystymosi ir paslaugų poreikius ir kaip šiuos inovacinius sprendimus skleisti ir jais dalytis su kitais miestais ir regionais. Reikėtų pagalvoti apie naujas piliečių, įmonių, švietimo įstaigų ir mokslinių tyrimų institutų bei valdžios institucijų bendradarbiavimo formas. Šioje srityje esama ir galimybių, ir iššūkių. Visoje Europoje piliečiai jau imasi iniciatyvos, kad pakeistų savo aplinką, ir išbando naujas bendradarbiavimo formas. Be kitų galimybių galima paminėti turtingesnę ir aktyvesnę vietos bendruomenės gyvenimą, didesnę skaičių savanorių, pačias įvairiausias su tuo susijusias iniciatyvas. Šia veikla turėtų būti siekiama rasti naujų bendradarbiavimo formų ir sustiprinti esamų partnerystės tarpusavio ryšius, kad jos taptų atviresnės inovaciniams atradimams ir labiau naudotųsi pasauliniais žinių ištekliais bei mokyti vienos iš kitų. Reikia pasirūpinti viešinio priemonėmis, kad sėkmingi pavyzdžiai sulauktų panašių visos Europos regionų dėmesio.

VI. REGIONINĖS INOVACIJŲ EKOSISTEMOS – NAUJŲ VERSLO GALIMYBIŲ PAIEŠKOS LABORATORIJOS

45. Vienas didžiausių uždavinių norint panaikinti atotrūkį inovacijų srityje – išsiveržti iš uždaro struktūrinės sistemos, kurioje sprendžiami klausimai ir problemos. Visuomenės problemos nėra susijusios vien su uždara administracine sistema, jos negali būti išspręstos ir atskirais projektais ar per nacionalines ir regionines ministerijas. Tradiciniai projektai, netgi stambūs – ne išėitis. Europa turi išsiveržti iš uždaro mąstymo ir uždaro veiklos: naują augimą ir naujas darbo vietas lemia atviro inovacijos ir vertės tinklai. Europa turi išsiugdyti tarpdisciplininę mąstyseną, nukreiptą į naujų verslo galimybių paiešką, kad iššūkius būtų galima atremti sistemiškai. Tarpusavyje susijusioms problemoms reikia sisteminių sprendimo būdų.

46. RK pažymi, kad Europos – ir ne tik jos – universitetų laboratorijose gimsta įdomių naujovių, kuriomis būtų galima spręsti didžiausius visuomenės ir pramonės uždavinius. Tačiau šandien geriausios laboratorijos, kuriose kuriamos radikalias inovacijos, yra ne tradicinės universitetų laboratorijos, o regioninės inovacijų ekosistemos. Jos veikia kaip eksperimentinės laboratorijos, kuriose operatyviai kuriami naudotojų paskatintų inovacijų tipų prototipai, grindžiami sistemomis, kurias kalima koreguoti ir plėsti. Norėdama mokslo pasiekimus ir technologinių mokslinių tyrimų rezultatus paversti dideliais naujų gaminių, paslaugų ir procesų šrautais, Europa turi skatinti diegti inovacijas gamybos sistemose, kad jos būtų kitokios, negu seno tipo gamyba. Tai pat būtina užtikrinti, kad verslo, mokslo ir valstybės valdymo sektoriuose visi gerai suprastų vieni kitų reikalavimus, klausimus ir galimybes.

47. RK ragina vykdyti daugiau mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklos, siekiant rasti būdų, kaip paskatinti inovacijas ir verslo plėtrą atsisakant pasenusių – iš sektorių ir klasterių sudarytų – struktūrų ir persiorientuojant į ekosistemas, kurios gali būti derinamos pagal poreikį, kad stiprintų regionų inovacinį potencialą ir ugdytų jų verslumo dvasią.

48. RK pabrėžia ES ir regioninių inovacijų ir gamybos ekosistemų, pasižyminčių stipriomis vietos, regiono ar tarpregioninio pobūdžio savybėmis, finansavimo svarbą. Plati inovacijų politika sudaro prielaidas sisteminiams veiklos modeliams, kurie per kolektyvinio kūrimo dialogą naudotojų, vartotojų ir piliečių poreikius derina su žiniomis, kūrybingumu ir kompetencija.

49. Esama nemažai objektų, į kuriuos galima orientuoti mokslinius tyrimus ir inovacijas norint paskatinti permainas, kurių skubiai reikia 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu. RK išskiria šiuos ateities kūrimui svarbius sėkmės veiksnius:

- inovacijų bendruomenės veikia kaip ekosistemos per sisteminę vertės tinklaveiką pasaulyje be sienų;
- inovacijų procesai labai orientuoti į paklausą ir naudotojus bei klientus kaip svarbiausius veikėjus inovacijų srityje;
- inovacijų strategijos skirtos skatinti atviras inovacijas ir ugdyti asmenų ir bendruomenių verslumą bei skatinti veiksmingai naudoti ir kurti naujas skaitmenines paslaugas.

50. ES valstybių bendro programavimo ir tarpvalstybinės partnerystės patirtį reikia toliau plėtoti, kad patobulėtų regioniniai procesai derinant strategijos „Europa 2020“ strateginių prioritetų įgyvendinimo principą „iš viršaus į apačią“ ir aukšto lygio Europos mokslinių tyrimų žinias. Regionų komitetas pabrėžia, kad svarbu didinti finansavimą pagal INTERREG ir kitas panašias programas, kad daugėtų Europos partnerystės projektų ir stiprėtų regionų mokymasis vieniems iš kitų.

51. RK ragina Komisiją sudaryti „naujų verslo galimybių paieškos“ programas, kurios veiktų skirtingais lygmenimis ir padėtų nustatyti, kas labiausiai tinka ir naudinga vietos lygmeniu ir gali būti perkelta į Europos lygmenį. Jos turėtų būti finansuojamos iš įvairių šaltinių: programos „Horizontas 2020“, MVĮ konkurencingumo programos COSME, sanglaudos fondų ir kitų šaltinių. Vykdam bandomuosius projektus, kuriuose dalyvautų keli regionai, atsirastų daugiau galimybių regionams pasimokyti vieniems iš kitų. Regionai, kuriuose esama kultūrinio rezonanso, pavyzdžiui, Baltijos jūros regionas, Dunojaus regionas arba atokiausi regionai, turėtų kartu spręsti jiems būdingus ir bendrus visuomenės uždavinius. Viename regione sėkmingai įdiegtos inovacijos galėtų būti išbandomos ir patikrinamos kituose regionuose; miestų inovacijos galėtų būti išplečiamos, kad tiktų regionui, o tuomet paskleidžiamos ir kitiems Europos regionams. Šiuose projektuose visais lygmenimis turėtų dalyvauti pagrindiniai suinteresuotieji subjektai, įskaitant vietos ir regionų valdžios institucijas, MVĮ, NVO ir ypač visas švietimo įstaigas.

52. Įvairiausiomis formomis išreiškiamas dizainas jau seniai siejamas su verslumu. Strateginis dizainas yra žinomų principų taikymas ieškant sprendimų pagrindiniams visuomenės iššūkiams (pavyzdžiui, visuomenės senėjimo ir klimato kaitos) atremti. Dizainas – tai ne tik formos suteikimas kokiam nors objektui. Jis gali būti taikomas ieškant naujo požiūrio į problemų sprendimą, nustatant galimas priemones ir kuriant veiksmingus kompleksinius sprendimus išeinant iš uždaro rato, kuris būdingas viešajam sektoriui.

53. Inovacinis dizainas teikia daug galimybių duoti ekonominės ir kultūrinės naudos visuomenei. Regionuose reikėtų skatinti į dizainą orientuotų ekosistemų kūrimą. Patirtį turintys mokslininkai, verslo atstovai ir įvairūs dizaino srities specialistai, o kartu ir jų įmonės, universitetai ir kitos bendruomenės veiksmingai dirba šiose ekosistemose kurdami naujas iniciatyvas. Tokiu būdu jie visi gali aktyviai dalyvauti pakylėdami veiklos lygį ir apskritai įgyvendindami inovacijų politiką.

54. RK kviečia regionus ir miestus rengti inovatyvius viešuosius pirkimus naujoms inovacijoms kurti. Reikėtų skatinti viešąjį ir privatųjį sektorius bendradarbiauti eksperimentuojant ir kuriant prototipus, o drąsą rizikuoti ir klysti reikėtų vertinti kaip verslumo išraišką, o ne socialinio pažeminimo objektą. Miestų ir regionų viešojo sektoriaus atstovai turėtų parengti metodus, kaip valdyti tokių projektų riziką, ir keistis patirtimi. Ugdydami eksperimentavimo, bandymų ir prototipų kūrimo procesų verslumo dvasią, šie projektai kartu padidintų ir Europos piliečių saviorganizavimo gebėjimus.

VII. SINERGINIS BENDRADARBIAVIMAS NAUJU PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIU

55. Viena kitu programavimo laikotarpiu numatomų reformų – projektų orientavimas į strateginius pažangiosios specializacijos prioritetus, projektų valdymo supaprastinimą ir perėjimą prie daug didesnio masto iniciatyvų, glaudžiai derinant projektų skaičių. Kitas svarbus principas – glaudus programos „Horizontas 2020“ derinimas su sanglaudos politika ir pagal šią politiką skiriamo finansavimo ir vietos / regioninio finansavimo sutelkimas siekiant sinergijos.

56. RK pažymi, kad jei šie principai bus nuolat taikomi įgyvendinant šioje nuomonėje išdėstytus siūlymus; tai neišvengiamai reikš, kad finansavimas pagal programą „Horizontas 2020“ bus orientuojamas į ES regionų RIS3 strategijose įvardytus mokslinių tyrimų poreikius siekiant, kad programa „Horizontas“ veiktų kaip katalizatorius, kurtų žinias iš mokslinių tyrimų ir rengtų metodines koncepcijas regioninei MTPI veiklai. Tad pagrindinės mokslinių tyrimų sritys, kurios būtų finansuojamos pagal programą „Horizontas 2020“, turėtų būti nustatytos iš RIS3 strategijų.

57. Regionų komitetas pabrėžia, kad planuojant įvairių programų koordinavimą svarbu išsiklausyti į regionų nuomonę. Kad regionų lygmeniu būtų imamasi veiksmų ir skatinama inovacinė veikla, labai svarbu, kad Komisijos generaliniai direktoratai, sprenddami, kuriose srityse reikia mokslinių tyrimų, išklaustų tuos, kurie kalba regionų vardu, pavyzdžiui, Regionų komitetą. Be to, programos „Horizontas“ projektų įgyvendinimo ir lėšų panaudojimo taisyklėse, be įprastinės pareigos dalytis rezultatais, turėtų būti numatyta ir materialinė bei metodinė pagalba sanglaudos fondų finansavimą gaunančiuose regionuose įgyvendinamiems projektams. Šis bendradarbiavimas galėtų vykti taip:

— vieni iš programos „Horizontas“ projektų galėtų būti iš sanglaudos fondų finansuojami regionų poriniai projektai, kurių mokslinių tyrimų rezultatai būtų perduodami ir taikomi

praktinėje inovacinėje veikloje. Taip būtų sukurta didelė ES masto partnerystės projektų sistema, pagrįsta bendradarbiavimu ir pasitikėjimu ir orientuota, visų pirma, į programos „Horizontas“ ramsčius „Pramonės pirmavimas“ ir „Visuomenės uždaviniai“; joje regionai, pasinaudodami sanglaudos fondų lėšomis, siektų taikyti naujausių mokslinių tyrimų rezultatus strateginio vystymosi srityse;

— tokios projektų sistemos aktualiausias tada, kai kuriama praktinė patirtis ir metodai, kurių reikia dinamiškoms regioninėms inovacijų ekosistemoms, kad būtų užtikrinta, jog jos veiktų ir kaip Europos inovacinės veiklos vietos lygmens centrai, ir kaip viso regiono inovacijų tarpininkai. Paremtos regioniniais sprendimais, jos taip pat naudingos įvairių tikslinių grupių, pavyzdžiui, moksleivių, universitetų ir kolegijų studentų, pensininkų inovacinei veiklai;

— šios regioninės inovacijų ekosistemos orientuotos į temas, parinktas atsižvelgiant į regioninius strateginius sprendimus; be to, jos veikia kaip permainų tarpininkų inovacinės veiklos regionuose struktūra. Į veiklą įeina ir įvairios „gyvųjų laboratorijų“ schemos bei panašūs bandomieji projektai. Tokios pagal programą „Horizontas 2020“ numatytos priemonės, kaip poriniai projektai ir „Europos mokslinių tyrimų katedra“ taip pat galėtų labai paturtinti šių ekosistemų veiklą.

58. RK pažymi, kad pasaulinė mokslo ir verslo bendruomenė įžengė į atvirų inovacijų ir kolektyvinio kūrimo erą, kurioje pasienio regionų bendradarbiavimas yra naujas konkurencinis pranašumas. Norint sėkmingai spręsti sudėtingus kompleksinius klausimus, RK rekomenduoja, kad Komisija kurtų iššūkių platformas Europos sprendimų paieškai per tarpdisciplininius tinklus. Šios platformos spręstų konkrečius iššūkius, aktualius visiems dalyvaujantiems regionams, ir taikytų struktūruotas metodikas geroms idėjoms perkelti iš prototipo etapo į realizavimą per bandomuosius projektus. Taip būtų sutelkti regionų gebėjimai keistis.

59. RK pabrėžia, kad šios platformos turėtų būti pagrįstos ir mokymusi vieniems iš kitų (angl. *bench-learning*) (tikrinti viename regione pasiteisinusias idėjas išbandant jas kituose regionuose), ir bendru darbu (angl. *bench-doing*) (suteikti pridėtinę vertę naujoms idėjoms, paverčiant jas praktinėmis inovacijomis keliuose regionuose vienu metu). Bandomajame etape dalyvautų keli regionai, kurie spręstų realius jiems kylančius iššūkius (pvz., sveikatos priežiūra, galimybės senėjančioje visuomenėje, nulinis anglies pėdsakas, žemės ūkis ir maisto pramonė ir t. t.).

60. RK pabrėžia aukščiausio lygio metodikų kūrimo ir veiksmingos rezultatų sklaidos svarbą. Iššūkiai ir rezultatai turėtų būti skelbiami „debesų“ platformose ir sprendžiami ir vietos lygmeniu, ir visuose regionuose. Geriausi Europos masto projektų rengimo ir įgyvendinimo pradininkai turėtų būti finansuojami pagal programą „Horizontas 2020“ ir iš sanglaudos fondų; vienas tikslų – išmėginti veiksmingas metodikas ir priemones per realų bendradarbiavimą ir mokymąsi iš kitų (pasienio) regionų.

61. RK pripažįsta, kad reikia aktyvaus ugdomojo vadovavimo siekiant ugdyti daugelio kartų dalyvavimo dvasią, kuri gali būti vienas svarbiausių veiksmų panaikinant atotrūkį inovacijų srityje. Visoms įvairių regionų ir kultūrinės aplinkos tikslinėms grupėms – mokslininkams, valstybės tarnautojams, MVĮ ir studentams – reikia padėti suprasti ir aktyviai papildyti vieniems kitų požiūrius ir parodyti, kaip atitinkamas idėjas įgyvendinti praktikoje. Šiuo klausimu itin svarbus vaidmuo tenka mokykloms ir visoms švietimo įstaigoms.

62. Ankstyvame amžiuje vaikai pasižymi dideliu kūrybingumu ir gebėjimu lengvai įsisavinti naujoves. Todėl vertėtų išsiaiškinti, kodėl socialinė aplinka ir mokyklų sistema daugeliu atvejų nepajėgia sukrystalizuoti šių gebėjimų ir paversti jų įdomiu, atviru ir naujovišku gyvenimo būdu. Visi veikėjai turėtų sutelkti savo jėgas ir užtikrinti, kad visose ES mokyklose kūrybingumas ir gebėjimas mokytis taptų tikslų ir reikalavimų pagrindu. Europos novatoriškumas plėtojamas būtent šiuo gyvenimo laikotarpiu.

63. RK suvokia mokslo ir visuomenės atotrūkio panaikinimo svarbą. RK ragina visas suinteresuotąsias šalis aktyviai dalyvauti mokslo bendruomenės ir visuomenės dialoguose, kuriuose ieškoma būdų, kaip mokslinių tyrimų rezultatus naudoti kasdiniame gyvenime. Visi visuomenės iššūkiai yra labai aktualūs vietos lygmeniu, o tai gali būti naudinga, kai mokslininkai sužino apie problemą, o visuomenės suinteresuotieji subjektai supranta, ką mokslas gali pasiūlyti. Daugiausia dėmesio dialoge turėtų būti skiriama tiesioginiam vietos poreikių susiejimui su mokslinių tyrimų rezultatais pagal šiuos programas „Horizontas 2020“ ramsčius: visuomenės uždaviniai, pramonės pirmavimas ir pažangus mokslas. Tuomet gali būti kuriami idėjų daigynai ir socialiniai inkubatoriai, per diskusijas gimusias naujas įžvalgas paverčiantys faktiniais prototipais, kuriuos galima išbandyti praktikoje.

64. Šie pasiūlymai iš tikrųjų padės panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, jei bus taikomi visiems Europos regionams. RK pripažįsta, kad reikia galvoti apie novatoriškų regionų, gerai dirbančių regionų, taip pat pažeidžiamesnių, prasčiau dirbančių ir mažiau pažengusių regionų poreikius. Žinoma, konkrečių tikslinių veiksmų ir programų reikia imtis kiekviename lygmenyje. Be to, mes pabrėžiame, kad svarbu remti regionų ir bet kokį kitą bendradarbiavimą: aktyvų keitimąsi žiniomis su partneriais ir kolektyvinį procesų ir praktikos, kuri suveiktų konkrečioje situacijoje, kūrimą, regionų tarpusavio ugdomąjį vadovavimą ir konsultavimą, mokymosi vieniems iš kitų ir bendro darbo iniciatyvas, kurios leidžia mažiau pažengusiems regionams pasinaudoti kitų regionų patirtimi ir tuo pačiu metu savo stipriosiomis savybėmis ir specializuota patirtimi prisidėti prie kituose regionuose vykdomų inovacijų ir jas paremti. Ši galinga regionų įvairovė turėtų būti Europos naujo pranašumo, kurį teikia bendradarbiavimas, ašis.

VIII. KAS TOLIAU?

65. RK yra tvirtai įsitikinęs, kad geriausias būdas puikius ketinimus paversti tikrais rezultatais, turinčiais milžinišką poveikį Europos žmonėms, yra apibrėžti, kaip šioje nuomonėje išdėstyti pasiūlymai ir rekomendacijos galėtų būti įgyvendinami praktiškai, ir bendradarbiaujant išanalizuoti perspektyvius metodus, kad juos būtų galima įgyvendinti regionuose ir už jų ribų. Tai yra svarbiausias veiksnys norint panaikinti atotrūkį inovacijų srityje.

66. Pareiga diegti šiuos reikalingus pokyčius tenka visiems lygmenims ir visiems subjektams. Pareiga įgyvendinti šioje nuomonėje pateiktus pasiūlymus, žinoma, pirmiausia tenka Europos Komisijai, o taip pat sprendimus priimantiems asmenims vietos ir regionų lygiu bei kitiems subjektams. Tam tikra atsakomybė tenka ir ES pirmininkaujantiems Airijai, nes ji gali įgyvendinti kai kuriuos arba visus čia pateiktus pasiūlymus, kai tik bus įmanoma ir kiek tai įmanoma.

67. Regionų komitetas rekomenduoja, kad vietos ir regionų valdžios institucijos, Komisija ir kiti subjektai užtikrintų tolesnį darbą kaupdami gerosios praktikos pavyzdžius. Taip siekiama paspartinti pageidaujamus pokyčius apskritai, o kartu ir taikant įvairias priemones, kurios įvardytos prioritetiniais projektais. Kai kurios jų turėtų būti įtrauktos į ateityje pirmininkausiančių šalių darbotvarkes.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. ES reglamentavimo kokybė (REFIT)

(2013/C 218/04)

REGIONŲ KOMITETAS

- pripažįsta, kad besitęsianti ekonomikos krizė priverstė skirti dar daugiau dėmesio teisės aktų kainai ir uždaviniui jau įsigaliojusiems teisyne aktams įgyvendinti bei užtikrinti jų vykdymą;
- mano, kad visų lygmenų valdžia turėtų užtikrinti teisės aktų veiksmingumą ir efektyvumą, o ES institucijoms tenka ypatingas uždavinys parodyti akivaizdžią ES reglamentavimo pridėtinę vertę – užtikrinti, kad reglamentavimas duotų maksimalią naudą minimaliomis sąnaudomis, ir subsidiarumo bei proporcingumo principų laikymąsi;
- teigiamai vertina šį pasiūlymą dėl Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT), padėsiančios sistemingai nustatyti ir skaidriai įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis tikimasi iš esmės sumažinti reglamentavimo išlaidas ir supaprastinti teisės aktus;
- teigiamai vertina siūlymą sudaryti aktų ir (arba) reglamentavimo sričių, kuriuos galima supaprastinti ir kurių išlaidas galima sumažinti, sąrašą nepakenkiant politikos tikslams ir pabrėžia, kad atliekant kokybės patikras turėtų būti remiamasi visų valdymo lygmenų, veikiančių pagrindiniuose sektoriuose, įnašu bei remia sisteminius ES teisės aktų *ex post* vertinimus, nes tai yra veiksminga pažangaus reglamentavimo priemonė;
- primena reglamentavimo aplinkos supaprastinimo svarbą, visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurių ištekliai, skirti teisės aktams įgyvendinti, dažnai yra riboti ir nuolat mažėja;
- teigiamai vertina pasiūlymus nuolat tobulinti poveikio vertinimus ir pakartoja, kad atliekant pasiūlymų dėl teisėkūros ir politikos poveikio vertinimus turėtų būti išnagrinėtas pagrindinių svarstomų politikos sprendimų teritorinis aspektas. Jeigu Komisija, siekdama užtikrinti didesnę Poveikio vertinimo valdybos nepriklausomumą, nuspręš padidinti šios valdybos narių skaičių, Regionų komitetas mano, kad tokiu atveju valdyboje turėtų būti atstovaujama vietos ir regionų valdžios institucijų interesams;
- ragina Europos Komisiją dėti daugiau pastangų užtikrinant konsultacijų dokumentų vertimą į visas oficialiąsias ES kalbas;
- primena, kad institucijos bendrai atsako už piliečių, įmonių ir visos visuomenės informavimą apie pažangaus reglamentavimo priemonių naudą.

Pranešėjas	Lordas Graham TOPE (JK/ALDE), Londono Satono tarybos narys
Pamatiniai dokumentai:	Komisijos komunikatas dėl ES reglamentavimo kokybės
	COM(2012) 746 final
	Atsižvelgiama į:
	Komisijos tarnybų darbinį dokumentą dėl Komisijos konsultacijų politikos peržiūros
	SWD(2012) 422 final
	Komisijos tarnybų darbinį dokumentą dėl Administracinės naštos mažinimo ES veiksmų programos galutinės ataskaitos
	SWD(2012) 423 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

Ižanga. Geresnė reglamentavimo strategija

1. primena, kad Europos teisės aktai jau patys savaime yra dalis pastangų patobulinti ir supaprastinti reguliavimo aplinką ir atitinkamai sumažinti išlaidas ir administracinę naštą;

2. pripažįsta, kad besitęsianti ekonomikos krizė privertė skirti dar daugiau dėmesio teisės aktų kainai ir uždaviniui jau išgaliojusiems teisyne aktams įgyvendinti bei užtikrinti jų vykdymą;

3. pritaria Europos Komisijos nuomonei, kad nacionalinės valdžios institucijos turi vis mažiau išteklių ES teisės aktams perkelti į nacionalinę teisę ir juos įgyvendinti. Mano, kad tai yra iššūkis, kurį reikia spręsti kartu su vietos ir regionų valdžios institucijomis, ir kad tuo neturėtų būti pateisinama papildoma našta kitiems valdymo lygmenims;

4. atsižvelgdamas į šias bendras aplinkybes mano, kad visų lygmenų valdžia turėtų užtikrinti teisės aktų veiksmingumą ir efektyvumą, o ES institucijoms tenka ypatingas uždavinys parodyti akivaizdžią ES reglamentavimo pridėtinę vertę – užtikrinti, kad reglamentavimas duotų maksimalią naudą minimaliomis sąnaudomis, ir subsidiarumo bei proporcingumo principų laikymąsi;

5. primena, kad pagrindiniai geresnio ES reglamentavimo strategijos elementai yra šie:

- sistemos, skirtos svarbiausių Komisijos pasiūlymų poveikiui vertinti ir struktūrai tobulinti, sukūrimas;
- galiojančių teisės aktų supaprastinimo programos įgyvendinimas;
- administracinės naštos mažinimo veiksmų planas užsibrėžiant konkretų tikslą;

— nebeaktualių teisės aktų arba pasiūlymų panaikinimas;

— visuotinės konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais ir piliečiais įgyvendinant visas Komisijos iniciatyvas;

— alternatyvų aktams ir reglamentams paieška (pvz., savireguliacijomis arba teisės aktų leidėjo ir suinteresuotųjų šalių bendras reguliavimas);

6. teigiamai vertina šį pasiūlymą dėl Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT), padėsiančios sistemingai nustatyti ir skaidriai įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis tikimasi iš esmės sumažinti reglamentavimo išlaidas ir supaprastinti teisės aktus;

7. toliau pabrėžia, kad geresnio reglamentavimo turėtų būti siekiama laikantis daugiapakopio valdymo principo, t. y. ES, nacionalinėms valdžios institucijoms ir vietos bei regionų valdžios institucijoms įgyvendinant koordinuotus veiksmus;

8. mano, kad Europos Komisija ir kitos ES institucijos, rengdamos teisės aktus, vertindamos jų poveikį arba numatydamos Europos politikos ir tikslų įgyvendinimo priemones, turėtų būti raginamos labiau įtraukti regionų ir vietos valdžios institucijas. Iš tiesų, dauguma naujų pasiūlymų siekiama iš dalies pakeisti arba papildyti esamus ES teisės aktus. Vykstant nuolatiniam būtino teisės aktų atnaujinimo procesui, teikiant naujus pasiūlymus svarbiausia atsižvelgti į vertingą vietos ir regionų valdžios institucijų įgytą patirtį taikant ES taisykles;

9. ragina dėti papildomas pastangas reglamentų kokybei pagerinti ir užtikrinti jų aiškumą, paprastumą ir lengvesnį įgyvendinimą gerbiant regionines atitinkamomis sutartimis oficialiai pripažintas kalbas valstybėse narėse;

10. mano, kad strategija turėtų būti grindžiama partneryste ir dalyvavimu formuojant ir įgyvendinant ES politiką;

11. deramai atsižvelgdamas į Sutartyse įteisintą valstybių narių institucinių ir konstitucinių savarankiškumo principą, RK pabrėžia, kad labai svarbu vietos ir regionų valdžios institucijas įtraukti į ES teisės aktų rengimą ir vertinimą, kadangi būtent šis lygmuo daugeliu atvejų atsako už ES politikos įgyvendinimą;

Reglamentavimo kokybė

12. teigiamai vertina siūlymą sudaryti aktų ir (arba) reglamentavimo sričių, kuriuos galima supaprastinti ir kurių išlaidas galima sumažinti, sąrašą nepakenkiant politikos tikslams (vadinamasis principas „pirmiausia įvertinti“);

13. pabrėžia, kad atliekant kokybės patikras turėtų būti remiamasi visų valdymo lygmenų, veikiančių pagrindiniuose sektoriuose (t. y. sanglaudos politika, urbanistikos politika ir finansavimo priemonės, aplinkosaugos teisės aktai, pramonės politika, socialiniai teisės aktai ir transportas), kurie yra svarbūs vietos ir regionų valdžios institucijoms, įnašu;

Ex post vertinimas

14. toliau remia sisteminius ES teisės aktų *ex post* vertinimus, nes tai yra veiksminga pažangaus reglamentavimo priemonė;

15. apgailestauja, kad – nepaisant 2011 m. Regionų komiteto nuomonėje dėl pažangaus reglamentavimo pateiktų reikalavimų ir to, kad REFIT komunikate tokia galimybė pripažįstama, – Regionų komitetui nebuvo pasiūlyta bendradarbiauti vertinimo procese;

Administracinės naštos mažinimas

16. atkreipia dėmesį į darbus, nuveiktus įgyvendinant Administracinės naštos mažinimo veiksmų programą; pabrėžia, kad iki šiol daugiausia pasiekta iš esmės tose srityse (t. y. įmonių teisės, įmonių apmokestinimo ir kt.), kurios nėra itin svarbios vietos ir regionų valdžios institucijoms. Todėl būtų naudinga įtraukti vietos valdžios institucijoms svarbesnes sritis, pavyzdžiui licencijų ar leidimų suteikimo. Vis dėlto pripažįstama, kad ši programa padeda keisti reglamentavimo kultūrą, kuri galiausiai gali būti naudinga viešojo administravimo institucijoms;

17. primena reglamentavimo aplinkos supaprastinimo svarbą, visų pirma vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurių išteklių, skirti teisės aktams įgyvendinti, dažnai yra riboti ir nuolat mažėja. Tai pasakytina, pavyzdžiui, apie didelį skaičių atskaitomybės reikalavimų, kurių našta dažnai perkeliama plačiajai visuomenei ir įmonėms;

18. pabrėžia, kad supaprastinimas galėtų padėti iš esmės sumažinti teisės aktų įgyvendinimo išlaidas, kurias patiria ne tik įmonės, bet ir vietos ir regionų valdžios institucijos, todėl ribotus finansinius ir žmogiškuosius išteklius būtų galima perskirstyti kitoms svarbioms viešosioms paslaugoms teikti;

19. primena savo įsipareigojimą padėti aukšto lygio grupei vykdyti jos užduotis, visų pirma susijusias su nauja veiklos kryptimi: daugiausia dėmesio skirti didesniam viešojo administravimo institucijų veiklos efektyvumui ir geresniam jų reaguojimui į suinteresuotųjų subjektų ir MVĮ poreikius;

20. pabrėžia aukšto lygio grupės darbo skaidrumo ir atskaitomybės svarbą;

21. pritaria siūlymui toliau stebėti Administracinės naštos mažinimo veiksmų programos („ABR plus“) įgyvendinimo eigą siekiant užtikrinti, kad pastangos 25 proc. mažinti biurokratizmą atneštų naudos valstybių narių įmonėms ir MVĮ;

22. apgailestauja, kad REFIT komunikate neatsižvelgiama į alternatyvius reglamentavimo būdus arba paties reglamentavimo alternatyvas;

Poveikio vertinimas ir analizė

23. teigiamai vertina pasiūlymus nuolat tobulinti poveikio vertinimus; teikti išsamesnius ir kritiškus vertinimus, kurie būtų neatsiejama politikos dalis, taip pat rengti aktyvesnes konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais ir teikti didesnę paramą ES teisės aktams įgyvendinti;

24. pakartoja, kad atliekant pasiūlymų dėl teisėkūros ir politikos poveikio vertinimus, turėtų būti reikalaujama įtraukti pagrindinių svarstomų politikos sprendimų teritorinį aspektą (vietos ir regionų aspektai, finansiniai ir administraciniai padariniai nacionalinėms, regionų ir vietos valdžios institucijoms). Primena, kad taip yra dėl teritorinės sanglaudos, kaip vieno iš Sąjungos tikslų pripažinimo (ES sutarties 3 straipsnis), ir dėl nustatytos pareigos „atsižvelgti į būtinybę padaryti finansinę arba administracinę naštą, tenkančią <...> regionų valdžios arba vietos savivaldos institucijoms <...>, minimalią ir proporcingą tikslui, kurį reikia pasiekti“ (SESV Protokolo Nr. 2 5 straipsnis);

25. apgailestauja, kad peržiūrint Regionų komiteto ir Europos Komisijos bendradarbiavimo susitarimą nebuvo nustatytas pagrindas struktūruotam bendradarbiavimui poveikio vertinimo srityje ir ragina Europos Komisiją bei atskirus generalinius direktoratus apsvarstyti galimybę Regionų komitetui, kaip instituciniam partneriui, dalyvauti atliekant poveikio vertinimą. Kai vietos ir regionų valdžios institucijos dalyvauja ankstyvajame jų rengimo etape, ES teisės aktus būna lengviau įgyvendinti ir jie sulaukia didesnio pritarimo;

26. pabrėžia, kad Europos Parlamento ar Tarybos pasiūlymų dėl teisės aktų esminiai pakeitimai gali turėti įtakos vietos valdžios institucijoms ir regionams. Todėl ragina Parlamentą ir Tarybą, nusprendus atlikti tokių pakeitimų poveikio vertinimus, prašyti Regionų komiteto pagalbos;

27. todėl ragina Europos Parlamentą ir Tarybą tobulinti poveikio vertinimą arba steigti savo poveikio vertinimo skyrius, kad poveikį būtų galima vertinti skirtingais požiūriais, įskaitant teritorinį, taip pat gerinti, derinant su Komisija, komunikavimo su regionų ir vietos valdžios institucijomis kanalus;

28. prašo įtraukti Regionų komitetą atnaujinant 2014 m. atliktinų poveikio vertinimų gaires ir primena, kad jis padėjo rengti konsultacijas su vietos ir regionų valdžios institucijomis rengiant 2009 m. poveikio vertinimo gaires;

29. primena savo abejones dėl pasiūlymų patikėti išorės ekspertams atlikti poveikio vertinimą. Tačiau jeigu Komisija, siekdama užtikrinti didesnį Poveikio vertinimo valdybos (angl. IAB) nepriklausomumą, nuspręs padidinti šios valdybos narių skaičių, Regionų komitetas mano, kad tokiu atveju valdyboje turėtų būti atstovaujama vietos ir regionų valdžios institucijų interesams, nes labiausiai tikėtina, kad būtent šis valdymo lygmuo dalyvaus įgyvendinant svarstomą pasiūlymą;

Konsultacijos

30. teigiamai vertina Europos Komisijos konsultavimosi politikos peržiūrą ir ragina Komisiją konkrečiai įgyvendinti šios peržiūros išvadas, visų pirma konsultacijų dalyviams suteikti kokybiškesnę grįžtamąją informaciją;

31. ragina Komisiją įtraukti Regionų komitetą, įskaitant Europos vietos ir regionų valdžios institucijoms atstovaujančias asociacijas, į būtiniausių konsultavimosi standartų peržiūrą;

32. šiuo požiūriu pabrėžia, kad būtina užtikrinti konsultacijų proceso žinomumą, be to, visos institucijos turėtų būti raginamos apsvarstyti, kaip geriau panaudoti tarpusavyje susijusias naujas informacines ir ryšių technologijas, kad būtų sukurtos sąlygos rengti konsultacijas ir viešinti jų rezultatus;

33. pritaria, jog būtina dėti daugiau pastangų poveikiui apskaičiuoti, aiškiau pristatyti svarbiausius rezultatus, rengti konsultacijas dėl poveikio vertinimų projektų, kad suinteresuotosios šalys, ypač vietos ir regionų valdžios institucijos, galėtų pareikšti savo nuomonę ankstyvuju proceso etapu ir geriau suprastų rezultatus;

34. siekdamas užtikrinti visišką skaidrumą ir grįžtamąją informaciją, pritaria, kad per konsultacijas pateikti pasiūlymai būtų skelbiami viešai. Poveikio vertinime Europos Komisija taip pat turėtų nurodyti, kokių veiksmų ėmėsi atsižvelgdama į konsultacijų rezultatus;

35. ragina Europos Komisiją dėti daugiau pastangų užtikrinant konsultacijų dokumentų vertimą į visas oficialiąsias ES

kalbas. Mano, kad konsultacija negali būti laikoma reprezentatyvia, jeigu piliečiai negali susipažinti su dokumentais savo gimtosiomis kalbomis;

36. rekomenduoja stiprinti Europos Komisijos ir Regionų komiteto dvikryptį bendradarbiavimą: siekiant didesnio skaidrumo apie Regionų komiteto tikslines konsultacijas galėtų būti skelbiama interneto svetainėje „Jūsų balsas Europoje“, o Regionų komitetas apie Europos Komisijos rengiamas konsultacijas taip pat galėtų reguliariai skelbti savo informacijos sklaidos priemonėmis, jeigu tai papildytų ir sustiprintų tiesioginį konsultavimąsi su regionų ir vietos valdžios institucijomis;

37. pripažįsta, kad konsultacijos su ES patariamosiomis įstaigomis pagal ES sutarties 11 straipsnį nėra viešosios konsultacijos; tai yra specialus Sutartyse nustatytas reikalavimas institucijoms; vis dėlto ragina atskirus generalinius direktoratus ir Europos Komisijos tarnybas nuosekliai laikytis šio reikalavimo;

38. įsipareigoja kompleksiskai peržiūrėti savo konsultavimosi priemones ir tinklus pagal Europos Komisijos audito metodą;

Nacionalinė perspektyva: perteklinis reglamentavimas

39. mano, kad perteklinis reglamentavimas – tai tokia praktika, kai valstybės narės, perkeldamos ES direktyvas į nacionalinę teisę, nustato didesnius nei būtiniausi reikalavimai;

40. mano, kad ES lygmeniu reikėtų nustatyti tipinę perteklinio reglamentavimo apibrėžtį, kuri padėtų siekti teisinio tikrumo įgyvendinant ir taikant ES teisę ir leistų atlikti lyginamąją analizę ir įvertinti valstybių narių tvirtinimus, kad jų reglamentavimas nėra perteklinis;

41. mano, kad į perteklinio reglamentavimo apibrėžtį galėtų būti įtraukti atvejai, kai:

— nustatomi papildomi arba sudėtingesni nei direktyvoje reglamentavimo reikalavimai;

— nustatoma platesnė nei direktyvos taikymo sritis;

— nesinaudojama direktyvoje nustatytais leidžiančiomis nukrypti nuostatomis;

— paliekami nacionaliniai reikalavimai, kurie yra griežtesni nei nustatyti direktyva;

— nustatomi su direktyvos tikslu nesusiję nacionaliniai reglamentavimo reikalavimai;

— reikalavimai įgyvendinami anksčiau nei to reikalaujama pagal direktyvą;

— nustatomos griežtesnės nei ES nustatytosios sankcijos;

42. pripažįsta, kad ES teisėje nėra draudžiamas perteklinis reglamentavimas, o kai kuriais atvejais nacionaliniuose arba regioniniuose teisės aktuose numatyta aukštesnio lygio apsauga, palyginti su į nacionalinę teisę perkeliama ES direktyva, gali būti pateisinama; tai galėtų būti taikoma aplinkos apsaugai (SESV 193 straipsnis), teisės aktams, kuriais siekiama užtikrinti darbuotojų apsaugą (SESV 153 straipsnio 4 dalis), teisės aktams dėl žmogaus kilmės organų ir medžiagų, kraujo ir kraujo darinių kokybės bei saugos standartų (SESV 168 straipsnio 4 dalies a punktas) ir vartotojų apsaugai (SESV 169 straipsnio 4 dalis);

43. taip pat pabrėžia, jog svarbu atlikti nacionalinį šių priemonių poveikio vertinimą, atsižvelgiant į tai, kad Europos lygmeniu vertinamos skirtingos poveikio rūšys, įskaitant teritorinį aspektą ir regioninį poveikį;

44. vis dėlto rekomenduoja, kad tokias papildomas priemones reikėtų tinkamai pagrįsti, kad piliečiai netapatintų nacionalinio ir ES reglamentavimo, nes tai sustiprina įspūdį, kad būtent ES organai nustato perteklinį reglamentavimą;

45. pakartoja savo ir Komisijos nuomonę, kad valstybės narės privalo atsisakyti perteklinio reglamentavimo, t. y. nenustatyti griežtesnių reikalavimų, nei ES teisės aktuose, jei dėl to nauji teisės aktai darosi sudėtingesni ir didėja vietos ir regionų valdžios institucijų, įmonių ir visuomenės patiriamos išlaidos;

Subsidiarumas

46. džiaugiasi, kad Europos Komisija pripažįsta nacionalinių parlamentų vaidmenį, kurį jie atlieka užtikrinant pažangų reglamentavimą, ypač teisingai taikant subsidiarumo principą;

47. ragina Europos Komisiją ir Europos Parlamentą atsižvelgti į įstatymų leidybos įgaliojimus turinčių regioninių

parlamentų statusą ir šiuo atveju kaip informacijos šaltinį galėtų nurodyti Regionų komiteto Subsidiarumo stebėsenos tinklui priklausančią REGPEX platformą;

48. mano, kad Europos Komisija, padėdama valstybėms narėms įgyvendinti teisės aktus, taip pat turėtų atsižvelgti į vietos ir regionų specifiką, o tais atvejais, kai už jų įgyvendinimą atsako regionų ar vietos valdžios institucijos, joms turėtų būti teikiama tiesioginė parama;

Regionų komiteto vaidmuo

49. siūlo įgyvendinant Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT) Regionų komitetui, vietos valdžios institucijoms ir regionams suteikti reikšmingą vaidmenį;

50. teigiamai vertina Europos Komisijos požiūrį, kad pažangus reglamentavimas yra bendras visų ES institucijų, įskaitant Regionų komitetą, tikslas. Ragina Europos Parlamentą ir Tarybą vienodai sąžiningai įgyvendinti pažangaus reglamentavimo darbotvarkę ir REFIT programą, kad kuo labiau būtų sumažinta papildoma našta, galinti atsirasti dėl jų teikiamų teisės aktų pakeitimų;

51. teigiamai vertina tai, kad atnaujintame bendradarbiavimo susitarime su Europos Komisija atsižvelgiama į tai, kad Komiteto veikla siejasi su daugeliu pažangaus reglamentavimo aspektų. Siūlo, kad su Europos Parlamentu ir Taryba taip pat būtų deramasi dėl panašių bendradarbiavimo susitarimų;

52. primena, kad institucijos bendrai atsako už piliečių, įmonių ir visos visuomenės informavimą apie pažangaus reglamentavimo priemonių naudą ir išsipareigoja apie tai informuoti vietos ir regionų valdžios institucijas.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

Regionų komiteto
Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Rinkos padėties raida ir su ja susijusios sklандаus laipsniško pieno kvotų sistemos panaikinimo sąlygos. Antroji „Poveikio sušvelninimo“ ataskaita

(2013/C 218/05)

REGIONŲ KOMITETAS

- prašo nedelsiant atlikti papildomus tyrimus ir įvertinti kvotų panaikinimo teritorinį poveikį;
- prašo atlikti realią padėčių atitinkančių gamybos, vidaus vartojimo ir eksporto perspektyvų vidutinės ir ilgalaikės trukmės laikotarpiu įvertinimą;
- prašo atlikti didžiųjų pieno gamybos šalių lyginamąją studiją ir tikslų Šveicarijos patirties vertinimą;
- prašo atlikti šiuo metu aptariamų dvišalių derybų dėl prekybos poveikio vertinimą;
- prašo išnagrinėti galimybes Europos Sąjungoje pritaikyti kitose valstybėse taikomas priemones galimoms krizėms pieno rinkoje valdyti, pavyzdžiui, numatytas būsimame 2013–2017 m. JAV žemės ūkio įstatyme (angl. Farm Bill 2013–2017);
- siūlo Pieno teisės aktų rinkinyje numatytą apimties valdymo galimybę taikyti ir kalnuose auginamų galvijų pienui;
- prašo teikti pirmenybę tiekimo saugumui ir tvarumo užtikrinimui Europos Sąjungos vidaus rinkoje;
- siūlo nustatant eksporto strategiją teikti pirmenybę inovacijoms didelės pridėtinės vertės produktų srityje;
- siūlo kurti tvirtą partnerystę su Viduržemio jūros pietų šalimis ir Artimųjų Rytų valstybėmis, kurios neturi pakankamai žemės ir vandens, kad galėtų nebrangiai gaminti pieną, ir kurių rinka yra lengviau prieinama nei Azijos;
- prašo Komisijos iš naujo apibrėžti nuoseklų kaimo ir pieno pramonės plėtros projektą kalnų vietovėms, mažiau palankioms ūkininkauti pienininkystės vietovėms ir valstybėms narėms, kuriose pieno gamybą užtikrina labai mažos žemės ūkio struktūros.

Pranešėjas	René SOUCHON (FR/ESP), Overnės regiono tarybos pirmininkas
Pamatinis dokumentas	Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai „Rinkos padėties raida ir su ja susijusios sklandaus laipsniško pieno kvotų sistemos panaikinimo sąlygos. Antroji „poveikio sušvelninimo“ ataskaita“
	COM(2012) 741 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

2011 m. gegužės 12 d. nuomonės dėl pieno teisės aktų paketo ⁽¹⁾ papildymas

1. primena, kad daugelyje valstybių narių ir regionų pieno gamyba yra pagrindinis regionų ekonomikos ir žemės ūkio pridėtinės vertės ramstis. Todėl pieno gamyba atlieka svarbų ekologinį vaidmenį, padeda tvariai formuoti kultūrinį kraštovaizdį ir yra svarbus užimtumo šaltinis kaimo vietovėse;

2. pabrėžia, kad vykdant reformų procesą turi būti atsižvelgiama į regioninius ir struktūrinius pienininkystės ir pieno pramonės skirtumus. Daugelyje regionų pieno gamyba paprastai užsiima mažos ir vidutinės šeimos įmonės, tuo tarpu kituose regionuose pieno gamyboje vyrauja stambios žemės ūkio bendrovės. Todėl pieno sektoriaus reformos neturi pakenkti šioms labiausiai prie tvaraus vystymosi prisidedančioms šeimos verslo struktūroms;

3. primena, kad būtina geriau užtikrinti pajamas pieno gamintojams, kad jie galėtų deramai gyventi iš savo vykdomos veiklos siekiant ateityje išsaugoti pieno sektorių ir garantuoti Europos piliečiams aprūpinimą kokybiškais pieno produktais;

2010-2012 m. palankios sąlygos „poveikiui sušvelninti“

4. pripažįsta, kad Europos Sąjungoje nebuvo nei staigaus pieno gamybos padidėjimo, nei nepagrįstai drastiško kvotų vertės sumažėjimo, kadangi 2008-2015 m. laikotarpiu jos „tiesiog“ padidintos 8 proc., tačiau pažymi, kad šis apimties padidinimas du kartus lėmė staigų gamybos šuolį, ir daugelyje šalių kilo pavojus, jog gali nepakakti perdirbimo įrenginių, ypač pieno miltelių džiovavimo bokštų, pajėgumų;

5. pabrėžia, kad nuo 2010 m. padėtis pasaulio rinkose yra palanki ir galima jose išlaikyti ES pieno produktų supirkimo kainas, visų pirma sviesto ir pieno miltelių, be eksporto grąžinamųjų išmokų, tačiau tai nereiškia, kad tokios pasaulinės supirkimo kainos išliks vidutinės ir ilgalaikės trukmės laikotarpiu;

Vis mažiau tinkami sprendimai

6. pažymi, kad nuo 2003 m. Europos Komisijos pateikiami argumentai, kuriais grindžiamas kvotų panaikinimas ir pieno rinkos liberalizavimas, tampa vis kontraversiškesni;

7. primena, kad per dešimt metų PPO derybose nepasiekta jokios pažangos ir pabrėžia, kad 2005 m. Honkonge ES pateikti pasiūlymai dėl pieno produktų grąžinamųjų išmokų tapo nebeaktualūs;

8. pažymi, kad Jungtinių Amerikos Valstijų, Naujosios Zelandijos ir Australijos dvišalėse derybose pieno sektoriaus klausimas nesvarstomas;

9. pabrėžia, kad dauguma kitų didžiųjų pieno gamybos šalių, pavyzdžiui, Indija, Kinija, Japonija, Pietų Korėja, išsaugojo arba netgi sustiprino (pvz., JAV) apsaugomąsias savo pieno sektoriaus priemones. Jungtinėse Amerikos Valstijose siekiant stiprinti pieno rinkos valstybinį reguliavimą, dėl kurio diskutuojama Kongrese, gamintojams numatyta minimalios maržos garantija atsižvelgiant į gyvūnų pašarų sąnaudas, taip pat visiems privaloma tiekimo mažinimo priemonė krizės atveju;

10. pažymi, kad neįrodyta, ar bus užtikrintas vartotojo interesas, kuriuo Europos Komisija grindžia pieno rinkos liberalizavimą. Visų pirma 2009 m. smarkiai sumažėjusios supirkimo kainos neturėjo arba turėjo tik nedidelės įtakos vartotojų kainoms;

⁽¹⁾ CdR 13/2011 fin.

11. konstatuoja, kad žemės ūkio maisto produktų ir mažmeninės prekybos sektoriuje maržos buvo didinamos neatsižvelgiant į gamintojų interesus ir gamybos kaina tapo daug didesnė už vartotojų kainą;

12. primena, kad Kanadoje atlikti tyrimai parodė, kad pieno produktų krepšelis šioje šalyje, kurioje taikomos kvotos, kainuoja ne daugiau nei Jungtinėse Amerikos Valstijose, nors pieno supirkimo kaina jose labai skiriasi: Kanadoje apie 50 proc. didesnė;

13. mano, kad pieno kainų svyravimas labai brangiai kainuoja visam sektoriui, ypač gamintojams, kurių pajamos tampa sunkiai numatomos ir atgraso nuo veiklos pieno sektoriuje;

14. primena, kad 1984 m. būtent sviesto ir pieno miltelių perteklius, kurį brangu saugoti ir eksportuoti, paskatino įvesti pieno kvotas, o pertekliaus mažinimas taikant kvotas iki 2003 m. leido smarkiai sumažinti išlaidas. Mano, kad, net jei kvotų sistema visiškai nebeatitinka dabartinių iššūkių, jas panaikinant būtina taikyti tinkamas reguliavimo priemones;

Nedidelė pasaulio rinka, kurios nestabilumas jau turi įtakos Europos rinkai

15. pažymi, kad pieno produktų prekyba pasaulio rinkoje sudaro tik 6 proc. pasaulio produkcijos, visų pirma pieno miltelių ir sviesto, tačiau būtent šių dviejų produktų kainos turi vis didesnės įtakos pieno supirkimo kainai Europos Sąjungoje, nors didžioji dalis pieno brangiau parduodama vidaus rinkoje;

16. pažymi, kad Europos Sąjungos eksportas pasaulio rinkoje sudaro apie 10 proc. ES produkcijos, įskaitant sūrį ir mažesnės pridėtinės vertės pieno miltelius, ir apgailestauja, kad pieninės dažniausiai investuoja į džiovinimo bokštus;

17. pabrėžia, kad didžiausias Europos Sąjungos išorės konkurentas pasaulio rinkose yra Naujoji Zelandija, kurioje gamybos sąnaudos yra dvigubai mažesnės nei Europos gamintojų. Naujoji Zelandija per beveik monopolį turinčią bendrovę *Fonterra* eksportuoja apie 90 proc. savo produkcijos – daugiausia sviestą ir pieno miltelius – ir taip tik ji viena užima trečdalį pasaulio rinkos ir yra gerai įsitvirtinusi Azijos rinkose. *Fonterra* taip pat kontroliuoja ateities sandorių rinkas;

18. pabrėžia, kad nors Azija yra potenciali rinka Europos Sąjungai, tokios šalys kaip Kinija arba Indija turi ketinimų kuo geriau išvystyti savo gamybą ir, kad išmaitintų savo gyventojus, kuo mažiau priklausyti nuo rinkos svyravimų;

19. be to, pažymi, kad Europos Sąjungos sūrio produktai užima vis daugiau Rusijos, Japonijos ir Korėjos rinkos, tačiau kiekybiniu požiūriu palyginti mažą dalį Kinijos rinkos;

Pernelyg šališka Komisijos analizė

20. mano, kad Komisijos pasiūlytose Bendros žemės ūkio politikos reformos priemonėse, visų pirma Pieno teisės aktų rinkinyje ir Vieno bendro žemės ūkio rinkų organizavimo (BRO) (įskaitant importą) reglamente numatyta nepakankamai pieno gamybos ir rinkų valstybės reguliavimo mechanizmų. Be to, šie mechanizmai turėtų būti papildyti papildomomis regioninės politikos priemonėmis, kad būtų užtikrintas darnus regionų vystymasis;

21. apgailestauja, kad antrojoje tarpinėje ataskaitoje Komisija apsiriboja makroekonominė pieno rinkos padėties analize, laikosi labai bendro pobūdžio modelio ir svarsto hipotezes, kurių dalis jau nebeaktualios;

22. apgailestauja, kad Komisija nepateikia išsamios kiekybinės ir kokybinės Europos Sąjungos rinkos analizės vidutinės trukmės laikotarpiui pagal dideles šalių grupes, visų pirma atsižvelgiant į ūkių dydžio ir ūkininkavimo būdų, gamybos sąlygų ir prekybos būdų įvairovę;

23. apgailestauja, kad ataskaitoje nepateiktas nė vienas lyginamasis tyrimas apie kitų stambių pieno gamybos šalių, kurios yra Europos Sąjungos konkurentės ir (arba) klientės, politiką;

24. pažymi, kad pieno klausimus nagrinėjanti aukšto lygio ekspertų grupė rekomendavo stebėti Šveicarijos kvotų panaikinimo eigą, atsisakius kvotų, pieno gamyba šioje šalyje padidėjo 7 proc., ir dėl to vidutinės kainos sumažėjo 20-30 proc. Struktūros ir gamybos sąlygos Šveicarijoje gerokai skiriasi nuo sąlygų ES. Be to, pasirengimas panaikinti kvotas ir pats panaikinimo procesas Šveicarijoje vyko skirtingai nei ES. Tačiau savo ataskaitoje Komisija, regis, neatsižvelgė į šią patirtį, kurią reikėtų daug nuodugniau išanalizuoti;

25. pabrėžia, kad Europos Komisijai, atrodytų, labiau rūpi riboti konkurencijos teise šimtus tūkstančių gamintojų, o ne tarptautines pieno perdirbimo ir paskirstymo bendroves, kontroliuojančias daugiau nei pusę Europos pieno;

Neatsižvelgimas į regioninį poveikį

26. ypač apgailestauja, kad Komisijos ataskaitoje neatsižvelgiama į pieno kvotų panaikinimo teritorinį poveikį visiems Europos Sąjungos regionams ir į įvairius jo aspektus: ekonominį, socialinį ir aplinkos;

27. primena, kad daugiau nei du trečdaliai pienininkystės ūkių dėl sudėtingų dirvožemio ir klimato sąlygų yra mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse, jie nutolę nuo didžiųjų miestų arba turi labai nedideles bandas;

28. pažymi, kad kalnuose auginamų galvijų pienas sudaro maždaug 10 proc. ES-27 pieno, tačiau Austrijoje, Slovėnijoje ir Suomijoje toks pienas sudaro du trečdalius pieno produkcijos ir jį tiekia trys ketvirtadaliai gamintojų. Ši pieno ir jį tiekiančių gamintojų dalis tebėra labai didelė dar dešimtyje kitų šalių. Daugumoje šių drėgno klimato kalnų ir atokiausiuose regionuose pieniniai galvijai yra pagrindinis ganyklų naudotojas, todėl yra sąlygos išsaugoti atviras ir apgyvendintas kraštovaizdžio erdves, palankias turizmui, biologinei įvairovei ir aplinkai;

29. taip pat primena, kad atokiausiuose regionuose pagamintas karvės pienas sudaro didelę susijusių valstybių narių pieno gamybos dalį ir kad juose, kaip ir kalnų regionuose, pienininkystei tenka svarbus vaidmuo išsaugant regionų žemės ūkio kraštovaizdį; be to, ši veikla turi teigiamos įtakos turizmo plėtojimui ir aplinkai;

30. primena, kad daugumoje naujųjų Rytų Europos valstybių narių pieno surinkimas yra vis dar labai neužtikrintas. Nuo 2005 m. jis sumažėjo, kadangi iš esmės priklauso nuo didelių bandų Vengrijoje, Čekijos Respublikoje ir Slovakijoje. Nepaisant labai plataus masto restruktūrizavimo, pieno surinkimas sumažėjo ir Bulgarijoje bei Rumunijoje, taip sudarytos palankios sąlygos atsirasti neoficialiam pieno paskirstymui. Geresnės perspektyvos, atrodo, Lenkijoje ir šiek tiek mažiau palankios Baltijos šalyse, kuriose kuriasi 10-30 karvių bandas turinčių šeimos ūkių, jei tokiems gamintojams sudaromos sąlygos mokytis ir gauti kreditą;

31. mano, kad būtent šeimos ūkio modelis, kai naudojami vietiniai pašarų ištekliai, ypač ganyklos, ateityje geriausiai

patenkins pieno sektoriaus poreikius bei visuomenės ir gamintojų lūkesčius;

32. mano, kad pagal antrąjį ramstį skiriama parama nebus galima kompensuoti pieno kainų ir sąnaudų nestabilumo griau-namojo poveikio, taip atgrasant nuo veiklos, kuriai reikalingos didelės ilgalaikės investicijos;

33. prašo atsižvelgti į nuo pašarų priklausomos gyvulininkystės problemą tose vietovėse, kuriose pašarų trūksta, ir į būtinybę sukurti mechanizmus, kurie padėtų šių sektorių apsaugoti nuo grūdų kainų svyravimų ir paremti gamybą vietovėse, kuriose ji turi didelę socialinę ir ekonominę reikšmę;

34. prašo skirti konkretų dėmesį ir paramą regionams, kuriuose dėl restruktūrizacijos labai sumažėjo tradicinės pieno gamybos apimtis, tačiau per pastaruosius dešimtmečius šiam sektoriui pavyko išsilaikyti; šiuose regionuose turi būti išnaudojamas vietos gamybos potencialas taikant visas turimas priemones, visų pirma plėtojant trumpąsias produktų platinimo grandines;

Pieno teisės aktų rinkinio trūkumai

35. mano, kad keturios Pieno teisės aktų rinkinyje numatytos priemonės, t. y. sutartiniai santykiai, gamintojų organizacijos, tarpšakinės organizacijos ir skaidrumas, yra būtinos, tačiau nepakankamos, kad būtų galima suteikti apimties valdymo, kainų ir gamintojų pajamų garantijas;

36. mano, kad Pieno teisės aktų rinkinyje nenumatytos priemonės, kurios padėtų sušvelninti neigiamą pieno kvotų panaikinimo poveikį teritorijoms ir šeimos ūkio modeliui, kai naudojami vietiniai pašarų ištekliai, ypač ganyklos, ir kad šis kvotų panaikinimas gali lemti gamybos koncentraciją palankiausiuose ūkininkauti žemės ūkio regionuose ir padidinti pavojų aplinkai;

37. pažymi, kad svarbiausiose pieną gaminančiose šiaurinės Europos Sąjungos dalies šalyse dažniausiai vyrauja kooperatyvai. Jie didina pieno surinkimą jiems priklausančių narių prašymu;

38. pabrėžia, kad Pieno teisės aktų rinkinyje numatyta sutarčių sudarymo prievolė, kuri netaikoma kooperatyvams, geriausiu atveju bus susijusi tik su 40 proc. pieno gamybos apimties visoje ES ir nebus galima prognozuoti apimties visoje rinkoje;

39. mano, kad gamintojų organizacijos reikalingos, tačiau pieno įmonių atžvilgiu jos ne visais atvejais turi realios derybinės galios, jei jos yra tik šio sektoriaus vertikaliosios organizacijos (iš esmės, tam tikras įmonių susijungimas), ir kad gamintojai neturės galios derybose dėl prekybos, jei nebus atsvaros jėgos – t. y. gamintojų organizacijos kiekvienoje gamybos vietoje – galinčios vesti derybas su keletu pieno įmonių;

40. mano, kad Pieno teisės aktų rinkinyje numatytos priemonės neleis pasiekti tikslo užtikrinti gamintojų pajamas ir siūlo įtraukti gamybos sąnaudų klausimą į derybas dėl pieno supirkimo kainos remiantis ŪADT (Ūkių apskaitos duomenų tinklas) duomenimis pagal šalis arba netgi pagal regionus;

41. ragina grįžti prie viešosios privalomųjų atsargų valdymo politikos, padidinti intervencinę kainą ir toliau taikyti išimtinio pobūdžio eksporto grąžinamąsias išmokas, o ne vykdyti pieno gamybos didinimo politiką, geriau atitinkančią kokybiškų produktų vidaus paklausos ir išorės rinkose raidą;

42. pažymi, kad saugomų kilmės vietos nuorodų (SKVN) ir saugomų geografinių nuorodų (SGN) atveju tiekimo valdymas yra teigiamas Pieno teisės aktų rinkinio aspektas, tačiau jis susijęs su gana nedaugeliu šalių ir maža ES produkcijos dalimi (netgi Prancūzijoje SKVN ir SGN suteikta tik 10 proc. visos šalies pieno produkcijos, tačiau 30 proc. iš kalnuose auginamų galvijų pieno pagamintos produkcijos);

Vieno bendro žemės ūkio rinkų organizavimo (BRO) reglamento projekto trūkumai

43. mano, kad dabartiniai Europos Parlamento pasiūlymai dėl savanoriško gamybos mažinimo krizės atveju, pagal kuriuos Komisija skirtų paramą pieno gamintojams, kurie ne trumpesnę nei 3 mėnesių laikotarpį (kuris gali būti pratęstas) savanoriškai mažiausiai 5 proc. sumažina pieno gamybą ir apmokestinti tuos, kurie per tokį patį laikotarpį padidina savo gamybą, yra nepakankami, kad esant produkcijos pertekliui būtų galima sustabdyti kainų mažėjimą;

44. laikosi nuomonės, kad veiksminga krizės valdymo sistema turi sudaryti galimybę skubiai reaguoti į pasikeitusias aplinkybes, todėl būtina daugelį metų centralizuotai kaupti nacionalinio ir Europos lygmens informaciją apie kiekvieno ūkio produkcijos apimtį, apibrėžti krizės padėtį atsižvelgiant į orientacines kainas ir (arba) maržas. Šiuo tikslu būtinas tiesioginis valdymas, kurį užtikrintų Komisija arba Europos reguliavimo institucija;

Rekomendacijos

45. prašo nedelsiant atlikti papildomus tyrimus ir įvertinti kvotų panaikinimo teritorinį poveikį pagal atskiras šalis, regionus, visų pirma atokiausius, dirvožemį ir klimato zonas: kalnų vietoves, mažiau palankias ūkininkauti vietoves, tarpines mišriojo žemės ūkio vietoves (gyvulininkystė, žemumos), kad daugelyje regionų būtų galima numatyti ir, jei įmanoma, sumažinti ūkių perkėlimo ir apleidimo riziką;

46. prašo atlikti realią padėtį atitinkančią gamybos, vidaus vartojimo ir eksporto perspektyvų vidutinės ir ilgalaikės trukmės laikotarpiu (2020–2030 m.) įvertinimą, atsižvelgiant į vis didesnius kainų svyravimus pasaulio rinkoje. Jei Europoje ir Jungtinėje Amerikos Valstijose nebus pasiūlos valdymo ir viešųjų atsargų politikos, šis kainų svyravimas gali būti dar didesnis, o tai nesuderinama su Europos pieno sektoriaus plėtojimu;

47. prašo atlikti didžiųjų pieno gamybos šalių lyginamąją studiją ir tikslų Šveicarijos patirties vertinimą tiek ekonominiu, tiek socialiniu ir aplinkos pasaulio požiūriu;

48. prašo atlikti šiuo metu aptariamų dvišalių derybų dėl prekybos poveikio vertinimą ypatingą dėmesį skiriant pienininkystės regionams;

49. laikydamasis savo 2012 m. gegužės 4 d. nuomonėje dėl bendros žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos po 2013 m. reformos pateiktos pozicijos mano, kad paramos subalansavimas yra svarbus žingsnis, tačiau Komisijos pasiūlymai yra nepakankami norint padidinti vietinius pašarų išteklius naudojančių mažų ir vidutinių ūkių, vietovių, kuriose esama gamtinių kliūčių, atokiausių regionų, salų regionų ir tam tikrų su sunkumais susiduriančių sektorių konkurencingumą;

50. prašo išnagrinėti galimybes Europos Sąjungoje pritaikyti kitose valstybėse taikomas priemones galimoms krizėms pieno rinkoje valdyti, pavyzdžiui, numatytas būsimame 2013–2017 m. JAV žemės ūkio įstatyme (angl. *Farm Bill*), kuriame sistemoje dalyvaujantiems gamintojams numatyta maržos garantija atsižvelgiant į pašarų sąnaudas ir tiekimo sumažinimas; taip pat prašo ištirti kitų šalių taikomų krizės valdymo priemonių poveikį pasaulinei pieno rinkai;

51. siūlo Pieno teisės aktų rinkinyje numatytą apimties valdymo galimybę, kuri šiuo metu taikoma tik SKVN arba SGN paženklinėtiems sūriams, taikyti ir kalnuose auginamų galvijų pienui atsižvelgiant į naują neprivalomą kokybės ženklumą kalnuose pagamintiems produktams;

52. mano, kad nuoroda „kalnų produktas“ galėtų būti naudinga pieno pramonės regionalizavimo priemonė, jei bus priimtos tinkamos šių priemonių įgyvendinimo nuostatos;

53. siūlo prieš pradėdant taikyti galimas pieno kvotų sistemos keitimo priemones iširti kvotų panaikinimo moratoriumo patvirtinimą, kad šio mechanizmo galiojimą būtų galima pratęsti ne trumpiau kaip iki 2019–2020 m. pieno metų pabaigos, kad iki to laiko būtų galima išsamiau išnagrinėti jo panaikinimo pasekmes. Taip pat ragina Komisiją priimti pieno rinkos apsaugos priemonę, vykdyti reguliarią pasaulinės rinkos stebėseną ir įvertinti daugiausiai pieno gaminančių šalių šioje srityje vykdomą viešąją politiką;

54. prašo Komisijos iš naujo apibrėžti nuoseklų kaimo ir pieno pramonės plėtros projektą kalnų vietovėms, mažiau palankioms ūkininkauti pienininkystės vietovėms, atokiausiems regionams ir valstybėms narėms, kuriose pieno gamybą užtikrina labai mažos žemės ūkio struktūros;

55. prašo teikti pirmenybę tiekimo saugumui ir tvarumo užtikrinimui Europos Sąjungos vidaus rinkoje, visų pirma tiekiant pieną mokykloms, pagyvenusių žmonių priežiūros įstaigoms ir teikiant pagalbą maistu ir peržiūrint ir supaprastinant paramos priemones ir populiarinti pieno produktus;

56. siūlo nustatant eksporto strategiją teikti pirmenybę inovacijoms didelės pridėtinės vertės produktų srityje, kadangi šioje srityje Europos Sąjunga iš tiesų turi išlaikyti savo poziciją ir kurti naujus pieno produktus, geriau atitinkančius Magrabo, Artimųjų Rytų ir Azijos šalių naujų vartotojų poreikius, taip pat šią strategiją sustiprinti tinkamomis priemonėmis;

57. siūlo kurti tvirtą partnerystę su Viduržemio jūros pietų šalimis ir Artimųjų Rytų valstybėmis, kurios neturi pakankamai žemės ir vandens, kad galėtų nebrangiai gaminti pieną, ir kurių rinka yra lengviau prieinama nei Azijos.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Parengiamieji aktai)

REGIONŲ KOMITETAS

101-OJI PLENARINĖ SESIJA, 2013 M. GEGUŽĖS 30 D.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimas ir atitinkamos priemonės

(2013/C 218/06)

REGIONŲ KOMITETAS

- Supranta, kad svarbu gerbti esminę įmonių teisę veikti be suvaržymų; tačiau taip pat svarbu užtikrinti lyčių lygybę, kuri yra pamatinė ES vertybė. Šia direktyva, kurioje nustatytas būtinas standartas, siekiama užtikrinti vienodas sąlygas abiem lytims visose valstybėse narėse ir taip pagerinti vidaus rinkos ekonomines sąlygas;
- mano, kad būtų naudinga numatyti sankcijas, kurios būtų panašios visose valstybėse narėse, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ir darnią reguliavimo sistemą visoje ES. Priešingu atveju kai kuriose šalyse atgrasomosios priemonės gali pasirodyti gerokai silpnesnės negu kitose valstybėse narėse, o tai lemtų žemesnį nacionalinių teisės aktų, kuriais gyvendinama direktyva, laikymosi lygį;
- remia Komisijos sprendimą siekti gerinti lyčių pusiausvyrą ne remiant savireguliacijos praktiką ir (arba) savanoriškus susitarimus, o pateikiant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų nustatyti privalomi tikslai;
- pabrėžia, kad daugelyje darbo vietų darbuotojų įvairovė, susijusi su žiniomis, gebėjimais, patirtimi, gyvenimo padėtimis ir lytimi, yra labai svarbi siekiant norimų tikslų. Komitetas mano, jog svarbu, kad pirmumas nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatui turėtų būti teikiamas tuo atveju, jei jo kvalifikacija – tinkamumas, kompetencija ir profesiniai rezultatai – yra tokia pati kaip kitos lyties kandidato ir jei objektyvus vertinimas, kuriame atsižvelgiama į visus atskiriems kandidatams taikomus kriterijus, nėra palankesnis kitos lyties kandidatui;
- pabrėžia, kad tinkamiausių kandidatų atranka į nevykdomųjų direktorių pareigas turi būti daroma taikant skaidrius atrankos metodus ir kvalifikacijos nustatymo kriterijus, skatinant visus talentingus asmenis teikti savo kandidatūrą;
- pabrėžia, kad daugelyje darbo vietų, siekiant norimų rezultatų, yra labai svarbu užtikrinti darbuotojų žinių, gebėjimų, patirties, gyvenimo aplinkybių ir lyčių įvairovę. Todėl Komitetas mano, jog svarbu, kad pirmumas nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatui turėtų būti teikiamas tuo atveju, jei jo kvalifikacija – tinkamumas, kompetencija ir profesiniai rezultatai – yra tokia pati kaip kitos lyties kandidato ir jei objektyvus vertinimas, kuriame atsižvelgiama į visus atskiriems kandidatams taikomus kriterijus, nėra palankesnis kitos lyties kandidatui.

Pranešėja	Andreja POTOČNIK (SI/LDAE), Tržičiaus mero pavaduotoja
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių
	COM(2012) 614 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

Bendrosios nuostatos

1. Moterų ir vyrų lygybė yra viena pamatinių Europos Sąjungos vertybių ir vienas pagrindinių tikslų, kurie įtvirtinti ES sutartyje (3 straipsnio 3 dalis) ir ES pagrindinių teisių chartijoje (23 straipsnis). Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnį, Sąjunga siekia panaikinti nelygybę ir skatina moterų ir vyrų lygybę visose savo veiklos srityse. SESV 157 straipsnio 3 dalis suteikia teisinį pagrindą priimti Sąjungos priemones, kuriomis užtikrinamas moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimas.

2. Europos Komisija savo pasiūlymu dėl direktyvos dėl biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančio personalo lyčių pusiausvyros gerinimo ir atitinkamų priemonių siekia užtikrinti, kad iki 2020 m. šioje kategorijoje būtų pasiekta tokia vyrų ir moterų atstovų pusiausvyra, kad nė viena iš lyčių neviršytų 60 proc. ir nesudarytų mažiau nei 40 proc. direktorių skaičiaus.

3. Komisija įspėja, kad moterų skaičius bendrovių valdybose didėja pernelyg lėtai – per pastarąjį laikotarpį šis rodiklis kasmet padidėdavo tik po 0,6 procentinio punkto⁽¹⁾. Judant tokiu tempu, lyčių pusiausvyrai visoje ES pasiekti prireiktų kelių dešimtmečių. Greičiausiai ir toliausiai pažengė tos valstybės narės ir kitos šalys, kuriose vyraujančios socialinės vertybės ir požiūriai sudaro palankias sąlygas šiam procesui ir kuriose lyčių atstovavimo srityje buvo įdiegtos rekomendacijos bei imta taikyti teisiškai privalomus reikalavimus.

4. Nepakankamas aukštos kvalifikacijos moterų žinių ir gebėjimų panaudojimas mažina galimybes, nes ekonomikos

(1) Žr. 2012 m. kovo mėn. pažangos ataskaitą „Moterų dalyvavimas priimančiomis sprendimais ES“ (*Women in economic decision-making in the EU*), (http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/women-on-boards_en.pdf).

atgaivinime turi aktyviai dalyvauti ir moterys. Turi būti atrasta naujų, veiksmingesnių būdų suderinti šeiminių gyvenimą ir profesinę veiklą. Moterų karjerai esminę svarbą turi priemonės, skirtos skatinti jų karjerą ir aukštąsias mokyklas baigusiu moterų podiplomines studijas.

REGIONŲ KOMITETAS

5. Palankiai vertina Komisijos pasiryžimą gerinti biržinių bendrovių nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyrą ir pritaria, kad būtina kuo skubiau imtis priemonių šioje srityje.

6. Remia Komisijos sprendimą siekti gerinti lyčių pusiausvyrą ne remiant savireguliacijos praktiką ir (arba) savanoriškus susitarimus, o pateikiant pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriame būtų nustatyti privalomi tikslai.

7. Supranta, kokių svarbių ir rimtų pasekmių galima būtų sulaukti, jei moterys nebūtų skiriamos į pareigas, kuriose priimami ekonomikai svarbūs sprendimai, ir jų žmogiškųjų išteklių potencialas liktų neišnaudotas. Reikėtų ryžtingai šalinti kliūtis, trukdančias moterų karjeros plėtrai.

Išsamus paaiškinimas

8. Komisijos požiūriu, tai, kad dabartinės daugelio valstybių narių atrankos procedūros ir kandidatų į valdybas reikalingos kvalifikacijos kriterijai nepakankamai skaidrūs, labai trukdo pasiekti tinkamą valdybų sudėtis lyčių pusiausvyrą ir neigiamai veikia ne tik į valdybas kandidatuojančio personalo karjerą, bet ir jų judumą, taip pat investavimo sprendimus.

9. Pasiūlyta direktyva siekiama skatinti lyčių lygybę ekonominių sprendimų priėmimo srityje ir kuo geriau panaudoti kandidatų gabumus, kad būtų užtikrintas proporcingas lyčių atstovavimas bendrovių valdybose ir taip padedama siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų.

10. Už šios direktyvos nesilaikymą valstybės narės turi numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, kurios, be kita ko, galėtų apimti teismo skiriamas administracines baudas arba teismo sprendimą, kuriuo nevykdomojo direktoriaus paskyrimas ar išrinkimas pažeidžiant nacionalinės teisės nuostatas pripažįstamas negaliojančiu arba panaikinamas.

11. Valstybės narės turi pranešti Komisijai, kaip įgyvendinama ši direktyva. Be to, tokiuose pranešimuose turi būti pateikta informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant šių tikslų.

12. Direktyva netaikoma mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

REGIONŲ KOMITETAS

13. Pabrėžia, kad tinkamiausių kandidatų atranka į nevykdomųjų direktorių pareigas turi būti daroma taikant skaidrius atrankos metodus ir kvalifikacijos nustatymo kriterijus, skatinant visus talentingus asmenis teikti savo kandidatūrą.

14. Pabrėžia, kad daugelyje darbuotojų, siekiant norimų rezultatų, yra labai svarbu užtikrinti darbuotojų žinių, gebėjimų, patirties, gyvenimo aplinkybių ir lyčių įvairovę. Todėl Komitetas mano, jog svarbu, kad pirmumas nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatui turėtų būti teikiamas tuo atveju, jei jo kvalifikacija – tinkamumas, kompetencija ir profesiniai rezultatai – yra tokia pati kaip kitos lyties kandidato ir jei objektyvus vertinimas, kuriame atsižvelgiama į visus atskiriems kandidatams taikomus kriterijus, nėra palankesnis kitos lyties kandidatui.

15. Supranta, kad svarbu gerbti esminę įmonių teisę veikti be suvaržymų; tačiau taip pat svarbu užtikrinti lyčių lygybę, kuri yra pamatinė ES vertybė. Šia direktyva, kurioje nustatytas būtinasis standartas, siekiama užtikrinti vienodas sąlygas abiem lytims visose valstybėse narėse ir taip pagerinti vidaus rinkos ekonomines sąlygas.

16. Yra įsitikinęs, kad pasiūlymu nepažeidžiamas subsidiarumo principas, nes jis yra parengtas remiantis aiškiu ES Sutarčių teisiniu pagrindu ir tikrai suteikia europinės pridėtinės vertės, kadangi taip vykdomas Europos Sąjungos politinis lyčių lygybės tikslas, o daugiau nei vienoje valstybėje narėje veikiančioms bendrovėms, kurių tarpvalstybinei veiklai neigiamos įtakos gali turėti skirtingos lyčių lygybei bendrovių valdybose taikomos taisyklės, užtikrinamas teisinis tikrumas.

17. Pabrėžia, kad būtina remti Europos lygmens priemones ir užtikrinti, kad šioje srityje veiktų vienoda, visą Europą apimanti reguliavimo sistema. Dėl dabartinės padėties, kai kiekviena valstybė narė taiko savo normas ir teisės aktus, vidaus rinkoje vyrauja netikrumas, nes daugelis biržinių bendrovių veikia daugiau nei vienoje valstybėje narėje.

18. Mano, kad būtų naudinga numatyti sankcijas, kurios būtų panašios visose valstybėse narėse, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ir darnią reguliavimo sistemą visoje ES. Priešingu atveju kai kuriose šalyse atgrasomosios priemonės gali pasirodyti gerokai silpnesnės negu kitose valstybėse narėse, o tai lemtų žemesnį nacionalinių teisės aktų, kuriais gyvendinama direktyva, laikymosi lygį.

19. Nurodo, kad reikėtų labiau pabrėžti, jog būtina gerinti ne tik nevykdomųjų direktorių, tačiau ir visų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyrą.

20. Įspėja, kad iki šiol esama tam tikrų veiksmų, kurie trukdo moterims užimti vadovų pareigas – vienas iš jų būtų tai, jog trūksta priemonių, padedančių suderinti šeiminių gyvenimą ir profesinę veiklą.

Klausimo aktualumas regionų ir vietos lygmeniu

REGIONŲ KOMITETAS

21. Laikosi nuomonės, kad vietos ir regionų valdžios institucijos turi stengtis geriau užtikrinti vienodas galimybes. Proporcingas lyčių atstovavimas yra ne tik išankstinė tikros demokratijos ir teisingos visuomenės sąlyga, tai yra būtina sąlyga ES pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo tikslams pasiekti.

22. Mano, kad tikslas iki 2018 m. užtikrinti nepakankamai atstovaujamos lyties 40 proc. atstovavimą, kai vietos ir regionų valdžios institucijų atstovai yra (valstybei priklausančių) bendrovių valdybų nariai, yra tinkamas.

23. Atkreipia dėmesį, kad svarbu, jog valstybinės bendrovės rodytų pavyzdį privačioms bendrovėms užtikrinamos nepakankamai atstovaujamos lyties 40 proc. atstovavimą.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

Įžanga

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 157 straipsnio 3 dalį,	atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos <u>8</u> , 157 straipsnio 3 <u>ir 4 dalį dalis</u> ,

Paaiškinimas

Pakeitimas padarytas atsižvelgiant į nuomonės projekto 1 dalį. Kaip teisinį šios direktyvos pagrindą reikėtų nurodyti ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 8 straipsnį, nes jame lyčių lygybė apibrėžiama kaip vienas visuotinių Europos Sąjungos tikslų.

2 pakeitimas

Įžanga

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	<u>atsižvelgdami į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 2 straipsnį ir 3 straipsnio 3 dalį,</u>

Paaiškinimas

Pakeitimas padarytas atsižvelgiant į nuomonės projekto 1 dalį.

3 pakeitimas

Įžanga

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	<u>atsižvelgdami į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnį,</u>

Paaiškinimas

Pakeitimas padarytas atsižvelgiant į nuomonės projekto 1 dalį.

4 pakeitimas

17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>biržinės bendrovės turi didelę ekonominę reikšmę, yra matomos ir veikia visą rinką. Todėl šioje direktyvoje nustatomos priemonės turėtų būti taikomos biržinėms bendrovėms, kurios apibrėžiamos kaip valstybėje narėje įsteigtos bendrovės, kurių vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamose rinkose, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte. Šios bendrovės nustato standartus visai ekonomikai – tikėtina, kad jų praktiką perims ir kitų rūšių bendrovės. Biržinių bendrovių veiklai būdingas viešumas, todėl, ginant viešąjį interesą, ji reglamentuojama išsamiau;</p>	<p>biržinės bendrovės turi didelę ekonominę reikšmę, yra matomos ir veikia visą rinką. Todėl šioje direktyvoje nustatomos priemonės turėtų būti taikomos biržinėms bendrovėms, kurios apibrėžiamos kaip valstybėje narėje įsteigtos <u>savo buveinė turinčios</u> bendrovės, kurių vertybiniais popieriais <u>akcijomis</u> leidžiama prekiauti vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamose rinkose, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte. Šios bendrovės nustato standartus visai ekonomikai – tikėtina, kad jų praktiką perims ir kitų rūšių bendrovės. Biržinių bendrovių veiklai būdingas viešumas, todėl, ginant viešąjį interesą, ji reglamentuojama išsamiau;</p>
<p>⁽¹⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.</p>	<p>⁽¹⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.</p>

Paaiškinimas

Bendrovės buveinė (o ne jos registracijos vieta) ir akcijos (o ne vertybiniai popieriai) yra patikimesni kriterijai, pagal kuriuos galima nustatyti, ar bendrovė patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

5 pakeitimas

21 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>keliose valstybėse narėse, vadovaujantis nacionaline teise arba nusistovėjusia praktika, tam tikras skaičius nevykdymų direktorių gali arba turi būti skiriamas ar renkamas bendrovės darbuotojų ir (arba) darbuotojų organizacijų. Šioje direktyvoje nustatomi kiekybiniai tikslai turėtų būti taikomi visiems nevykdymiesiems direktoriams, taip pat darbuotojų atstovams. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad kai kurie nevykdomieji direktoriai yra darbuotojų atstovai, praktines šių tikslų įgyvendinimo procedūras turėtų nustatyti atitinkamos valstybės narės;</p>	<p>keliose valstybėse narėse, vadovaujantis nacionaline teise arba nusistovėjusia praktika, tam tikras skaičius nevykdymų direktorių gali arba turi būti skiriamas ar renkamas bendrovės darbuotojų ir (arba) darbuotojų organizacijų. Šioje direktyvoje nustatomi kiekybiniai tikslai turėtų būti taikomi visiems nevykdymiesiems direktoriams, taip pat darbuotojų atstovams. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad kai kurie nevykdomieji direktoriai yra darbuotojų atstovai, praktines šių tikslų įgyvendinimo procedūras turėtų nustatyti atitinkamos valstybės narės, <u>atsižvelgdamos į taikomas atitinkamas tokių atstovų rinkimo ir skyrimo procedūras;</u></p>

Paaiškinimas

Lyčių lygybės klausimai turi būti sprendžiami laikantis demokratinių, profesinių sąjungų valstybėse narėse taikomų atstovų rinkimo ir skyrimo procedūrų.

6 pakeitimas

31 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatų skaičius tiesiogiai priklauso nuo bendrovės darbuotojų lyčių pasiskirstymo, todėl valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų atitinkamoje bendrovėje yra mažiau kaip 10 proc., laikytis šioje direktyvoje nustatyto tikslo jos neprivalo;	nepakankamai atstovaujamos lyties kandidatų skaičius tiesiogiai priklauso nuo bendrovės darbuotojų lyčių pasiskirstymo, todėl valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų atitinkamoje bendrovėje yra mažiau kaip 10 proc., laikytis šioje direktyvoje nustatyto tikslo jos neprivalo;

Paaiškinimas

Šis pakeitimas susijęs su RK nuomonėje pateiktu teisės akto 4 straipsnio 6 dalies pakeitimu, kurį pasiūlė pati pranešėja (11 pakeitimas).

7 pakeitimas

32 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
kadangi biržinės bendrovės turėtų stengtis, kad daugiau nepakankamai atstovaujamos lyties asmenų eitų su sprendimų priėmimu susijusias pareigas, valstybės narės gali nustatyti, kad šios direktyvos tikslas laikomas įgyvendintu, jei biržinės bendrovės gali pateikti duomenis, kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys eina bent trečdalį visų direktorių pareigų, nesvarbu, vykdomųjų ar nevykdomųjų;	kadangi biržinės bendrovės turėtų stengtis, kad daugiau nepakankamai atstovaujamos lyties asmenų eitų su sprendimų priėmimu susijusias pareigas, valstybės narės gali nustatyti, kad šios direktyvos tikslas laikomas įgyvendintu, jei biržinės bendrovės gali pateikti duomenis, kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys eina bent trečdalį visų direktorių pareigų, nesvarbu, vykdomųjų ar nevykdomųjų;

Paaiškinimas

Ši pastraipa be reikalo susilpnina nuomonės turinį.

8 pakeitimas

34 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	valstybės narės turėtų reikalauti biržinių bendrovių kasmet teikti kompetentingoms nacionalinėms institucijoms informaciją apie lyčių pasiskirstymą jų valdybose, taip pat apie tai, kaip joms sekasi įgyvendinti šioje direktyvoje nustatytus tikslus, kad šios institucijos galėtų įvertinti kiekvienos biržinės bendrovės pasiekimus užtikrinant lyčių pusiausvyrą direktorių lygmeniu. Ši informacija turi būti skelbiama, o jei bendrovė tikslo nepasiekė, ji taip pat turėtų pateikti priemonių, kurių jau ėmėsi ir kurių ketina imtis ateityje tikslui pasiekti, aprašymą, <u>nurodydama jų įgyvendinimo terminą, kuris jokių būdu neturi būti ilgesnis už šios direktyvos galiojimo laiką;</u>

Paaškinimas

Keičiama terminologija: direktyva siekiama užtikrinti lyčių pusiausvyrą nepriklausomai nuo to, kokia nelygybė susidarė nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lygiu lyties (angl. *gender*) požiūriu. Lytį (angl. *gender*) suprantame kaip socialines ir kultūrines ypatybes, kurios skiria moteris ir vyrus, kurios įgaunamos, kurios kinta laikui bėgant ir labai įvairuoja atskirose kultūrose ir jų sąveikos atveju. Lytis (angl. *sex*) yra biologinių savybių, kurios skiria moteris ir vyrus, visuma. Tekstas papildomas nuorodant, jog būtina nustatyti priemonių įgyvendinimo terminus siekiant išvengti to, kad įmonės savo nuožiūra įgyvendintų direktyvos tikslus.

9 pakeitimas

40 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	<u>atsižvelgiant į pasiūlymą bent minimaliai suderinti bendrovių valdymo reikalavimus, susijusius su sprendimais dėl skyrimo į pareigas remiantis objektyviais kvalifikacijos kriterijais, kad būtų pasiekta nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyrą, valstybės narės gali savo noru taikyti griežtesnius nei būtinei reikalavimus;</u>

Paaškinimas

Geresnės nevykdomųjų direktorių pareigas einančių asmenų lyčių pusiausvyros jau pasiekusioms arba siekiančioms valstybėms narėms yra suteikta tokia galimybė.

10 pakeitimas

2 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
biržinė bendrovė – valstybėje narėje įsteigta bendrovė, kurios vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte;	biržinė bendrovė – valstybėje narėje <u>įsteigta savo buveinę turinti</u> bendrovė, kurios vertybiniais popieriais <u>akcijomis</u> leidžiama prekiauti vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte;

Paaškinimas

Bendrovės buveinė (o ne jos registracijos vieta) ir akcijos (o ne vertybiniai popieriai) yra patikimesni kriterijai, pagal kuriuos galima nustatyti, ar bendrovė patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

11 pakeitimas

2 straipsnio 8 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) – bendrovės, kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, arba bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR, o jei MVI įsteigta valstybėje narėje, kurios valiuta yra ne euras, atitinkamos sumos išreiškiamos tos valstybės narės valiuta;	mažosios ir vidutinės įmonės (MVI) – bendrovės, kuriose dirba mažiau negu 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, arba bendras metinis balansas neviršija 43 mln. EUR, o jei MVI įsteigta <u>įsteigta buveinė yra</u> valstybėje narėje, kurios valiuta yra ne euras, atitinkamos sumos išreiškiamos tos valstybės narės valiuta;

Paaiškinimas

Bendrovės buveinė (o ne jos registracijos vieta) yra patikimesnis kriterijus, pagal kurį galima nustatyti, ar bendrovė patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

12 siūlomas pakeitimas

4 straipsnio 6 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų bendrovėje yra mažiau kaip 10 proc., šio straipsnio 1 dalyje nustatytas tikslas jai netaikomas.	Valstybės narės gali nustatyti, kad tais atvejais, kai nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų bendrovėje yra mažiau kaip 10 proc., šio straipsnio 1 dalyje nustatytas tikslas jai netaikomas.

Paaiškinimas

Nevykdomieji direktoriai dažniausiai atlieka stebėtojų funkcijas, todėl į jų pareigas lengviau paskirti kvalifikuotą kandidatą ne iš bendrovės darbuotojų arba iš kito sektoriaus – šis argumentas svarbus tokiose ekonomikos srityse, kuriose vienos iš lyčių darbuotojų skaičius ypač mažas. Todėl nėra būtina neįgyvendinti 1 dalyje nustatyto tikslo, kai nepakankamai atstovaujamos lyties darbuotojų biržinėje bendrovėje yra mažiau kaip 10 proc.

13 pakeitimas

4 straipsnio 7 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
Valstybės narės gali nustatyti, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytas tikslas laikomas pasiektu, jei biržinės bendrovės gali pateikti duomenis, kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys eina bent trečdalį visų direktorių pareigų, nesvarbu, vykdomųjų ar nevykdomųjų.	Valstybės narės gali nustatyti, kad šio straipsnio 1 dalyje nustatytas tikslas laikomas pasiektu, jei biržinės bendrovės gali pateikti duomenis, kad nepakankamai atstovaujamos lyties asmenys eina bent trečdalį visų direktorių pareigų, nesvarbu, vykdomųjų ar nevykdomųjų.

Paaiškinimas

Ši pastraipa be reikalo susilpnina nuomonės turinį. Ji dera su pasiūlymu išbraukti 32 konstatuojamąją dalį.

14 pakeitimas

5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
	Jei biržinė bendrovė neįgyvendino 4 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų ar savo individualių įsipareigojimų pagal šio straipsnio 1 dalį, teikdama šio straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją, ji turi nurodyti priežastis, dėl kurių neįgyvendino šių tikslų ir įsipareigojimų, ir pateikti priemonių, kurių jau ėmėsi ar ketina imtis ateityje tikslams ar įsipareigojimams įvykdyti, aprašymą, nurodant jų įgyvendinimo terminą, kuris jokių būdu neturi būti ilgesnis už šios direktyvos galiojimo laiką.

Paaiškinimas

Būtina nustatyti priemonių įgyvendinimo terminus siekiant išvengti to, kad įmonės savo nuožiūra įgyvendintų direktyvos tikslus.

15 pakeitimas

7 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
Valstybės narės gali priimti ar toliau taikyti nuostatas, pagal kurias jų teritorijoje įsteigtoms bendrovėms taikomi griežtesni reikalavimai siekiant proporcingesnio moterų ir vyrų atstovavimo, jei tokiomis nuostatomis nevykdoma nepagrįsta diskriminacija ir netrukdoma tinkamai veikti vidaus rinkai.	Valstybės narės gali priimti ar toliau taikyti nuostatas, pagal kurias jų teritorijoje įsteigtoms <u>savo buveinę turintioms</u> bendrovėms taikomi griežtesni reikalavimai siekiant proporcingesnio moterų ir vyrų atstovavimo, jei tokiomis nuostatomis nevykdoma nepagrįsta diskriminacija ir netrukdoma tinkamai veikti vidaus rinkai.

Paaiškinimas

Bendrovės buveinė (o ne jos registracijos vieta) yra patikimesnis kriterijus, pagal kurį galima nustatyti, ar bendrovė patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

Regionų komiteto

Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Poveikio aplinkai vertinimo direktyvos persvarstymas

(2013/C 218/07)

REGIONŲ KOMITETAS

- reikalauja, kad suderintos ar bendros PAV procedūros, kaip siūloma 2 straipsnio 3 dalyje, turėtų būti savanoriško, o ne privalomo pobūdžio; turėtų būti aiškiai nurodyta, kokiems kitiems ES teisės aktams būtų taikoma ši nuostata;
- nepritaria 5 straipsnio 2 dalyje nurodytai idėjai, pagal kurią apimties nustatymo procesas tampa privalomas visais atvejais be išimties. Už tinkamos aplinkos ataskaitos apimties ir išsamumo lygio užtikrinimą ir toliau turėtų būti atsakingas užsakovas;
- reikalauja, kad vadovaujantis 5 straipsnio 3 dalimi, PAV direktyva turėtų apimti ir skirtingas aplinkos ataskaitų tikrinimo sistemas, kurios egzistuoja valstybėse narėse, įskaitant tas, kur ataskaitas tikrina pačios kompetentingos institucijos arba aplinkosaugos institucijos;
- palankiai vertina tai, kad vadovaujantis 6 straipsnio 7 dalimi viešosios konsultacijos turėtų trukti ne trumpiau kaip 30 dienų. Tačiau sprendimą dėl bet kokio termino, viršijančio šį minimalųjį, turėtų priimti pačios valstybės narės;
- reikalauja iš dalies pakeisti pasiūlymą pagal 8 straipsnio 1 dalį dėl sprendimo duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos, kad būtų galima apimti skirtingas sistemas, kurios egzistuoja valstybėse narėse, ir, siekiant prisidėti prie PAV kokybės ir, atitinkamai, veiksmingumo, rekomenduoja direktyvoje nurodyti PAV galiojimo trukmę;
- kritiškai vertina privalomų terminų sprendimams dėl projektų poveikio aplinkai vertinimo procedūros pabaigos nustatymą (8 straipsnio 3 dalis). Užuoat siekiant procedūras pagreitinti nustatant terminus, naudingiau būtų taikyti diferencijuotas valstybių narių taisykles;
- ragina pereinamojo laikotarpio taisykles suformuluoti taip, kad dalį procedūrų jau įveikusių projektų PAV vyktų pagal dabartinės PAV direktyvos nuostatas.

Pranešėjas	Marek SOWA (PL/ELP), Mažosios Lenkijos vaivadijos maršalka
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo COM(2012) 628 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendrosios nuostatos

1. pabrėžia, kad labai daugeliu požiūrių siūlomi Europos aplinkos poveikio vertinimo teisinės bazės pakeitimai yra būtini ir laukiami. Vis dėlto pabrėžia, kad bet kokie pokyčiai turėtų būti daromi stengiantis išlaikyti aplinkosauginių reikalavimų ir ekonomikos vystymo pusiausvyrą. Pernelyg ilgai trunkančios sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūros gali sukelti grėsmę ekonominiams ir socialiniams interesams ir mažins visos ES konkurencingumą. Daugeliu atvejų tokios procedūros neprisidės prie aplinkos apsaugos, žmonių sveikatos ir gyvenimo kokybės. Pokyčiai, skirti užtikrinti kokybę ir procedūrų bei dokumentų nuoseklumą, turėtų būti įgyvendinti taip, kad būtų garantuotas veiksmingas ir efektyvus sprendimų priėmimas;

2. vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad yra rimtų abejonių dėl pakeitimų, kurie gali pailginti pagrindinius proceso etapus;

3. primena, kad siūlomas PAV direktyvos persvarstymas turės didelį poveikį vietos ir regionų valdžios institucijoms, kurioms teks svarbus vaidmuo įgyvendinant siūlomas priemones. Skirtingai nei tikisi Europos Komisija, Regionų komitetas mano, kad dėl daugelio iš siūlomų PAV direktyvos pakeitimų vietos ir regionų valdžios institucijoms didės administracinė našta valdymo organizavimo ir išlaidų požiūriu. Todėl Regionų komitetas prašo vengti bet kokių užsakovo pareigų perdavimo kompetentingai institucijai;

4. tvirtina, kad bet kokios papildomos išlaidos ar administracinė našta viešosioms institucijoms turėtų būti palygintos su siūlomų pakeitimų socialine, ekonomine ir aplinkosaugine nauda, kad ilgainiui nauda viršytų sąnaudas;

5. pabrėžia, kad direktyva gerų rezultatų vietos lygmeniu duos tik tokiu atveju, jeigu nacionalinės, vietos ir regionų institucijos sukurs gerai veikiančias institucines struktūras, aprūpintas būtiniais finansiniais ir žmogiškaisiais išteklių, kurie leis visiems atsakingiems tų institucijų padaliniais, ypač

aplinkosaugos skyriams, aktyviai dalyvauti procese; pabrėžia, kad reikia visą laiką stiprinti vietos ir regionų valdžios institucijų pajėgumus, visų pirma skatinti glaudesnę jų bendradarbiavimą su veikiančiais nacionaliniais PAV centrais ir tokių centrų teikiamą paramą;

6. ragina suderinti direktyvos projekto ir jo priedų terminiją, siekiant padidinti teisinį tikrumą;

7. pritaria ketinimams gerinti aplinkos ataskaitų kokybę, tačiau PAV direktyva turėtų apimti ir skirtingas aplinkos ataskaitų tikrinimo sistemas, kurios egzistuoja valstybėse narėse, regionuose ir miestuose;

8. mano, kad naujose nuostatose nepakankamai atsižvelgiama į skirtingas valstybėse narėse veikiančias PAV sistemas (PAV procesas gali būti sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūros dalis arba visiškai atskira procedūra);

B. Taikymo sritis – 1 straipsnis

9. norėtų, kad būtų paaiškinta, kodėl 1 straipsnio 2 dalyje išplečiama „projekto“ apibrėžtis, papildant ją griovimo darbais; mano, kad nuostata įvedus galimą griovimo darbų poveikio aplinkai vertinimą **visiems** I arba II prieduose išvardytiems projektams, gali susidaryti nemaža papildoma administracinė našta. Regionų komitetas mano, kad priešvėlė atlikti griovimo darbų PAV turėtų būti taikoma tik aiškiai apibrėžtais atvejais, kurie minimi I ir II prieduose, projekto griovimo ar demontavimo pasibaigus jo gyvavimo laikotarpiui darbams arba griovimo darbams, kurių reikia projektui įgyvendinti;

10. ragina iš naujo apibrėžti „leidimo“ terminą ir dar kartą išnagrinėti, kaip jis naudojamas pagrindiniame direktyvos tekste, nes perkėlus į nacionalinę teisę Paslaugų direktyvos (2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje) nuostatas ir ėmus jas taikyti valstybėse narėse buvo sudarytos sąlygos panaikinti reikalavimą gauti išankstinį leidimą teikti tam tikras paslaugas ir vietoj jo imta vykdyti patikrinimus vėlesniame etape;

11. su pasitenkinimu pažymi, kad „projektams, kurių vienintelis tikslas – nacionalinė gynyba arba atsakas į civilines avarijas,“ PAV nebus privalomas. Siekiant užtikrinti, kad šia nuostata nebūtų piktnaudžiaujama ir kad pernelyg daug projektų nebūtų atleista nuo PAV, į direktyvą galėtų būti įtrauktas tokių civilinių avarių projektų pavyzdžių sąrašas, taip pat atsižvelgiant į projektus, kuriuos remia Europos solidarumo fondas;

12. apgailestauja, kad pasiūlyme nebuvo persvarstyti I ir II priedai, todėl buvo prarasta galimybė juos peržiūrėti ir kai kuriais atvejais apriboti jų apimtį remiantis sukaupta patirtimi; vėl pakartoja savo raginimą padidinti teisinį aiškumą nustatant minimalias ES ribas. Taip sumažėtų požiūrio į ES įmones skirtumai ir administracinė ir finansinė našta valstybių narių vietos ir regionų valdžios institucijoms. Konstatuota, kad nustatydamos ribas kai kurios valstybės narės dažnai viršija joms suteiktus įgaliojimus veikti savo nuožiūra: jos arba atsižvelgia tik į tam tikrus III priede nustatytus atrankos kriterijus, arba jų iš anksto netaiko kai kuriems projektams. Derinant ribas reikėtų atsižvelgti ir į Direktyvoje 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų nustatytas ribas ir kriterijus;

C. „Vieno langelio“ principas (suderintos arba bendros procedūros) – 2 straipsnio 3 dalis

13. mano, kad suderintos ar bendros procedūros turėtų būti savanoriškos, o ne privalomos, kaip siūlo Europos Komisija;

14. kad būtų daugiau teisinio aiškumo, ragina 2 straipsnio 3 dalyje aiškiai nurodyti, kokiems kitiems ES teisės aktams būtų taikoma ši nuostata;

15. atkreipia dėmesį į tai, kad dėl „vieno langelio principo“ įvedimo poveikiui aplinkai vertinti darbuotojų skaičius ir sąnaudos neturi išaugti tiek, kad būtų neproporcingos vykdant poveikio aplinkai vertinimą gaunamai naudai; prašo paaiškinti, ar nuostata „valstybės narės paskiria vieną instituciją, įpareigotą palengvinti sutikimo dėl kiekvieno projekto planuojamos veiklos procedūrą“ būtų taikoma visiems projektams ar tik projektams, kuriems taikoma suderinta ar bendra procedūra. Kai kuriose valstybėse narėse ši reikalavimą būtų labai sunku įvykdyti dėl specifinės procese dalyvaujančių skirtingų valdžios institucijų hierarchijos ir kompetencijos. Valstybėse narėse, kuriose PAV procesas įtrauktas į sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūrą ir jį taiko valdžios institucija, atsakinga už sutikimą dėl

planuojamos veiklos, būtų naudinga paaiškinti, kad „viena institucija“, apie kurią kalbama pasiūlyme, taip pat gali būti ir pirmiau minėta valdžios institucija;

D. Nauji aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant poveikį aplinkai (3 straipsnis), atliekant atranką (III priedas) ir rengiant aplinkos ataskaitą (5 straipsnio 1 dalis ir IV priedas)

16. ragina nuosekliau suderinti 3 straipsnio, III ir IV priedų terminiją ir išsamumo lygį. 3 straipsnyje išvardyti veiksniai turėtų būti aprašyti išsamiau, suderinant su IV priedu, pavyzdžiui, kai kalbama apie žemės naudojimą ir žemės užėmimą, kai minimos ekosistemos ir jų funkcijos ir kai kalbama apie „gaivalines ir žmogaus sukeltas nelaimės“; ragina, kad tam tikri sąrašai (pavyzdžiui, 5 punkte: „*inter alia*“) būtų baigtiniai, kad būtų galima išvengti vertinimo apimties išplėtimo;

17. ragina Europos Komisiją kiek galima greičiau nuo persvarstytos direktyvos įsigaliojimo paskelbti rekomendacines gaires, įskaitant metodiką, kuriomis vadovaujantis būtų galima nustatyti projekto tam tikroje vietoje padarytą poveikį klimato kaitai ir įvertinti gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių grėsmę tam tikroje aplinkoje, tos aplinkos pažeidžiamumą ir atsparumą tokioms nelaimėms;

18. siūlo į IV priedo 5 dalies paskutinę pastraipą įtraukti regionų ir vietos lygmenimis nustatytus aplinkosaugos tikslus;

19. pritaria Tarybos raginimui plačiau paaiškinti direktyvoje vartojamą terminą „pagrįstos alternatyvos“ ir pakomentuoti aplinkos būklės raidos neįgyvendintus projekto (bazinis scenarijus) įvertinimą. Pagrįstomis alternatyvomis reikėtų laikyti tik tokias alternatyvas, kurios suderinamos su tikslais, atitinka kitus ES teisės aktus arba atitinka atskiro projekto planavimo etapą ir tipą;

E. Atrankos procedūra – 4 straipsnis, II.A priedas, III priedas

20. teigiamai vertina bendrą Europos Komisijos ketinimą racionalizuoti atrankos procedūrą ir nuosekliau suderinti valstybių narių metodus, skirtus užtikrinti, kad PAV būtų reikalaujama tik tuomet, kai aišku, kad daromas reikšmingas poveikis aplinkai;

21. kritiškai vertina tam tikras naujas nuostatas, dėl kurių susidaro įspūdis, kad atranka tampa „mini PAV“. II.A ir III priedų nuostatos reiškia, kad praktiškai reikia pateikti ataskaitą, įvertinančią, ar projektas daro reikšmingą poveikį. Skirtumas tas, kad šiuo atveju nėra vertinamos alternatyvos. Vietoje to, atrankai turėtų būti naudojamas kontrolinis klausimų sąrašas, kuris vietos ir regionų valdžios institucijoms suteiktų lengvai taikomų reikšmingo poveikio neturinčios veiklos nustatymo mechanizmų. Be to, kaip teigiama siūlomame 4 straipsnio 3 dalies pakeitime, dėl kiekvieno II priede išvardyto projekto pareiškėjas turi pateikti informacijos apie projekto charakteristikas, jo galimą poveikį aplinkai ir priemones, kurių numatoma imtis siekiant išvengti reikšmingo poveikio arba jį sumažinti, atsižvelgiant į naujame II.A priede nurodytą informaciją. Tai prieštarauja 4 straipsnio 2 dalyje numatytam sprendimui, pagal kurį valstybės narės gali nuspręsti taikyti abi procedūras, apie kurias kalbam a ir b dalyse. Taip pat reikėtų patikslinti, kaip taikyti 4 straipsnio 2 dalies b punkte paminėtas ribas, ir nurodyti, ar valstybės narės gali tas ribas nustatyti pačios remdamosi III priedo kriterijais, ar ribos bus nustatytos direktyva;

22. atkreipia dėmesį į tai, kad III priedo 4 straipsnio 4 dalyje nurodyti atrankos kriterijai, palyginti su galiojančiais teisės aktais, daugeliu aspektų reiškia nuostatų sugriežtinimą. Pavyzdžiui, III priede ne tik išsamiai išdėstoma daug patikslinimų, bet ir nemažai kriterijų, kurių reikia papildomai laikytis (gaivalinių nelaimių rizika, poveikis klimato kaitai, didelės gamtinės vertės žemės ūkio paskirties plotai ir kt.), nors jie nėra tiesiogiai aktualūs projektui ir viršija vertinimo procedūrą, kai priimamas sprendimas dėl leidimo. Pavyzdžiui, klimato kaita yra plataus masto reiškinys, kurio poveikį erdvės bei laiko atžvilgiu sunku apskaičiuoti – kol kas jį įmanoma tik apytiksliai įvertinti naudojant labai brangius kompiuterinius imitacinius modelius. Projekto lygmeniu į vietinį klimato kaitos poveikį jau atsižvelgiama, kai būtina. Jei atliekant poveikio aplinkai vertinimą daugiausia dėmesio bus skiriama plataus masto klimato kaitai, nuogaustaujama, kad labai išaugs projektų užsakovų sąnaudos ir bus gaunami dalykiniu požiūriu abejotini rezultatai; šios sąnaudos, atsižvelgiant į mažesnę atskirų objektų arba linijinių projektų svarbą, bus neproporcingai didelės, palyginti su klimato kaitos poveikiu; todėl ragina pateikti projektų, kuriems šios taisyklės taikomos, sąrašą; atkreipia dėmesį į tai, kad planuojami pakeitimai prieštarauja subsidiarumo principui. Numatytas papildomas patikslinimas ir papildomų kriterijų įtraukimas prieštarauja Direktyvos dėl poveikio aplinkai vertinimo 11-oje konstatuojamojoje dalyje išdėstyti minčiai, kad turi būti išsaugota valstybių narių veiksmų laisvė priimant dalykinius sprendimus, pavyzdžiui, atsižvelgti į nacionalinius ypatumus. Kriterijų, kurių reikia laikytis, skaičius ir jų išsamumas yra pernelyg dideli, kad jie būtų nustatyti kaip privalomi Europos Sąjungoje;

F. Apimties nustatymas – 5 straipsnio 2 dalis

23. pažymi, kad Europos Komisijos pasiūlymas įvesti privalomą apimties nustatymą sutampa su ankstesne Regionų

komiteto rekomendacija pagerinti informacijos kokybę ir racionalizuoti PAV procedūrą; tačiau atmeta mintį, kad apimties nustatymas būtų taikomas visais atvejais be jokios išimties. Už tinkamos aplinkos ataskaitos apimties ir išsamumo lygio užtikrinimą ir toliau turėtų būti atsakingas užsakovas; reikėtų vengti, kad užsakovui ir dalyvaujančioms institucijoms stipriai išaugtų sąnaudos;

24. rekomenduoja apimties nustatymo procesą papildyti Europos Komisijos arba nacionalinėmis gairėmis, kuriose būtų atsižvelgta į atskirų sektorių ypatumus, kai tai padėtų užtikrinti PAV kokybę ir sukaupti visus sprendimui priimti svarbius aspektus;

25. kritiškai vertina pasiūlymo 5 straipsnio 2 dalies a punktą dėl priimtinių sprendimų ir gautinų nuomonių, c punktą dėl atskirų procedūros etapų ir jų trukmės ir d punktą dėl pagrįstų alternatyvų siūlomam projektui ir konkrečioms jo charakteristikoms;

G. Aplinkos ataskaitų kokybės gerinimas – 5 straipsnio 3 dalis

26. mano, kad aplinkos ataskaitos kokybės užtikrinimas ir toliau turėtų būti užsakovo pareiga. Reikėtų skirti kokybės užtikrinimą užsakovams rengiant ataskaitas ir kompetentingai institucijai tas ataskaitas tikrinant; vis dėlto pripažįsta, kad ataskaitų kokybės kontrolę reikia griežtinti, tuo garantuojant, kad užsakovas atliktų visiškai nepriklausomą analizę;

27. mano, kad PAV direktyva turėtų apimti skirtingas aplinkos ataskaitų tikrinimo sistemas, kurios egzistuoja valstybėse narėse, taip pat kurias taiko vietos ir regionų valdžios institucijos. Pagal veikiančias sistemas dirbama ne tik su išorės ekspertais ir ekspertų komitetais, kaip nurodyta Europos Komisijos pasiūlyme, bet ir kitais būdais – tai dažniausiai pasakytina apie senesnes valstybes nares, kur ataskaitas tikrina pačios kompetentingos institucijos arba aplinkosaugos institucijos;

H. Konsultacijos su visuomene – 6 ir 7 straipsniai

28. mano, kad PAV direktyva yra svarbi priemonė vietos ir regionų visuomenės dalyvavimui užtikrinti, kartu atsižvelgti į vietos žinias ir įvertinti sąnaudų bei gebėjimų poreikius; todėl palankiai vertina tai, kad pagal 6 straipsnio 7 dalį būtų nustatytas minimalus 30 dienų terminas konsultacijoms. Tačiau sprendimą dėl bet kokio termino, viršijančio šį minimalųjį, turėtų priimti pačios valstybės narės. Priešingu atveju visa procedūra daugeliui bendrovių ir projektų užsakovų iš viešojo sektoriaus galėtų pernelyg ilgai užsitęsti, nes kai kurios visuomenės grupės gali reikalauti, kad būtų taikomas visas 6 straipsnio 7 dalyje numatytas 60–90 dienų terminas. Dėl tokių ilgų terminų būtų sunku poveikio aplinkai vertinimą integruoti į sutikimo procedūras ir tokie terminai neleidžia pasiekti tikslo, kad planavimo procedūros vyktų sparčiau. Nustatytus terminus procedūros taptų spartesnės, jeigu būtų taikomos valstybių narių priimtos diferencijuotos nacionalinės taisyklės;

29. atsižvelgiant į visų suinteresuotųjų subjektų interesus ir į principą, kad kiekvienas sprendimas turi būti priimamas vengiant nepagrįsto vilkinimo, siūlo nustatyti priimtina laikotarpį, kurio reikia perduoti informacijai ir pasiruošti sprendimo priėmimo procedūrai;

I. Sutikimas dėl planuojamos veiklos – 8 straipsnis

30. pabrėžia, kad naujosios 8 straipsnio 1 dalies nuostatos turi būti pakankamai lanksčios, kad būtų įvairioms PAV sistemoms, egzistuojančioms valstybėse narėse. Kai kuriose valstybėse narėse PAV yra atskira procedūra, kurią įgyvendina aplinkosaugos institucijos, o sutikimus dėl planuojamos veiklos išduoda kitos institucijos, gavusios PAV leidimą, o išduodant sutikimą būtina įvykdyti PAV leidimo sąlygas. Kitose valstybėse narėse PAV yra įtrauktas į sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūrą;

31. kritiškai vertina ir naująsias 8 straipsnio nuostatas, nes jose nepakankamai atsižvelgta į kai kuriose valstybėse narėse sukurtą kompleksinę sistemą ir kadangi šiomis nuostatomis nustatomos naujos materialios išankstinės sąlygos, dėl kurių ES ir nacionaliniai tam tikro sektoriaus teisės aktai dubliuojasi arba prieštarauja vieni kitiems. Todėl šių nuostatų nereikėtų įtraukti į PAV direktyvą, kurios pobūdis turėtų būti tik procedūrinis;

32. pažymi, kad gali iškilti procedūrinių problemų dėl naujos 8 straipsnio 2 dalies nuostatos, pagal kurią tuo atveju, jeigu

padaroma išvada, kad projektas gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai, kompetentinga institucija, bendradarbiaudama su aplinkosaugos institucijomis ir užsakovu sprendžia, ar peržiūrėti aplinkos ataskaitą ir keisti projektą ar imtis papildomų poveikio mažinimo arba kompensavimo priemonių;

33. atkreipia dėmesį, kad dėl ilgo laikotarpio, kol gaunamas sutikimas dėl planuojamos veiklos, gali tekti dažnai naudotis iš dalies pakeistos direktyvos 8 straipsnio 4 dalimi, kurioje nustatoma, kad prieš priimdama sprendimą duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos ar jo neduoti, kompetentinga institucija patikrina, ar atnaujinta 5 straipsnio 1 dalyje nurodytoje aplinkos ataskaitoje pateikta informacija, visų pirma informacija apie priemones, kurių numatoma imtis siekiant išvengti reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai, jį sumažinti ir, kai galima, kompensuoti;

34. siekiant prisidėti prie PAV kokybės ir, atitinkamai, veiksmingumo, rekomenduoja direktyvoje nurodyti PAV galiojimo trukmę;

35. kritiškai vertina privalomų terminų sprendimams dėl projektų poveikio aplinkai vertinimo procedūros pabaigos nustatymą (8 straipsnio 3 dalis). Daugeliui bendrovių ir viešojo sektoriaus užsakovų tokie terminai gali lemti ilgą procedūrą. Kita vertus, 8 straipsnio 3 dalies taisyklėmis nepakankamai atsižvelgiama į tai, kad visų pirma vykdant stambius infrastruktūros projektus turi būti atliekami išsamūs ir ilgai trunkantys vertinimai, kurių reikiamos kokybės negalima užtikrinti per numatytą laikotarpį. Todėl, priešingai, nei nurodyta projekto 22 konstatuojamojoje dalyje, tenka nuogausti, kad nustatytus konkrečius terminus, gali sumažėti aukšti aplinkos apsaugos standartai, o dėl to gali sumažėti ir teisinis tikrumas. Užtuot siekiant procedūras pagreitinti nustatant terminus, naudingiau būtų taikyti diferencijuotas valstybių narių taisykles;

J. Galimo reikšmingo poveikio aplinkai ir poveikio mažinimo ir kompensavimo priemonių stebėjimas – 8 straipsnio 2 dalis, 9 straipsnis ir IV priedas

36. ragina suvienodinti skirtingą terminiją, kuri vartojama pasiūlyme kalbant apie taisomuosius veiksmus, pavyzdžiui, 8 straipsnio 2 dalyje paminėtą „compensation“ (liet. „kompensavimą“) ir terminą „offset measures“ (liet. „kompensavimo priemonės“), minimą 9 straipsnyje ir IV priede;

37. perspėja, kad nepaisant vykdomo stebėjimo, turi išlikti būtinybė išsamiai išanalizuoti reikšmingą poveikį ir galimybes tą poveikį sušvelninti arba kompensuoti, kurias turi užtikrinti užsakovas, taip pat turi būti taikomi prevencijos ir atsargos principai. Tai reiškia, kad tuomet, kai nėra aišku, ar planuojamas projektas turės reikšmingą poveikį aplinkai, neturėtų susidaryti situacija, kada užuot stengiantis sušvelninti ir kompensuoti poveikį, projektui išduodamas leidimas nustatant tik stebėjimo prievolę; vėliau dėl to gali kilti sunkumų dėl projekto poveikio prireikus keisti leidimo sąlygas. Komitetas kritiškai vertina 8 straipsnio 2 dalies 2 pastraipą, pagal kurią privaloma tikrinti poveikio mažinimo ir kompensavimo priemonių įgyvendinimą ir veiksmingumą, o tai galima prilyginti stebėsenai. Tačiau šiuo atveju neaišku, kodėl sutikimą dėl planuojamos veiklos išduodanti institucija turėtų numatyti priemones reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai stebėti, jei ji jau įsitikinusi poveikio mažinimo ir kompensavimo priemonių veiksmingumu, kadangi šiuo atžvilgiu jau sukaupta pakankamai praktinės patirties. Prievolė visais atvejais atlikti stebėseną yra neproporcinga ir užkrauna nepagrįstą našą užsakovui. Ar reikšmingo neigiamo poveikio stebėseną yra reikalinga, paprastai kiekvienu konkrečiu atveju gali nuspręsti tik sutikimą išduodanti institucija;

K. Valstybių narių vykdoma direktyvos įgyvendinimo stebėseną – 12 straipsnio 2 dalis

38. atkreipia dėmesį į kritiką, pareikštą dėl papildomos administracinės naštos, kuri teks valstybėms narėms ir regionų ir

vietos valdžios institucijoms renkant ir teikiant naują informaciją, kurios direktyvos įgyvendinimo stebėsenai užtikrinti siūlomoje 12 straipsnio 2 dalyje prašo Europos Komisija;

L. Įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus dėl II.A, III ir IV priedų suteikimas Europos Komisijai – 12a straipsnis

39. nepitaria įgaliojimų priimti deleguotuosius aktus suteikimui Europos Komisijai, kad būtų lengviau pritaikyti II.A, III ir IV priedus technikos ir mokslo pažangai; mano, kad visiems priedams turėtų būti taikoma įprasta teisinė procedūra, nes jie yra glaudžiai susiję su direktyvoje nustatytais PAV reikalavimais.

M. Pereinamojo laikotarpio taisyklės

40. ragina 3 straipsnyje išdėstytas pereinamojo laikotarpio taisykles suformuluoti taip, kad dalį procedūrų jau įveikusių projektų PAV vyktų pagal dabartinės PAV direktyvos nuostatas, pavyzdžiui, jeigu aplinkos ataskaita jau parengta pagal 5 straipsnį arba jeigu apie projektą jau paskelbta viešai;

II. SIŪLOMI PAKĖITIMAI

1 pakeitimas

2 straipsnio 3 dalis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>3. Projektams, kurių poveikis aplinkai turi būti įvertintas ir pagal šią direktyvą, ir pagal kitus Sąjungos teisės aktus, taikomos suderintos ar bendros procedūros, atitinkančios atitinkamų Sąjungos teisės aktų reikalavimus.</p> <p>...</p> <p>Valstybės narės paskiria vieną instituciją, įpareigotą palengvinti sutikimo dėl kiekvieno projekto planuojamos veiklos procedūrą.</p>	<p>3. Projektams, kurių poveikis aplinkai turi būti įvertintas ir pagal šią direktyvą, ir pagal kitus Sąjungos teisės aktus, <u>gali būti</u> taikomos suderintos ar bendros procedūros, atitinkančios <u>atitinkamųjų</u> Sąjungos teisės aktų reikalavimus.: <u>Pramoninių išmetamųjų teršalų direktyva, Direktyva dėl buveinių ir dėl paukščių, Strateginio aplinkos vertinimo direktyva, Vandens pagrindų direktyva, Jūrų strategijos pagrindų direktyva ir Energijos vartojimo efektyvumo direktyva;</u></p> <p>...</p> <p>Valstybės narės paskiria vieną <u>ar keletą</u> institucijų, įpareigotų palengvinti <u>poveikio aplinkai vertinimo procedūrą; tai gali būti ta pati institucija, atsakinga už sutikimą dėl kiekvieno projekto planuojamos veiklos procedūrą.</u></p>

Paaiškinimas

Suderintos ar bendros procedūros turėtų būti savanoriško, o ne privalomo pobūdžio. Kad būtų daugiau teisinio aiškumo, reikėtų aiškiai nurodyti, kokiems kitiems ES teisės aktams būtų taikoma ši nuostata. Siūlomas pakeitimas susijęs su tuo, kad kai kuriose valstybėse narėse šį reikalavimą būtų labai sunku įvykdyti dėl specifinės skirtingų procese dalyvaujančių skirtingų valdžios institucijų hierarchijos ir kompetencijos.

2 pakeitimas

3 straipsnis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Vertinant poveikį aplinkai pagal 4–11 straipsnius ir kiekvienu konkrečiu atveju yra tinkamu būdu nustatomas, apibūdinamas ir įvertinamas tiesioginis ir netiesioginis reikšmingas projekto poveikis šiems veiksniams:	Vertinant poveikį aplinkai pagal 4–11 straipsnius ir kiekvienu konkrečiu atveju yra tinkamu būdu nustatomas, apibūdinamas ir įvertinamas tiesioginis ir netiesioginis reikšmingas projekto poveikis šiems veiksniams:
a) gyventojams, žmonių sveikatai ir biologinei įvairovei, ypatingą dėmesį skiriant rūšims ir buveinėms, saugomoms pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB (*) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB (**);	a) gyventojams, žmonių sveikatai ir biologinei įvairovei, ypatingą dėmesį skiriant rūšims ir buveinėms, saugomoms pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB (*) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB (**);
b) žemei, dirvožemiui, vandeniui, orui ir klimato kaitai;	b) žemei, dirvožemiui, vandeniui, orui, <u>tausiam išteklių naudojimui, energijos vartojimui</u> ir klimato kaitai;
c) materialinėms vertybėms, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui;	c) materialinėms vertybėms, <u>tik kiek jas veikia aplinkos veiksniai mobilumui</u> , kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui;
d) a, b ir c punktuose nurodytų veiksnių sąveikai;	d) a, b ir c punktuose nurodytų veiksnių sąveikai;
e) gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių grėsmei a, b ir c punktuose nurodytiems veiksniams, tų veiksnių pažeidžiamumui ir atsparumui gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių atžvilgiu.	e) gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių grėsmei a, b ir c punktuose nurodytiems veiksniams, tų veiksnių pažeidžiamumui ir atsparumui gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių atžvilgiu.

3 pakeitimas

5 straipsnio 1 ir 2 dalys, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
1. Jei turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas pagal 5–10 straipsnius, užsakovas parengia aplinkos ataskaitą. Aplinkos ataskaita rengiama remiantis sprendimu pagal šio straipsnio 2 dalį ir joje pateikiama informacija, kurios gali būti pagrįstai reikalaujama, kad būtų galima priimti informacija pagrįstus sprendimus apie siūlomo projekto poveikį aplinkai, atsižvelgiant į naujausias žinias ir vertinimo metodus, projekto charakteristikas, techninį pajėgumą ir vietą, galimo poveikio charakteristikas, siūlomo projekto alternatyvas ir tai, koku mastu tam tikrus klausimus (įskaitant reikalavimą įvertinti alternatyvas) būtų geriau vertinti skirtingais lygiais, įskaitant planavimo lygį, arba pagal kitus vertinimo reikalavimus. Išsamus aplinkos ataskaitoje pateiktinos informacijos sąrašas nustatytas IV priede.	1. Jei turi būti atliekamas poveikio aplinkai vertinimas pagal 5–10 straipsnius, užsakovas parengia aplinkos ataskaitą. Aplinkos ataskaita rengiama remiantis <u>IV priede pateiktu aprašu ir, prireikus, sprendimu</u> pagal šio straipsnio 2 dalį ir joje pateikiama informacija, kurios gali būti pagrįstai reikalaujama, kad būtų galima priimti informacija pagrįstus sprendimus apie siūlomo projekto poveikį aplinkai, atsižvelgiant į naujausias žinias ir vertinimo metodus, projekto charakteristikas, techninį pajėgumą ir vietą, galimo poveikio charakteristikas, siūlomo projekto alternatyvas ir tai, koku mastu tam tikrus klausimus (įskaitant reikalavimą įvertinti alternatyvas) būtų geriau vertinti skirtingais lygiais, įskaitant planavimo lygį, arba pagal kitus vertinimo reikalavimus. Išsamus aplinkos ataskaitoje pateiktinos informacijos sąrašas nustatytas IV priede.
2. Pasikonsultavusi su 6 straipsnio 1 dalyje nurodytomis institucijomis ir užsakovu, kompetentinga institucija priima sprendimą dėl informacijos, kurią užsakovas turi įtraukti į aplinkos ataskaitą pagal šio straipsnio 1 dalį, apimties ir išsamumo. Visų pirma ji nustato:	2. Pasikonsultavusi su 6 straipsnio 1 dalyje nurodytomis institucijomis ir užsakovu, kompetentinga institucija priima sprendimą dėl informacijos, kurią užsakovas turi įtraukti į aplinkos ataskaitą pagal šio straipsnio 1 dalį, apimties ir išsamumo. Visų pirma ji nustato:

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
a) priimtinius sprendimus ir gautinas nuomones;	a) priimtinius sprendimus ir gautinas nuomones;
b) institucijas ir visuomenę, kurios gali būti suinteresuotos;	b) institucijas ir visuomenę, kurios gali būti suinteresuotos;
e) atskirus procedūros etapus ir jų trukmę;	e) atskirus procedūros etapus ir jų trukmę;
d) pagrįstas alternatyvas, susijusias su siūlomu projektu ir konkrečiomis jo charakteristikomis;	d) pagrįstas alternatyvas, susijusias su siūlomu projektu ir konkrečiomis jo charakteristikomis;
e) 3 straipsnyje nurodytas aplinkos savybes, kurios gali būti reikšmingai paveiktos;	ee) 3 straipsnyje nurodytas aplinkos savybes, kurios gali būti reikšmingai paveiktos;
f) pateiktiną informaciją, susijusią su konkrečiu projektu ar projekto rūšies charakteristikomis;	f) pateiktiną informaciją, susijusią su konkrečiu projektu ar projekto rūšies charakteristikomis;
g) informaciją ir žinias, turimas ir gautas kitais sprendimų priėmimo lygiais arba pagal kitus Sąjungos teisės aktus, ir taikytinus vertinimo metodus.	ged) informaciją ir žinias, turimas ir gautas kitais sprendimų priėmimo lygiais arba pagal kitus Sąjungos teisės aktus, ir taikytinus vertinimo metodus.
	<u>Kompetentinga institucija sprendimą dėl šių klausimų gali priimti arba tuo atveju, jei jos prašo užsakovas, arba, savaime aišku, bet kuriame vertinimo etape, jei ši institucija nustato, jog a, b, c, d ir e punktuose nurodyta informacija yra nepakankama.</u>

Paaiškinimas

Klausimus, susijusius su priimtinais sprendimais, gautinomis nuomonėmis, atskirais procedūros etapais ir jų trukme turėtų nustatyti nacionalinė proceso teisė. Be to, ne valdžios institucijų užduotis rengti projektų alternatyvas. Prieštaraujame tokiam su planavimu ir projektų rengimu susijusios atsakomybės perkėlimui nuo projektų rengėjų ant valdžios institucijų pečių.

4 pakeitimas

5 straipsnio 3 dalis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
3. Kad 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkos ataskaitos būtų išsamios ir pakankamai geros kokybės:	3. Kad 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkos ataskaitos būtų išsamios ir pakankamai geros kokybės:
a) užsakovas užtikrina, kad aplinkos ataskaitą rengtų akredituoti ir techniškai kompetentingi ekspertai, arba	a) užsakovas užtikrina, kad aplinkos ataskaitą rengtų akredituoti ir techniškai kompetentingi ekspertai išorės ar nuosavi ekspertai arba aplinkosaugos institucijos, arba
b) kompetentinga institucija užtikrina, kad aplinkos ataskaitą patikrintų akredituoti ir techniškai kompetentingi ekspertai ir (arba) nacionalinių ekspertų komitetai.	b) kompetentinga institucija užtikrina, kad aplinkos ataskaitą patikrintų akredituoti ir techniškai kompetentingi ekspertai išorės ar nuosavi ekspertai arba aplinkosaugos institucijos ir (arba) nacionalinių ekspertų komitetai.
...	...

Paaiškinimas

PAV direktyva turėtų apimti skirtingas aplinkos ataskaitų tikrinimo sistemas, kurios egzistuoja valstybėse narėse, regionuose ir miestuose. Pagal veikiančias sistemas dirbama ne tik su išorės ekspertais ir ekspertų

komitetams, bet ir kitais būdais – tai dažniausiai pasakytina apie valstybes nares, kur ataskaitas tikrina pačios kompetentingos institucijos arba aplinkosaugos institucijos.

5 pakeitimas

8 straipsnio 1 dalis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
1. Per sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūrą atsižvelgiama į konsultacijų rezultatus ir į informaciją, surinktą pagal 5, 6 ir 7 straipsnius. Šiuo tikslu sprendime duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos pateikiama tokia informacija:	1. Per sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūrą atsižvelgiama į konsultacijų rezultatus ir į informaciją, surinktą pagal 5, 6 ir 7 straipsnius. Šiuo tikslu sprendime duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos pateikiama tokia <u>papildoma</u> informacija:
...	...
d) ...	d)
...	<u>Pirmiau išvardytos sąlygos bus laikomos įvykdytomis, jeigu pagal 2 straipsnio 2 dalį valstybės narės, įgyvendindamos šią direktyvą, nustatys atskirą procedūrą jos reikalavimams įvykdyti, o sprendime, kuris priimamas atlikus poveikio aplinkai vertinimą, bus pateikta a–d punktuose nurodyta informacija ir bus nustatytos tinkamos taisyklės, užtikrinančios 4 dalies sąlygos įvykdymą.</u>
...	...

Paaškinimas

8 straipsnio 1 dalyje nepakankamai atsižvelgta į tai, kad valstybėse narėse egzistuoja skirtingos PAV sistemos. Kai kuriose valstybėse narėse PAV yra atskira procedūra, kurią įgyvendina aplinkosaugos institucijos, o sutikimus dėl planuojamos veiklos išduoda kitos institucijos, gavusios PAV leidimą, o išduodant sutikimą būtina įvykdyti PAV leidimo sąlygas. Kitose valstybėse narėse PAV yra įtrauktas į sutikimo dėl planuojamos veiklos procedūrą.

6 pakeitimas

8 straipsnio 4 dalis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Prieš priimdama sprendimą duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos ar jo neduoti, kompetentinga institucija patikrina, ar 5 straipsnio 1 dalyje nurodytoje aplinkos ataskaitoje pateikta informacija, visų pirma informacija apie priemones, kurių numatoma imtis siekiant išvengti reikšmingo neigiamo poveikio, jį sumažinti ir, kai galima, kompensuoti, yra atnaujinta.“	Prieš priimdama sprendimą duoti sutikimą dėl planuojamos veiklos ar jo neduoti, kompetentinga institucija patikrina, ar 5 straipsnio 1 dalyje nurodytoje aplinkos ataskaitoje pateikta informacija, visų pirma informacija apie priemones, kurių numatoma imtis siekiant išvengti reikšmingo neigiamo poveikio, jį sumažinti ir, kai galima, kompensuoti, yra atnaujinta.“ <u>PAV galioja ketverius metus. Jeigu nustatoma, kad aplinkos ataskaitoje pateikta informacija tebėra teisinga, kompetentinga institucija šį laikotarpį pratęsia dar dvejiems metams. Jeigu nustatoma, kad aplinkos ataskaitoje pateikta informacija nebeatitinka tikrovės, kompetentinga institucija paprašo užsakovo ataskaitą atnaujinti.</u>

Paaiškinimas

Daugeliu procedūros etapų kompetentinga institucija gali užsakovo paprašyti pateikti aktualią, papildomą informaciją, ypač jeigu pastebi, kad aplinkos ataskaitoje pateikta informacija yra pasenusi. PAV galiojimo trukmės patikslinimas yra priemonė, leidžianti pagerinti poveikio aplinkai vertinimų kokybę, taigi ir jų efektyvumą.

7 pakeitimas

11 straipsnio 3 dalis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
3. Kas yra pakankamas interesas ir teisės pažeidimas nustato valstybės narės, deramai siekdamos suteikti suinteresuotai visuomenei plačias galimybes kreiptis į teismus. Tuo tikslu kiekvienos nevyriausybinės organizacijos, atitinkančios 1 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, interesas yra laikomas pakankamu šio straipsnio 1 dalies a punkto prasme. Tokia organizacija taip pat laikoma turinti teises, kurios gali būti pažeistos, šio straipsnio 1 dalies b punkto prasme.	3. Kas yra pakankamas interesas ir teisės pažeidimas nustato valstybės narės, deramai siekdamos suteikti suinteresuotai visuomenei plačias galimybes kreiptis į teismus. Tuo tikslu kiekvienos nevyriausybinės organizacijos, atitinkančios 1 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, interesas yra iš esmės laikomas pakankamu turinčiomis teisę pateikti ieškinį šio straipsnio 1 dalies a punkto prasme. Tokia organizacija taip pat laikoma turinti teises, kurios gali būti pažeistos, šio straipsnio 1 dalies b punkto prasme.

Paaiškinimas

Pakeitimu siekiama suteikti teisę visoms nacionaliniais teisės aktais pripažintoms NVO pateikti ieškinį.

8 pakeitimas

12 straipsnio 2 dalis, PAV direktyva

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
2. Visų pirma kas šešerius metus nuo Direktyvos XXX [Europos Sąjungos leidinių biuro prašoma įrašyti šios direktyvos numerį] 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos valstybės narės pateikia Komisijai tokią informaciją: ... f) vidutinę poveikio aplinkai vertinimų kainą.	2. Visų pirma kas šešerius metus nuo Direktyvos XXX [Europos Sąjungos leidinių biuro prašoma įrašyti šios direktyvos numerį] 2 straipsnio 1 dalyje nurodytos datos valstybės narės pateikia Komisijai tokią informaciją: ... f) kai įmanoma, vidutinę poveikio aplinkai vertinimų kainą.

9 pakeitimas

3 straipsnis

Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Projektams, dėl kurių prašymas leisti vykdyti planuojamą veiklą pateiktas iki 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos datos ir kurių poveikio aplinkai vertinimas iki tos datos dar nebuvo baigtas, taikomi Direktyvos 2011/92/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, 3–11 straipsniuose nurodyti įpareigojimai.	Projektams, dėl kurių prašymas leisti vykdyti planuojamą veiklą pateiktas iki 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos datos ir kurių poveikio aplinkai vertinimas iki tos datos dar nebuvo baigtas, <u>aplinkos ataskaita pagal 5 straipsnį neparengta ir jis nepaskelbtas viešai</u> , taikomi Direktyvos 2011/92/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, 3–11 straipsniuose nurodyti įpareigojimai.

Paaškinimas

Remiantis 3 straipsniu, tiems projektams, kurių poveikio aplinkai vertinimas nebuvo baigtas prieš šios direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, taikomos pataisytos direktyvos nuostatos, nepaisant procedūrų etapo. Dažnai tokios pereinamojo laikotarpio taisyklės reikštų, kad procedūras tektų kartoti, dėl to padidėtų sąnaudos projektų užsakovams ir institucijoms. Būtų neteisinga, nes projektai, kuriems PAV buvo būtinas, nėra nauji ir nereikėtų nustatyti jokių reikalavimų vėl atlikti PAV. 3 straipsnyje pateiktos pereinamojo laikotarpio taisyklės turėtų būti suformuluotos taip, kad tolesnius procedūrų etapus pasiekusių projektų PAV vyktų pagal dabartinės PAV direktyvos nuostatas.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

*Regionų komiteto
Pirmininkas*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė. Septintoji aplinkosaugos veiksmų programa

(2013/C 218/08)

REGIONŲ KOMITETAS

- pabrėžia, kad šia nauja AVP turi būti užtikrinta, kad aplinkosaugos srityje priimami sprendimai būtų pakankamai aiškūs ir nuspėjami, ypač vietos ir regionų administracijai;
- pabrėžia, kad būtina pašalinti tam tikrus trūkumus, sumažinti valstybių narių skirtumus ir paskatinti visais valdymo lygmenimis laikytis aplinkosaugos teisės aktų siekiant pagerinti aplinkos būklę ir visuomenės sveikatą, užtikrinti vienodas sąlygas ir teisinį tikrumą bei užkirsti kelią rinkos iškraipymams; nuomonėje rekomenduoja į 7-ąją AVP įtraukti nemažai konkrečių veiksmų;
- pabrėžia, kad persvarstant ar rengiant naujus ES aplinkosaugos teisės aktus tinkami poveikio vertinimai yra būtini bei ragina Komisiją atsižvelgti į valstybių narių patirtį taip, kad tai būtų akivaizdu ir būtų galima tai patikrinti;
- ragina ES sektorinių aplinkosauginių teisės aktų politiką (ES ribines vertes) suderinti su ES išmetamųjų teršalų politika (ES priemonės, skirtos taršai jų susidarymo vietoje sumažinti), taikant holistinį požiūrį, leidžiantį šias priemones derinti su jų užmojo mastu ir terminais;
- palankiai vertina tai, kad vienas iš 7-osios AVP „prioritetinių tikslų“ yra miestų tvarumas, ir reikalauja, kad dauguma ES miestų tenkintų būtinuosius tvarumo kriterijus; šie rodikliai turi būti parengti glaudžiai bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis bei aplinkos ir statistikos institucijomis;
- ragina, kad vietos lygmeniu programa būtų siekiama didesnio užmojo tikslų, o tokios iniciatyvos, kaip Merų paktas, turėtų apimti ir kitas Tausiai išteklius naudojančios Europos veiksmų plano sritis ir būtų toliau vystoma Europos žaliosios sostinės apdovanojimo iniciatyva.

Pranešėjas	José Macário CORREIA (PT/ELP), Faro meras
Pamatinis dokumentas	Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl bendrosios Sąjungos aplinkosaugos veiksmų programos iki 2020 m. „Gyventi gerai pagal mūsų planetos išgales“
	COM(2012) 710 final

I. POLITINĖS REKOMENDACIJOS

REGIONŲ KOMITETAS

A. Bendros aplinkybės

1. primena, kad iki šiol įgyvendintos šešios aplinkosaugos veiksmų programos (AVP) buvo svarbios pabrėžiant didėjančią Europos aplinkos politikos svarbą ir siekiant užtikrinti jos kaip neatskiriamos Europos integracijos proceso dalies nuoseklumą, tačiau dėl nepakankamos politinės valios įgyvendinti priemonės jomis nepavyko išspręsti daugelio Europos aplinkosaugos problemų;

2. Šeštoji aplinkosaugos veiksmų programa „Aplinka 2010: mūsų ateitis, mūsų pasirinkimas“, kuri galiojo iki 2012 m. liepos 22 d., buvo parengta 2001 m. siekiant ES tvaraus vystymosi strategijai suteikti aplinkosaugos aspektą; ekonominiam aspektui skirta Lisabonos strategija;

3. joje nustatyti Europos Sąjungos prioritetai iki 2012 m. ir dėmesys atkreipiamas į keturias veiklos sritis, t. y. klimato kaitą, gamtą ir biologinę įvairovę, aplinką ir sveikatą, tvarų gamtos išteklių ir atliekų valdymą. Tačiau Europos Komisija leido tvaraus vystymosi strategijai būti užmirštai;

4. strategija „Europa 2020“ šiuo metu laikoma nauja politikos ir strategine priemone, ir aplinkos politika turėtų būti derinama su šios strategijos pavyzdine iniciatyva „Tausiai išteklius naudojanti Europa“, laikant ją ne strategijos „Europa 2020“ posrėčiu, o atskiru bendru strateginiu tvaraus Europos Sąjungos vystymosi iki 2050 m tikslu;

5. pabrėžia, kad 7-oji AVP turėtų būti priimta kuo greičiau siekiant užtikrinti ES aplinkos politikos nuoseklumą ir nubrėžti

šios svarbios srities politikos plėtojimo gaires; pabrėžia, kad šia nauja AVP turi būti užtikrinta, kad ES aplinkosaugos srityje priimami sprendimai būtų pakankamai aiškūs ir nuspėjami, ypač vietos ir regionų administracijai (1);

6. dar vienas prioritetas – 2012 m. įvykusios JT konferencijos tvaraus vystymosi klausimais esminius rezultatus integruoti į vietos, regionų, nacionaliniu, Europos, tarptautiniu ir pasaulio lygmeniu vykdomus veiksmus;

B. Sisteminis metodas

Atsižvelgiant į tai, kad:

7. nors ir pasiekta teigiamų rezultatų, visų pirma gerokai sumažintas į orą ir vandenį išmetamų kenksmingų teršalų kiekis, užtikrintas geresnis ir veiksmingesnis atliekų tvarkymas ir sumažintas pavojingų cheminių medžiagų kiekis, vis dar reikia įgyvendinti su oro kokybe, miesto aplinka, biologine įvairove, ekosistemos veikimu ir tvariu gamtos išteklių naudojimu susijusius tikslus;

8. nors pastarąjį dešimtmetį aplinkos teisės aktai buvo konsoliduojami, valstybės narės ir Komisija ne visuomet veikė pagal programą, todėl reikia pašalinti tam tikrus trūkumus, sumažinti valstybių narių skirtumus ir paskatinti visais valdymo lygmenimis laikytis aplinkosaugos teisės aktų, susijusių su oro taršos kontrole, vandens ir nuotekų valymu, atliekų tvarkymu ir gamtos apsauga, siekiant pagerinti aplinkos būklę ir visuomenės sveikatą, užtikrinti vienodas sąlygas ir teisinį tikrumą ir užkirsti kelią rinkos iškraipymams;

9. įgyvendinant 6-ąją aplinkosaugos veiksmų programą, kai kurios aplinkos politikos sritys nesulaukė pakankamai dėmesio, visų pirma:

(1) CdR 164/2010 fin, 2012 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento rezoliucija (2011/2194(INI)).

- dirvožemio apsauga: šis klausimas buvo įtrauktas į įvairias aplinkosaugos programas, tačiau ES lygmeniu nesiimta jokių konkrečių iniciatyvų;
- biologinė įvairovė: šiai sričiai buvo numatyta 160 priemonių, tačiau programoje užsibrėžto tikslo pasiekti nepavyko, todėl 2011 m. sukurta nauja strategija, kuria dabar siekiama pradinio tikslo;

Būtina imtis šių priemonių:

10. naujojoje programoje aiškiai ir nedviprasmiškai konstatuoti ES iškilusias aplinkosaugines problemas, įskaitant spartėjančią klimato kaitą, mūsų ekosistemos būklės blogėjimą, nepateisinamą azoto ciklo sutrikdymą ir vis didėjančią gamtos išteklių poreikvojimą;

11. atsižvelgti į 2012 m. birželio 22 d. JT konferencijos tvaraus vystymosi klausimais priimtą deklaraciją „Rio+20“, kurioje buvo akcentuota integracinė ekologiška ekonomika ir tvaraus vystymosi tikslai po 2015 m., ir į RK rekomendacijas dėl Rio de Žaneire vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo ⁽²⁾;

12. nustatyti konkrečius tikslus. RK palankiai vertina 7-ojoje AVP išdėstytus planus, tačiau abejoja, ar jie realistiški, ir klausia, kokiais būdais juos įgyvendinti. Komunikate minimi dabartiniai politikos dokumentai ir veiksmų planai, tačiau šiuose dokumentuose dažnai pritrūksta informacijos apie praktinį įgyvendinimą, pavyzdžiui, įgyvendinimo trukmės ir tarpinių tikslų nustatymo. RK mano, kad nauji planai turi būti ekonomiškai pagrįsti: nerealistiški tikslų nustatymas kenkia pasitikėjimui ES aplinkos politika. Todėl nustatant naujus ES aplinkos tikslus turi būti aišku, kad jie yra pasiekiami ir kad prireikus būtų parengta atitinkamų sektorių ES taršos mažinimo jos susidarymo vietoje politika. Pasiūlymuose turėtų būti nustatytas aiškus, su atitinkamų veiksmų įgyvendinimu susijęs grafikas (kartu su galutiniu tikslu, tarpiniais tikslais ir tarpiniais vertinimais). Todėl RK ragina 2020 metams nustatyti konkrečius ir, kai įmanoma, kiekybiškai įvertinamus tikslus, taip pat apibrėžti aiškią plataus užmojo aplinkos viziją bei nubrėžti tarpinius tikslus iki 2050 m., kuriais būtų siekiama visiems užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę ir gerovę saugioje aplinkoje;

13. persvarstant ar rengiant naujus ES teisės aktus, svarbu atsižvelgti į valstybių narių patirtį. Todėl būtinas geresnis koor-

dinavimas skirtingais ES teisės aktų rengimo etapais. Yra penki ES teisės aktų rengimo etapai: parengimas, sprendimo priėmimas, įgyvendinimas nacionalinėje teisėje, (nacionalinių) teismų vykdomas taikymas ir grįžtamoji informacija apie taikymo patirtį valstybėse narėse. Pirmasis etapas ir paskesni etapai įgyvendinami sklandžiai, tačiau neaišku, kaip atsižvelgiama į valstybių narių ir vietos ir regionų valdžios institucijų patirtį (penktas etapas) rengiant naujus ES teisės aktus (pirmas etapas). RK ragina Komisiją rengiant naujus pasiūlymus atsižvelgti į šią patirtį taip, kad tai būtų akivaizdu ir būtų galima patikrinti;

14. Europos Komisija pirmiausiai išanalizuoja esamus teisės aktus ir tuo remdamasi atlieka poveikio vertinimą. Persvarstant esamus teisės aktus ar rengiant naujus pasiūlymus, į poveikio vertinimų duomenis turėtų būti atsižvelgta taip, kad tai būtų akivaizdu ir būtų galima patikrinti. RK pabrėžia, kad būtina atlikti patikimus poveikio vertinimus, nes jie ankstyvame sprendimų priėmimo procese aiškiai parodo, kad:

- į valstybių narių praktinę patirtį buvo atsižvelgta,
 - geriau pasinaudojama mokslo ir techninėmis žiniomis,
 - užtikrinta, jog tikslai yra ekonomiškai pagrįsti,
 - būtinas politikos integravimas ir yra parengta taršos mažinimo jos susidarymo vietoje politika,
 - tinkamai suderinta įvairių politikos sektorių ir valdymo lygmenų informacija ir interesai,
 - atsižvelgta į geografinį tikslų poveikį regionų ir vietos lygiu;
15. pakeisti Komisijos pasiūlymų skelbimo tvarką. Įgyvendinus 6-ąją AVP, poveikio vertinimai, teminės strategijos ir pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų teisės aktų buvo skelbiami tuo pačiu metu. Kad būtų atsižvelgta į anksčiau aptartus klausimus, RK norėtų pasiūlyti tokią tvarką ir eiliškumą:

- poveikio vertinimai turėtų būti pateikti pirmiausia,
- tuomet rengiamos bendros politikos programos,

⁽²⁾ CdR 187/2011 fin.

— ir tik tuomet, kai politika bus parengta, Komisija turėtų pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų teisės aktų;

16. užtikrinti, kad strategija „Europa 2020“ ir toliau apimtų tam tikrus prioritetinius sektorius, kurie anksčiau buvo įtraukti į tvaraus vystymosi strategiją, pavyzdžiui, paskirstymo teisingumą ir teisingumą tarp kartų;

17. užtikrinti, kad 7-osios AVP tikslai tinkamai atsispindėtų daugiametėje finansinėje programoje (DFP) po 2013 m. ir strategijoje „Europa 2020“ turint omenyje, kad pagrindiniai sprendimai, turintys didelį poveikį aplinkai kitose srityse, gali būti priimti prieš patvirtinant 7-ąją AVP. Todėl aplinkos tikslų finansavimui, programos LIFE įgyvendinimui ir visapusiškam aplinkos apsaugos integravimui turi būti teikiama daug svarbos kitoje daugiametėje finansinėje programoje, taip pat vykdant bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformą, įgyvendinant bendrą žuvininkystės politiką (BŽP), sanglaudos politiką ir programą „Horizontas 2020“;

18. sukurti tinkamą pagrindą, užtikrinantį pakankamą finansavimą, visų pirma inovacijų, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros srityje, sutelkiant rinkos priemones ir mokėjimus už ekosistemų funkcijas;

aiškiai ir deramai užtikrinti paramą vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmeniui įgyvendinant teisės aktus, kad jos išsipareigotų pagerinti rezultatus, susijusius su aplinkos būkle ir visuomenės sveikata, cheminių medžiagų politika ir visų pirma tikslais, nustatytais Efektyvaus išteklių naudojimo Europos plane, Mažo anglies dioksido kiekio veiksmų plane ir Biologinės įvairovės strategijoje iki 2020 m., ir energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir rodiklius, įtrauktus į Metinę augimo apžvalgą ir valstybių narių nacionalines reformų programas;

C. 7-osios AVP prioritetai

19. pabrėžia, kad 7-osios AVP prioritetai turėtų būti grindžiami trimis pagrindiniais tikslais:

1. Europos gamtinio kapitalo išsaugojimu ir atkūrimu,
2. didelio išteklių naudojimo efektyvumo ir mažo išmetamo anglies dioksido kiekio užtikrinimu,

3. ES piliečių sveikatos ir gerovės užtikrinimu stiprinant aplinkos apsaugą.

Todėl palankiai vertina Komisijos pasiūlyme nubrėžtus devynis tikslus;

20. siekiant išsaugoti Europos gamtinį kapitalą, reikėtų geriau įgyvendinti ES biologinės įvairovės strategijoje iki 2020 m. numatytas priemones ir veiksmus, susijusius su miškų apsauga ir puoselėjimu, taip pat eutrofikacijos problemas lemiančios taršos dėl miesto ir pramonės nuotekų, trąšų naudojimo ir į orą išmetamų teršalų panaikinimu; kartu turėtų būti visiškai įgyvendinta Vandens pagrindų direktyva ir Jūrų strategijos pagrindų direktyva;

21. įgyvendinant šias priemones, reikėtų vykdyti veiksmingesnius aplinkosauginius tikrinimus ir priežiūrą. Todėl Rekomendacijos dėl minimalių aplinkosauginių tikrinimų (RMAT) valstybėse narėse 2001/331/EB labai svarbios visoms valstybėms narėms, kad valstybių narių inspektoriams būtų galima pateikti struktūruotas ir nuoseklias rekomendacijas, kaip atlikti aplinkosauginius tikrinimus;

22. būtina sustiprinti esamą teisinę sistemą, kad ES galėtų garantuoti visapusišką vietos ir regionų lygmens aplinkosauginių tikrinimų ir priežiūros sistemų tinkamumą, nuoseklumą ir efektyvumą siekiant užtikrinti vienodą ES aplinkos teisės aktų taikymą ir sąžiningos konkurencijos sąlygas vidaus rinkoje veikiančioms bendrovėms;

23. reikia paskatinti sukurti veiksmingesnius skundų nagrinėjimo ir tarpininkavimo mechanizmus nacionaliniu, regionų ir vietos lygmeniu;

24. būtina paremti nacionalinio lygmens informacinių sistemų, kurios padėtų skleisti informaciją apie dabartinę ES aplinkos teisės aktų įgyvendinimą, kūrimą;

25. reikia sudaryti Europos Komisijos, valstybių narių ir vietos bei regionų valdžios institucijų trišalės partnerystės įgyvendinimo susitarimus (PIS), siekiant pagerinti konkrečių aplinkos teisės aktų įgyvendinimą ir išspręsti konkrečius ar tarpvalstybinius klausimus, susijusius su aplinkos problemų valdymu;

26. būtina tobulinti aplinkos politikos mokslinių faktinių duomenų bazę – visų pirma funkcinio ekosistemų suvokimo srityje (energijos, vandens ir medžiagų srautai ir su tuo susijusios žemės, vandens ir vietos klimato funkcijos) – įskaitant jos prieinamumą, supaprastinant, racionalizuojant ir modernizuojant aplinkos duomenų ir informacijos rinkimą, tvarkymą ir dalijimąsi jais, ir sukurti priemones, kurios padėtų numatyti, įvertinti ir valdyti su aplinka susijusią riziką ir kuo greičiau užpildyti esamas žinių spragas. Be to, reikėtų teikti konkrečią paramą šioje srityje dirbantiems mokslininkams (skiriant stipendijas) ir, jeigu įmanoma, kviesti juos kaip ekspertus dalyvauti sprendžiant aplinkosaugos problemas vietos ir regionų lygmeniu; reikia vengti administracinės naštos didinimo dėl papildomų patikrų ir priežiūros reikalavimų ir veikiau siekti nustatyti tikslinius prioritetus bei pasinaudoti sinergija su esamais priežiūros reikalavimais;

27. norint užtikrinti efektyvų išteklių naudojimą ir mažą išmetamo anglies dioksido kiekį, didžiausias uždavinys – iki 2020 m. visiškai įgyvendinti ES klimato kaitos ir energetikos dokumentų rinkinį, taip pat ES atliekų tvarkymo teisės aktus užtikrinant, kad jie būtų tinkamai perkelti į visų valstybių narių nacionalinę teisę ir įgyvendinti jose, sudarant grupes, kurios perkeltų aplinkos teisės aktus į regionų ir vietos lygmenį;

28. kartu reikia pašalinti perdirbimo veiklos kliūtis ES vidaus rinkoje ir sumažinti bendrą gamybos ir vartojimo poveikį aplinkai propaguojant mažą poveikį aplinkai darančius produktus ir vartotojams teikiant tikslią ir moksliškai pagrįstą su produktais susijusią informaciją ir rekomendacijas;

29. be to, vis didėjanti įmonių atsakomybė sprendžiant aplinkosaugos problemas, savanoriški aplinkosaugos auditai, ekologiniai ženklai, liudijantys produktų nekenksmingumą aplinkai, ir ekologiško verslo plėtra gali savaime padėti užtikrinti aplinkos kokybę, kurią reikia puoselėti;

30. ekologiškesnės, efektyvesnės technologijos, didesnis našumas ir naujos įsidarbinimo galimybės skatins augimą ir darbo vietų kūrimą;

31. nuosekli ir integruota politikos programa vietos ir regionų lygmeniu, skatinanti efektyvų išteklių naudojimą ir ekologiškesnius produktus, padės MVĮ efektyviau naudoti

išteklis, mažinti savo gamybos sąnaudas ir lengviau patekti į naujas rinkas;

32. kalbant apie finansavimą, svarbu užtikrinti, kad aplinkosaugos ir klimato tikslams būtų skiriama pakankamai lėšų, kad šie tikslai būtų įtraukti į partnerystės sutartis ir kad šiam tikslui būtų skirta bent 20 proc. 2014-2020 m. ES biudžeto; visų pirma svarbu užtikrinti finansavimą ypač didelių sąnaudų reikalaujančioms ir iki 2020 m. įgyvendintinoms aplinkosaugos priemonėms, pavyzdžiui, nualintų ekosistemų pasitelkus žaliają infrastruktūrą jungimui į tinklus, tai ES biologinės įvairovės strategijoje numatyta kaip viena labai svarbi 7-osios aplinkosaugos veiksmų programos sudėtinė dalis;

33. be to, turėtų būti dedamos pastangos bent 25 proc. padidinti ES finansavimą aplinkosaugos veiksams ir naudoti ataskaitų teikimo ir su aplinkosauga susijusių išlaidų stebėjimo sistemą, kad, be kita ko, būtų galima užtikrinti, jog finansavimas ypač didelių sąnaudų reikalaujančioms ir iki 2020 m. įgyvendintinoms aplinkosaugos priemonėms bus skirtas laiku nualintų ekosistemų būklei pagerinti;

34. būtina laipsniškai atsisakyti aplinkai žalingų subsidijų ir vis plačiau taikyti rinka grindžiamas priemones, įskaitant mokesčius ir baudas už aplinkai daromą žalą;

35. reikia skatinti ir didinti su aplinka ir klimatu susijusių išlaidų finansavimą privačiojo sektoriaus lėšomis, pirmiausia suteikti daugiau galimybių pasinaudoti inovatyviomis finansinėmis priemonėmis;

36. RK ragina ES sektorialių aplinkosauginių teisės aktų politiką (ES ribines vertes) suderinti su ES išmetamųjų teršalų politika (ES priemonės, skirtos taršai jų susidarymo vietoje sumažinti), taikant holistinį požiūrį, leidžiantį derinti šias priemones su sektorialiams skirtų aplinkosauginių direktyvų tikslais ir terminais. Komitetas primygtinai ragina Komisiją apskaičiuoti taršos susidarymo vietoje taikomų priemonių atnaujinimo ciklo trukmę ir įvertinti terminus, nuo kada realiomis sąlygomis turi būti pradėta laikytis ribinių verčių, siekiant iš esmės sumažinti išmetamųjų teršalų kiekį visoje Europoje. Todėl sektorialių aplinkos direktyvų (ribinės vertės) užmojo mastas ir įgyvendinimo terminai turi būti tokie patys, kaip ir ES priemonių, skirtų taršos mažinimui jos susidarymo vietoje, užmojo mastas ir įgyvendinimo terminai;

37. atsižvelgiant į tai, jog būtina užtikrinti ES piliečių sveikatą ir gerovę, svarbu pabrėžti ES oro kokybės politikos, atitinkančios naujausias mokslo žinias, būtinumą, nustatyti efektyvias kovos su oro tarša jos susidarymo vietoje priemones ir dėti daugiau pastangų, kad būtų visiškai patenkinti ES oro kokybės teisės aktų reikalavimai, visų pirma dėl ore esančių kietųjų dalelių;

38. kalbant apie triukšmą, būtina skubiai identifikuoti veiksmingas akustinės taršos mažinimo priemones jos susidarymo vietoje;

39. RK ragina imtis plataus užmojo priemonių, skirtų svarbiausiems aplinkos taršos šaltiniams, pirmiausia transportui ir mobilumui. 7-ojoje AVP šiuo požiūriu minima baltoji knyga „Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas“(COM(2011) 144 final). RK palankiai vertina šios baltosios knygos užmojį, tačiau tam, kad šie tikslai būtų pasiekti, ragina parengti Europos veiksmų planą, kartu nustatant tarpinius tikslus, konkrečias priemones (pavyzdžiui, ES taršos mažinimo jos susidarymo vietoje priemones) ir vertinimų tvarkaraštį⁽³⁾;

40. vandens srityje būtinos intensyvesnės pastangos įgyvendinant Geriamojo vandens direktyvą, ypač dėl smulkiųjų tiekėjų kiekvienoje valstybėje narėje. Tokios pačios pastangos turėtų būti dedamos ir dėl Maudyklų vandens kokybės direktyvos, kad iki 2020 m. būtų patenkinta daugiau kaip 95 proc. reikalavimų;

41. turi būti atliekami sisteminiai *ex ante* poveikio aplinkai ir socialinio bei ekonominio, taip pat teritorinio poveikio vertinimai ES, valstybių narių, vietos ir regionų lygmenimis;

42. palankiai vertina tai, kad vienas iš 7-osios AVP „prioritetinių tikslų“ yra miestų tvarumas, ir reikalauja, kad dauguma ES miestų tenkintų būtinuosius tvarumo kriterijus;

43. turėtų būti glaudžiau bendradarbiaujama tarptautinių susitarimų, kuriais grindžiami tarptautiniai ir regioniniai procesai, kurių tikslas – paversti pasaulio ekonomiką įtraukia ekologiška ekonomika, puoselėjančia ekonominiu, socialiniu ir aplinkos požiūriais tvarią mūsų planetos, dabartinių ir būsimų kartų ateitį, klausimais;

44. vietos lygmeniu programa turėtų būti siekiama didesnio užmojo tikslų, o tokios iniciatyvos kaip Merų paktas turėtų apimti ir kitas Tausiai išteklius naudojančios Europos veiksmų plano sritis, įskaitant biologinę įvairovę, visų pirma dirvožemio naudojimą, kaip rekomenduota neseniai šiuo klausimu priimtoje RK nuomonėje (CdR 1121/2012 fin). Ne mažiau svarbu atkreipti dėmesį į atliekų tvarkymą, vandens išteklius ir oro taršą, nes tai palengvintų įgyvendinti ES aplinkosaugos politiką taikant inovatyvų daugiapakopio valdymo metodą, kuris skatina vietos ir regionų valdžios institucijas imtis iniciatyvos įgyvendinant ES teisės aktus;

45. tas pat pasakytina ir apie Europos žaliosios sostinės apdovanojimo, kaip svarbios priemonės, atkreipiančios dėmesį į miestus, kurie rodo pavyzdį ir novatoriškai įgyvendina ES aplinkos teisės aktus, įsteigimą;

46. todėl 7-oji AVP turėtų būti grindžiama tokiais pagrindiniais aplinkosaugos teisės principais kaip „teršėjas moka“, atsargumas bei prevencija, kad žala aplinkai pirmiausia turėtų būti atitaisoma ten, kur ji padaryta, siekiant įgyvendinti priemones, veiksmus ir tikslus vadovaujantis pažangiojo reglamentavimo principu ir subalansuota bei tvaria aplinkosaugos politika. Pernelyg daug priemonių vis dar yra taisomojo pobūdžio ir taikomos proceso arba grandinės pabaigoje, tuo tarpu reikėtų pirmiausia pritaikyti ar netgi persvarstyti šiuos procesus siekiant kiekvienu etapu iš esmės sumažinti jų poveikį aplinkai. Turėtų būti skatinamos pažangios žiedinės ekonomikos iniciatyvos, medžiagų ciklą užbaigimas, gyvavimo ciklo lyginamosios analizės ir tam tikslingai panaudojamos žinios, kurias iš dalies dar reikia išplėsti, funkcinio ekosistemų suvokimo srityje atsižvelgiant į energijos, vandens ir medžiagų ciklus, darančius teigiamą poveikį tvariai dirvožemio, vandens ir vietos klimato raidai, siekiant sistemingiau mažinti žmogaus veiklos poveikį aplinkai;

D. Vietos ir regionų lygmens svarba

47. Europos piliečiai vis geriau suvokia aplinkos vaidmenį jų gyvenime. Vietos ir regionų valdžios institucijos, kaip artimiausias vietos bendruomenei lygmuo, yra svarbiausia grandis mokymo ir mobilizavimo požiūriais;

48. rengiant ir įgyvendinant aplinkos teisės aktus taikomi subsidarumo ir proporcingumo principai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 192 straipsnį, kuriame numatytas galių pasidalijimas tarp ES valstybių narių bei nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijų aplinkos politikos srityje;

⁽³⁾ Tokia rekomendacija buvo pateikta ir RK nuomonėje 101/2011 fin.

49. atsižvelgiant į konkrečias Komisijos patvirtintas priemones, būtina nustatyti tikslus, kuriuos reikės įgyvendinti vietos ir regionų lygmeniu;

50. „Vietos darbotvarkė 21“, kurios tikslas – įgyvendinti aplinkos politikos tikslus, internetu skleisti informaciją apie 7-osios AVP taikymą vietos lygmeniu ir apie galimas teismines priemones, gali ir privalo tapti vietos ir regionų lygmens dalyvaujamosios demokratijos priemone;

51. aplinkos srityje turėtų būti pripažįstamas daugiapakopio valdymo principas. RK nemano, kad aplinkos problemas gali išspręsti ar ES politiką įgyvendinti kuris nors vienas valdymo lygmuo. ES aplinkos politikos jau nebegalima parengti tik ES lygmeniu ir tikėtis, kad nacionalinės ir subnacionalinės valdžios institucijos įgyvendins ES priimtus teisės aktus: politika turi būti rengiama derinant įvairių valdymo lygmenų veiklą tarpusavyje. Būtinai daugiapakopis metodas, pagal kurį kiekvienas valdžios lygmuo (Europos, nacionalinis, regioninis ir vietos) prisiimtų atsakomybę vykdant koordinavimą su kitomis valdžios institucijomis ir patvirtintų tas priemones, kurios gali ir turi būti patvirtintos tuo lygmeniu, taip išvengiant įgaliojimų dubliavimosi;

52. RK požiūriu, daugiapakopį principą būtina stiprinti politikos rengimo etape. Siekiant pagerinti Europos aplinkos būklę, užmojis turės būti realistiškas ir tam prireiks teisės aktus derinti su įgyvendinimu. Todėl gyvybiškai svarbu politikos rengimo etape atkreipti dėmesį į galimą finansinį, politinį ar teisinių poveikį subnacionalinėms institucijoms ir į ES taisyklių praktines ir ekonomines įgyvendinimo galimybes;

53. be to, RK rekomenduoja sugriežtinti daugiapakopio valdymo principo taikymą įgyvendinimo etape. Aplinkos teisės aktų įgyvendinimas nėra tik teisinio įgyvendinimo klausimas (nuostatų perkėlimas į nacionalinius teisės aktus). ES aplinkos teisės aktai turi būti papildyti Europos lygmens ir nacionaliniais įgyvendinimo planais (vadovais, geriausios praktikos pavyzdžiais ir priemonėmis ES taršai mažinti jos susidarymo vietoje). Todėl RK pritaria daugiapakopiam principui ir atkreipia dėmesį į valstybėse narėse esančias tarpžinybines grupes, kuriose specialistai iš įvairių valdymo lygmenų kartu rengia nacionalinius įgyvendinimo planus;

54. todėl labai svarbu, kad 7-ąją aplinkosauginių veiksmų programa būtų remiamas vietos ir regionų valdžios institucijų vaidmuo įgyvendinant teisės aktus imantis šių veiksmų:

- a) plėsti vietos ir regionų lygmens dalyvavimą ES teisės aktų rengimo, perkėlimo į nacionalinę teisę ir vertinimo procese, kad būtų pagerintas teisės aktų įgyvendinimas ir sudaryta galimybė priimti didesnę atsakomybę;
- b) įgyvendinti mechanizmus, įtraukiančius vietos ir regionų valdžios institucijas į politikos įgyvendinimą ir skatinančius jas keistis geriausia įgyvendinimo praktika;
- c) teikti paramą šalims ir regionams, neturintiems gerai parengtos vietos aplinkosauginės politikos, o ne diegti naujas ES masto priemones, kurios prieštarauja šalių ir regionų, turinčių aukštesnio lygio aplinkosauginius standartus ir politiką, planams ir priemonėms;
- d) taikyti direktyvas, o ne reglamentus, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų pačios rasti sprendimus aplinkosaugos srityje pagal aiškiai sutartą ES programą;
- e) parengti ES sistemą, pagal kurią būtų atliekami aplinkosauginiai patikrinimai valstybių narių lygmeniu;
- f) patvirtinti veiksmingą taršos mažinimo jos susidarymo vietoje, gyvavimo ciklo analizės, medžiagų ciklo užbaigimo, sukurančių žiedinę ekonomiką, politiką ir padidinti sąnaudų susigrąžinimo galimybes vietos ir regionų valdžios institucijoms;
- g) stiprinti Europos Sąjungos tvarius miestus. 7-ąją AVP turi būti toliau remiamos inovatyvios miestų iniciatyvos keičiantis patirtimi, identifikuojant ir patvirtinant miestų aplinkosauginės veiklos vertinimo rodiklius ekonominių, teritorinių ir socialinių padarinių požiūriu, didinant informuotumą apie finansavimo šaltinius ir viešinant priemones, prisidedančias prie tvaraus vystymosi. Šie rodikliai turi būti parengti glaudžiai bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis;
- h) remti tvarių kaimo vietovių iniciatyvas;
- i) didinti ES veiksmingumą sprendžiant aplinkosaugines problemas regionų ir pasaulio lygmeniu, ypač atsižvelgiant į konferencijoje „Rio+20“ priimtus išpareigojimus;

- j) nustatyti skundų nagrinėjimo nacionaliniu lygmeniu kriterijus, įskaitant tokių ginčų sprendimo būdų kaip tarpininkavimas kriterijus;
- k) vadovautis pažangiojo reglamentavimo principais, taip pat vykdyti stebėseną ir kontroliuoti poveikio vertinimus bei poveikio konkurencingumui vertinimą;
- l) įtraukti aplinkosauginius tikslus į svarbias biudžeto išlaidų kategorijas, pavyzdžiui, kaimo plėtros, žemės ūkio ir struktūrinių fondų;
- m) gerinti komunikaciją tarp visų valdžios lygmenų, taip pat visus vystymosi politikos etapus, investicijas į informacines sistemas ir internetines priemones, kad piliečiai ir viešosios institucijos gautų skaidrią informaciją apie aplinką;
- n) naudotis Regionų komiteto sukurta technine bendradarbiavimo aplinkos srityje platforma, kad būtų lengviau palaikyti dialogą ir keistis informacija bei gerinti praktinį taikymą vietoje;
- o) sukurti mechanizmus, sudarančius vietos ir regionų valdžios institucijoms galimybes rinkti aplinkos duomenis ir nustatyti bendrą savivaldybių, regionų ir valstybių narių atsakomybę rengiant ir apdorojant šiuos duomenis bei vykdant jų stebėseną;
- p) sukurti struktūruotą įgyvendinimo ir informavimo sistemą visiems ES aplinkos srities teisėkūros procedūra priimamiems aktams dalyvaujant vietos ir regionų valdžios institucijoms;
- q) skatinti kurti konkrečias vietos ir regionų lygmens aplinkosauginio švietimo programas, kurios padėtų geriau suprasti aplinkos apsaugos problemas ir piliečius supažindintų su būdais, kaip prisidėti prie tų problemų sprendimo. Šios programos turėtų būti dalyvaujamojo pobūdžio ir įgyvendinamos galbūt stipendijų forma;
- r) stiprinti piliečių ir aplinkos ryšį organizuojant aplinkosauginį švietimą ir mokymo programas, įgyvendinamas savivaldybių ir regionų ir skirtas skirtingoms kartoms, siekiant ugdyti visų piliečių sąmoningumą aplinkosaugos srityje;
- s) sustiprinti ir išplėsti IMPEL tinklą, skirtą ES aplinkos apsaugos teisės aktų laikymuisi, tam skiriant ilgalaikį finansavimą, kad tarpusavio vertinimai ir keitimasis geriausios praktikos pavyzdžiais, ypač tarp vietos ir regionų valdžios institucijų, vyktų sklandžiau, kad būtų laikomasi aplinkos srities teisės aktų ES;
- t) propaguoti 7-osios AVP naudą įmonėms ir vietos bei regionų valdžios institucijoms, kurios užtikrina struktūruotą pagrindą ilgalaikiam planavimui, ypač didelio masto investicijoms į infrastruktūrą;
- u) pasinaudojant vietos valdžios institucijomis ir asociacijomis, įtraukti piliečius į ilgalaikių aplinkos apsaugos strategijų rengimą ir tikslų nustatymą, naudoti Europos fondus investicijoms į aplinkos apsaugos infrastruktūrą, taip pat į ekosistemų atliekamas funkcijas, prisitaikyti prie klimato kaitos ir biologinės įvairovės nykimo, mažinti nelaimių pavojų ir rengti mokymus apie PAV ir SPAV direktyvų įgyvendinimą;
- v) rengiant miestų teritorijų planavimo dokumentus įtraukti tvaraus miestų aplinkos valdymo metodus, skiriant pagrindinį dėmesį integruotam aplinkos planavimui, tvariam judumui, elektra varomo transporto tinklams, dviračių takams ir dviračių nuomai miestų centruose, gyvenimo kokybei ir visuomenės sveikatai;

55. 7-osios AVP strategija iš dalies priklausys nuo konkrečių politikos priemonių, pasirinktų siekiant įgyvendinti tikslus, kurie bus nustatyti tik atlikus poveikio vertinimą. Tai turės įtakos veiksmingumui ir konkrečiam socialiniam bei ekonominiam poveikiui, taip pat nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų vaidmeniui įgyvendinant Europos lygmeniu suderintą politiką ir teisės aktus. Tačiau 54 punkte išvardytos priemonės neturi didinti vietos ir regionų valdžios institucijų išlaidų. Regionų komitetas mano, kad 54 punkte išvardytų priemonių įgyvendinimo išlaidas pirmiausia turėtų prisiimti ES arba nacionalinė valdžia. Svarbu užtikrinti, kad ekonomikos pažanga būtų tvari ir kad mūsų ekosistemos, kurios skatina augimą ir apsaugo piliečių sveikatą, išliktų atsparios.

II. SIŪLOMI PAKEITIMAI

1 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 15 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Daugeliu atvejų veiksmų šiems tikslams pasiekti reikės imtis pirmiausia nacionaliniu, regioniniu arba vietos lygmeniu, laikantis subsidiarumo principo. Kitais atvejais reikės papildomų ES lygio priemonių. Kadangi aplinkos politika priklauso ES pasidalijamosios kompetencijos sričiai, vienas iš šios programos tikslų – užtikrinti bendrą atsakomybę už bendrus siekius ir tikslus ir vienodas sąlygas įmonėms ir valdžios institucijoms. Aiškūs siekiai ir tikslai taip pat suteikia politikos formuotojams ir kitiems suinteresuotiems subjektams, įskaitant regionus ir miestus, įmones ir socialinius partnerius ir atskirus piliečius, veiksmų kryptį ir iš anksto apibrėžtą veiksmų sistemą.</p>	<p>Daugeliu atvejų veiksmų šiems tikslams pasiekti reikės imtis pirmiausia <u>Europos</u>, nacionaliniu, regioniniu arba vietos lygmeniu, laikantis subsidiarumo principo. Kitais atvejais reikės papildomų ES lygio priemonių. Kadangi aplinkos politika priklauso ES pasidalijamosios kompetencijos sričiai, vienas iš šios programos tikslų – užtikrinti bendrą atsakomybę už bendrus siekius ir tikslus ir vienodas sąlygas įmonėms ir valdžios institucijoms. Aiškūs siekiai ir tikslai taip pat suteikia politikos formuotojams ir kitiems suinteresuotiems subjektams, įskaitant regionus ir miestus, įmones ir socialinius partnerius ir atskirus piliečius, veiksmų kryptį ir iš anksto apibrėžtą veiksmų sistemą.</p>

Paaiškinimas

Aplinkos būklės gerinimas – bendra visų valdžios lygmenų pareiga.

2 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 43 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Didelė dalis ES gyventojų vis dar kvėpuoja oru, kurio taršos lygiai viršija PSO rekomenduojamus standartus. Veiksmų ypač reikia imtis tose srityse, kuriose žmonės, pirmiausia jautrios ar pažeidžiamos visuomenės grupės, ir ekosistemos yra veikiami didelės taršos, pavyzdžiui, miestuose ar pastatuose.</p>	<p>Didelė dalis ES gyventojų vis dar kvėpuoja oru, kurio taršos lygiai viršija PSO rekomenduojamus standartus. <u>Europos ir nacionalinių</u> veiksmų ypač reikia imtis tose srityse, kuriose žmonės, pirmiausia jautrios ar pažeidžiamos visuomenės grupės, ir ekosistemos yra veikiami didelės taršos, pavyzdžiui, miestuose ar pastatuose.</p>

Paaiškinimas

Šioje srityje ypač reikia ES ir nacionalinių veiksmų.

3 pakeitimas

Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 58 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>Antra, patikrų ir priežiūros reikalavimus ES pradės taikyti didesnei daliai ES aplinkos teisės aktų ir numatys papildomą ES lygio pajėgumą imtis veiksmų tokiose situacijose, kai yra pagrįstų priežasčių nerimauti.</p>	<p>Antra, <u>tikslingai nustatydamas prioritetus ir taikydama sinergiją su esamais priežiūros reikalavimais</u>, patikrų ir priežiūros reikalavimus ES pradės taikyti didesnei daliai ES aplinkos teisės aktų ir numatys papildomą ES lygio pajėgumą, <u>remiantis savo įgaliojimais</u>, imtis veiksmų tokiose situacijose, kai yra pagrįstų priežasčių nerimauti.</p>

Paaškinimas

Išplečiant priežiūros reikalavimų taikymą visiems ES aplinkos teisės aktams, reikėtų veiksmingų metodų, kad būtų galima išvengti nereikalingos papildomos biurokratijos taikant ir taip gana formalias ir sudėtingas ES procedūras. Be to, neaišku, ar nauji Europos Komisijos įgaliojimai bus pagrįsti. Todėl 58 punktą siūloma taip suformuluoti, kad Europos Komisija imasi veiksmų pagal suteiktus įgaliojimus. Tai neprieštarauja RK nuomonei, nes joje siūloma racionalizuoti ir atnaujinti valdymą ir keistis aplinkos srities duomenimis.

4 pakeitimas

Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 69 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
<p>Žinių spragos vis dar didelės, kai kurios iš jų yra svarbios šios programos prioritetiniams tikslams. Todėl norint užpildyti šias spragas būtina investuoti į mokslinius tyrimus, siekiant užtikrinti, kad valdžios institucijos ir įmonės turėtų tvirtą pagrindą priimti sprendimus, kurie aiškiai atspindėtų realią socialinę, ekonominę ir aplinkos naudą ir sąnaudas. Akivaizdžios keturios spragos:</p> <p>— duomenų ir žinių spragoms užpildyti reikia pažangių mokslinių tyrimų ir tinkamų modeliavimo priemonių, kad būtų galima geriau suprasti sudėtingus su aplinkos pokyčiais susijusius klausimus, tokius kaip klimato kaitos ir nelaimių poveikis, rūšių nykimo pasekmės ekosistemų funkcijoms, aplinkos pavojaus slenksčiai ir ekologinės kritinės ribos. Nors iš turimų faktinių duomenų aiškiai matyti, kad šiose srityse būtina imtis atsargumo priemonių, tolesni moksliniai tyrimai, susiję su planetos ribomis, sisteminė rizika ir mūsų visuomenės gebėjimu spręsti tuos klausimus, padės sukurti tinkamiausius sprendimus. Tie sprendimai turėtų apimti investicijas, kurių tikslas – užpildyti duomenų ir žinių spragas, sudaryti ekosistemų funkcijų žemėlapius ir jas įvertinti, suprasti, koks biologinės įvairovės vaidmuo jas užtikrinant ir kaip jos prisitaiko prie klimato kaitos.</p> <p>(...)</p>	<p>Žinių spragos vis dar didelės, kai kurios iš jų yra svarbios šios programos prioritetiniams tikslams. Todėl norint užpildyti šias spragas būtina investuoti į mokslinius tyrimus, siekiant užtikrinti, kad valdžios institucijos ir įmonės turėtų tvirtą pagrindą priimti sprendimus, kurie aiškiai atspindėtų realią socialinę, ekonominę ir aplinkos naudą ir sąnaudas. Akivaizdžios keturios spragos:</p> <p>— duomenų ir žinių spragoms užpildyti reikia pažangių mokslinių tyrimų ir tinkamų modeliavimo priemonių, kad būtų galima geriau suprasti sudėtingus su aplinkos pokyčiais susijusius klausimus, tokius kaip klimato kaitos ir nelaimių poveikis, rūšių nykimo pasekmės ekosistemų funkcijoms, aplinkos pavojaus slenksčiai ir ekologinės kritinės ribos. <u>Šiuo metu labai specializuotos atskirų sektorių (pavyzdžiui, žemės, vandens, klimato, oro, augalų, gyvūnų) techninės žinios labiau orientuojamos į jų funkcinę sąveiką. Atitinkamos žinios yra būtinos funkciniam tvariam ekosistemų valdymui. Jos užtikrina, kad iš tikrųjų būtų pasiektas pagrindinis tikslas – bendrais veiksmais stabilizuoti ekosistemas ir efektyviai panaudoti lėšas.</u> Nors iš turimų faktinių duomenų aiškiai matyti, kad šiose srityse būtina imtis atsargumo priemonių, tolesni moksliniai tyrimai, susiję su planetos ribomis, sisteminė rizika ir mūsų visuomenės gebėjimu spręsti tuos klausimus, padės sukurti tinkamiausius sprendimus. Tie sprendimai turėtų apimti investicijas, kurių tikslas – užpildyti duomenų ir žinių spragas, sudaryti ekosistemų funkcijų žemėlapius ir jas įvertinti, suprasti, koks biologinės įvairovės vaidmuo jas užtikrinant ir kaip jos prisitaiko prie klimato kaitos.</p> <p>(...)</p>

Paaškinimas

Būtina kuo skubiau užpildyti žinių spragas funkcinio ekosistemų suvokimo srityje, kad būtų galima tikslingai ir veiksmingai kurti tvarios aplinkos politikos priemones ir kartu užtikrinti skaidrumą įgyvendinant 7-ojoje aplinkosaugos veiksmų programoje numatytą tikslą – užtikrinti sumažėjusių ekosistemų funkcijų atstatymą. Tokiu būdu bus galima išvengti, pavyzdžiui, neefektyvių strategijų, kurios būtų našta projektų vykdytojams. Tai dera su RK nuomone, kuria siekiama nustatyti įgyvendinamus aplinkosaugos tikslus ir užpildyti žinių spragas.

5 pakeitimas

Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 83 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Nors integruoti aplinkos apsaugos klausimus į kitas ES politikos ir veiklos sritis Sutartyje reikalaujama nuo 1997 m., bendra dabartinė Europos aplinkos būklė rodo, kad iki šios padaryta pažanga (nors kai kuriose srityse pagirtina) nepakankama, kad būtų galima pakeisti visas neigiamas tendencijas. Daugeliui iš prioritetinių šios programos tikslų pasiekti reikės dar veiksmingiau integruoti aplinkos ir klimato klausimus į kitas politikos sritis, taip pat taikyti nuoseklesnius suderintus politikos metodus, teikiančius įvairialypę naudą. Tai turėtų padėti užtikrinti, kad sudėtingi kompromisai būtų sprendžiami kuo anksčiau, o ne įgyvendinimo etape, ir kad būtų galima veiksmingiau mažinti neišvengiamą poveikį. Strateginio aplinkos vertinimo direktyva ir Poveikio aplinkai vertinimo direktyva, jei taikomos teisingai, yra veiksmingos priemonės užtikrinti, kad į planus, programas ir projektus būtų įtraukiami aplinkos apsaugos reikalavimai. Vietos ir regioninėms valdžios institucijoms, kurios paprastai atsako už sprendimus dėl žemės ir jūrų teritorijų naudojimo, tenka labai svarbus vaidmuo vertinant poveikį aplinkai ir saugant, tausoiant ir puoselėjant gamtinį kapitalą, taip pat siekiant užtikrinti didesnį atsparumą klimato kaitos poveikiui ir gaivalinėms nelaimėms.</p>	<p>Nors integruoti aplinkos apsaugos klausimus į kitas ES politikos ir veiklos sritis Sutartyje reikalaujama nuo 1997 m., bendra dabartinė Europos aplinkos būklė rodo, kad iki šios padaryta pažanga (nors kai kuriose srityse pagirtina) nepakankama, kad būtų galima pakeisti visas neigiamas tendencijas. Daugeliui iš prioritetinių šios programos tikslų pasiekti reikės dar veiksmingiau integruoti aplinkos ir klimato klausimus į kitas politikos sritis, taip pat taikyti nuoseklesnius suderintus politikos metodus, teikiančius įvairialypę naudą. Tai turėtų padėti užtikrinti, kad sudėtingi kompromisai būtų sprendžiami kuo anksčiau, o ne įgyvendinimo etape, ir kad būtų galima veiksmingiau mažinti neišvengiamą poveikį. <u>Didelius ES taršos mažinimo jos susidarymo vietoje politikos siekius būtina suderinti su sektorių aplinkosaugos tikslais ir laiko požiūriu suderinti su taršos mažinimo jos susidarymo vietoje priemonių ir teršalų mažinimo tikslų terminais.</u> Strateginio aplinkos vertinimo direktyva ir Poveikio aplinkai vertinimo direktyva, jei taikomos teisingai, yra veiksmingos priemonės užtikrinti, kad į planus, programas ir projektus būtų įtraukiami aplinkos apsaugos reikalavimai. Vietos ir regioninėms valdžios institucijoms, kurios paprastai atsako už sprendimus dėl žemės ir jūrų teritorijų naudojimo, tenka labai svarbus vaidmuo vertinant poveikį aplinkai ir saugant, tausoiant ir puoselėjant gamtinį kapitalą, taip pat siekiant užtikrinti didesnį atsparumą klimato kaitos poveikiui ir gaivalinėms nelaimėms.</p>

Paaiškinimas

Taršos mažinimo jos susidarymo vietoje užmojai ir terminai turi būti suderinti su sektorių aplinkosauginiais tikslais.

6 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 86 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Siekiant geriau integruoti aplinkos aspektus ir didinti politikos nuoseklumą, programa užtikrinama, kad iki 2020 m.:</p> <p>(a) atskirų sektorių politika ES ir valstybėse narėse būtų rengiama ir įgyvendinama taip, kad būtų padedama siekti atitinkamų su aplinka ir klimatu susijusių tikslų ir uždavinių.</p> <p>Tam pirmiausia būtina:</p> <p>(a) įtraukti su aplinka ir klimatu susijusias sąlygas ir paskatas į ES ir valstybių narių politikos iniciatyvas, įskaitant esamos politikos peržiūras ir reformas, taip pat naujas iniciatyvas;</p>	<p>Siekiant geriau integruoti aplinkos aspektus ir didinti politikos nuoseklumą, programa užtikrinama, kad iki 2020 m.:</p> <p>a) atskirų sektorių politika ES ir valstybėse narėse būtų rengiama ir įgyvendinama taip, kad būtų padedama siekti atitinkamų su aplinka ir klimatu susijusių tikslų ir uždavinių.</p> <p>Tam pirmiausia būtina:</p> <p>a) įtraukti su aplinka ir klimatu susijusias sąlygas ir paskatas į ES ir valstybių narių politikos iniciatyvas, įskaitant esamos politikos peržiūras ir reformas, taip pat naujas iniciatyvas;</p>

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
(b) atlikti sisteminius ex ante ES ir valstybių narių politikos iniciatyvų poveikio aplinkai ir socialinio bei ekonominio poveikio vertinimus, siekiant užtikrinti tų iniciatyvų nuoseklumą ir veiksmingumą.	<p>b) <u>ES taršos mažinimo jos susidarymo vietoje politikos siekius suderinti su sektorių aplinkosaugos tikslais ir laiko požiūriu suderinti su taršos mažinimo jos susidarymo vietoje priemonių ir teršalų mažinimo tikslų terminais;</u></p> <p>bc) atlikti sisteminius ex ante ES ir valstybių narių politikos iniciatyvų poveikio aplinkai ir socialinio bei ekonominio poveikio vertinimus, siekiant užtikrinti tų iniciatyvų nuoseklumą ir veiksmingumą.</p>

Paaiškinimas

Taršos mažinimo jos susidarymo vietoje užmojai ir terminai turi būti suderinti su sektorių aplinkosauginiais tikslais.

7 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 89 punktą

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
<p>Tiek miestuose, tiek kaimuose gyvenantiems ES piliečiams naudingos įvairios ES politikos kryptys ir iniciatyvos, kuriomis remiama tvari miesto teritorijų plėtra. Tačiau tam reikia veiksmingai ir našiai koordinuoti veiksmus, vykdomus skirtingais administracijos lygiais, ir įvairių administracinių įstaigų veiksmus ir nuolat įtraukti regionines ir vietos valdžios institucijas į politikos, turinčios įtakos miesto aplinkos kokybei, planavimą, formavimą ir įgyvendinimą. Nacionalinio ir regioninio lygmens geresnio koordinavimo mechanizmai, pasiūlyti pagal kito finansavimo laikotarpio Bendrą strateginę programą, ir sukurta „Miestų plėtros platforma“ padėtų visa tai užtikrinti, taip pat paskatintų daugiau suinteresuotųjų asmenų grupių ir plačiąją visuomenę dalyvauti priimant jiems įtakos turinčius sprendimus. Vietos ir regioninės valdžios institucijoms taip pat bus naudinga tolesnė pažanga kuriant priemones, kuriomis siekiama racionalizuoti aplinkos duomenų rinkimą ir valdymą ir palengvinti keitimąsi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, taip pat pastangos geriau įgyvendinti aplinkos teisės aktus Sąjungos, nacionaliniu ir vietos mastu. Tai atitinka aukščiausio lygio susitikime Rio+20 prisiimtą įsipareigojimą remti integruotus tvarių miestų ir gyvenviečių planavimo, statybos ir valdymo metodus. Integruoti miestų erdvinio planavimo metodai, kuriuos taikant visapusiškai atsižvelgiama į ilgalaikius aplinkos tikslus ir ekonominius bei socialinius uždavinius, yra būtini siekiant užtikrinti, kad miestų bendruomenių gyvenimo ir darbo aplinka būtų tvari, veiksminga ir sveika.</p>	<p>Tiek miestuose, tiek kaimuose gyvenantiems ES piliečiams naudingos įvairios ES politikos kryptys ir iniciatyvos, kuriomis remiama tvari miesto teritorijų plėtra. Tačiau tam reikia veiksmingai ir našiai koordinuoti veiksmus, vykdomus skirtingais administracijos lygiais, ir įvairių administracinių įstaigų veiksmus ir nuolat įtraukti regionines ir vietos valdžios institucijas į politikos, turinčios įtakos miesto aplinkos kokybei, planavimą, formavimą ir įgyvendinimą. Nacionalinio ir regioninio lygmens geresnio koordinavimo mechanizmai, pasiūlyti pagal kito finansavimo laikotarpio Bendrą strateginę programą, ir sukurta „Miestų plėtros platforma padėtų <u>platforma</u>“ padėtų visa tai užtikrinti, taip pat paskatintų daugiau suinteresuotųjų asmenų grupių ir plačiąją visuomenę dalyvauti priimant jiems įtakos turinčius sprendimus. Vietos ir regioninės valdžios institucijoms taip pat bus gali būti naudinga tolesnė pažanga kuriant priemones, kuriomis siekiama racionalizuoti aplinkos duomenų rinkimą ir valdymą ir palengvinti keitimąsi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais, taip pat pastangos geriau įgyvendinti aplinkos teisės aktus Sąjungos, nacionaliniu ir vietos mastu. Tai atitinka aukščiausio lygio susitikime Rio+20 prisiimtą įsipareigojimą remti integruotus tvarių miestų ir gyvenviečių planavimo, statybos ir valdymo metodus. Integruoti miestų erdvinio planavimo metodai, kuriuos taikant visapusiškai atsižvelgiama į ilgalaikius aplinkos tikslus ir ekonominius, socialinius ir <u>teritorinius</u> uždavinius, yra būtini siekiant užtikrinti, kad miestų bendruomenių gyvenimo ir darbo aplinka būtų tvari, veiksminga ir sveika.</p>

Paaiškinimas

Svarbūs ne tik socialiniai ir ekonominiai, bet ir teritoriniai aspektai.

8 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 90 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
ES turėtų toliau skatinti ir, kai tinka, plėsti esamas iniciatyvas, kurias įgyvendinant remiamos inovacijos ir geriausia praktika miestuose, miestų tinklų kūrimas ir informacijos mainai ir miestai skatinami rodyti pavyzdį tvarios miestų plėtros srityje. ES institucijos ir valstybės narės turėtų padėti ir skatinti naudoti ES fondų lėšas, teikiamas pagal sanglaudos politiką, ir kitas lėšas, kuriomis remiamos miestų pastangos augti tvariai, didinti informuotumą ir skatinti vietos subjektų dalyvavimą. Parengus miestų tvarumo kriterijų rinkinį ir dėl jo susitarus, būtų sukurtas bendras tokių iniciatyvų pagrindas ir būtų skatinamas nuoseklus ir integruotas tvarios miestų plėtros metodas.	ES turėtų toliau skatinti ir, kai tinka, plėsti esamas iniciatyvas, kurias įgyvendinant remiamos inovacijos ir geriausia praktika miestuose, miestų tinklų kūrimas ir informacijos mainai ir miestai skatinami rodyti pavyzdį tvarios miestų plėtros srityje. ES institucijos ir valstybės narės turėtų padėti ir skatinti naudoti ES fondų lėšas, teikiamas pagal sanglaudos politiką, ir kitas lėšas, kuriomis remiamos miestų pastangos augti tvariai, didinti informuotumą ir skatinti vietos subjektų dalyvavimą. Parengus <u>laikantis subsidijavimo principu</u> miestų tvarumo kriterijų <u>rodikliu</u> rinkinį ir dėl jo susitarus, būtų sukurtas galima sukurti bendrą tokių iniciatyvų pagrindą ir skatinti nuoseklų ir integruotą tvarios miestų plėtros metodą. <u>Tvarumo rodikliai būtų rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis (pagal principą „iš apačios į viršų“), ir valdžios institucijomis, atsakingomis už aplinkos apsaugą ir statistinius duomenis, kad būtų užtikrintas tendencijoms įvertinti būtinas suderinimas ir palyginamumas.</u>

Paaiškinimas

Aplinkos apsaugos rodiklių atveju reikia tiksliai suderinti pagrindinius duomenis ir statistikos operacijas bei praktinę patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas lyginimas. Turi dalyvauti ne tik vietos valdžios institucijos, bet taip pat EAA ir Eurostatas.

9 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 91 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	RK pakeitimas
Siekiant didinti ES miestų tvarumą, programa užtikrinama, kad iki 2020 m.:	Siekiant didinti ES miestų tvarumą, programa užtikrinama, kad iki 2020 m.:
(a) dauguma ES miestų įgyvendintų tvaraus miestų planavimo ir projektavimo politiką.	(a) dauguma ES miestų įgyvendintų tvaraus miestų planavimo ir projektavimo politiką.
Tam pirmiausia būtina	Tam pirmiausia būtina:
(b) apibrėžti miestų aplinkosauginio veiksmingumo vertinimo kriterijų rinkinį ir dėl jo susitarti, atsižvelgiant į ekonominį ir socialinį poveikį;	(ba) <u>apibrėžti tuo atveju, kai miestų teritorijų bendrieji planai turi būti parengti anksčiau, dar nesant</u> miestų aplinkosauginio veiksmingumo vertinimo kriterijų <u>rodikliu</u> rinkinį ir dėl jo susitarti <u>rinkinio, leisti nacionalinėms vyriausybėms laikinai numatyti aplinkosauginius reikalavimus, atsižvelgiant į ekonominį ir socialinį poveikį bei į geografinius ypatumus ir pasinaudojant miestų ekspertų (pavyzdžiui, miestų planuotojų ir architektų) žiniomis. Tvarumo rodikliai būtų rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su vietos valdžios institucijomis ir valdžios institucijomis, atsakingomis už aplinkos apsaugą ir statistinius duomenis, kad būtų užtikrintas tendencijoms įvertinti būtinas suderinimas ir palyginamumas. Jau esamiems planams būtų galima taikyti išimtį.</u>
(c) užtikrinti, kad miestai turėtų informacijos apie miestų tvarumo didinimo priemonių finansavimą ir galimybę tokį finansavimą gauti.	(eb) užtikrinti, kad miestai turėtų informacijos apie miestų tvarumo didinimo priemonių finansavimą ir galimybę tokį finansavimą gauti.

Paaiškinimas

Aplinkos apsaugos rodiklių atveju reikia tiksliai suderinti pagrindinius duomenis ir statistikos operacijas bei praktinę patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas lyginimas. Turi dalyvauti ne tik vietos valdžios institucijos, bet taip pat EAA ir Eurostatas. Tačiau bėda ta, kad daugelis miestų turi atnaujinti savo teritorijų bendruosius planus jau po metų ar dviejų, be to, dėl suprantamų priežasčių, nesant parengtų miestų aplinkosauginio veiksmingumo vertinimo kriterijų rinkinio. Laikytis senųjų planų ir juos pratęsti nėra gerai. Todėl, mūsų siūlymu, šį konfliktą galėtume išspręsti leisdami nacionalinėms vyriausybėms laikinai numatyti aplinkosauginius reikalavimus, nestabdydami darnios, tvarios teritorijų plėtos.

10 pakeitimas

Europos Komisijos pasiūlymo pakeitimas, priedas, 100 punktas

Europos Komisijos siūlomas tekstas	Pakeitimas
Siekiant didinti ES veiksmų efektyvumą sprendžiant regioninius ir pasaulinius aplinkos ir klimato uždavinius, programa užtikrinama, kad iki 2020 m.:	Siekiant didinti ES veiksmų efektyvumą sprendžiant regioninius ir pasaulinius aplinkos ir klimato uždavinius, programa užtikrinama, kad iki 2020 m.:
(...)	(...)
Tam pirmiausia būtina:	Tam pirmiausia būtina:
(a) dirbti siekiant priimti tvaraus vystymosi tikslus, kurie: a) apima integracinės ekologiškos ekonomikos prioritetines sritis ir platesnius tvaraus vystymosi uždavinius, kaip antai energija, vanduo, aprūpinimas maistu, vandenynei ir tvarus vartojimas bei gamyba, taip pat visiems sektoriams svarbūs klausimai, pavyzdžiui, lygybė, socialinė įtrauktis, deramas darbas, teisinės valstybės principai ir geras valdymas; b) yra visuotinai taikomi ir apima visas tris tvaraus vystymosi sritis; c) yra papildyti konkrečiais tikslais ir rodikliais ir pagal juos vertinami; ir d) yra suderinti su vystymosi po 2015 m. principais bei į juos integruoti, taip pat jais remiami veiksmai klimato kaita srityje;	(a) dirbti siekiant priimti tvaraus vystymosi tikslus, kurie: a) apima integracinės ekologiškos ekonomikos prioritetines sritis ir platesnius tvaraus vystymosi uždavinius, kaip antai energija, vanduo, aprūpinimas maistu, vandenynei ir tvarus vartojimas bei gamyba, taip pat visiems sektoriams svarbūs klausimai, pavyzdžiui, lygybė, socialinė įtrauktis, deramas darbas, teisinės valstybės principai ir geras valdymas; b) yra visuotinai taikomi ir apima visas tris tvaraus vystymosi sritis; c) yra papildyti konkrečiais tikslais ir rodikliais ir pagal juos vertinami; ir d) yra suderinti su vystymosi po 2015 m. principais bei į juos integruoti, taip pat jais remiami veiksmai klimato kaita srityje;
(b) dirbti siekiant sukurti veiksmingesnę JT tvaraus vystymosi struktūrą, tuo tikslu stiprinti Jungtinių Tautų aplinkos programą (UNEP), atsižvelgiant į Rio+20 išvadas, ir kartu toliau dėti pastangas, kad UNEP būtų suteiktas JT agentūros statusas, taip pat remti nuolatines pastangas didinti daugiašalių aplinkosaugos susitarimų sinergiją;	(b) dirbti siekiant sukurti veiksmingesnę JT tvaraus vystymosi struktūrą, tuo tikslu stiprinti Jungtinių Tautų aplinkos programą (UNEP), atsižvelgiant į Rio+20 išvadas, ir kartu toliau dėti pastangas, kad UNEP būtų suteiktas JT agentūros statusas, taip pat remti nuolatines pastangas didinti daugiašalių aplinkosaugos susitarimų sinergiją;
(c) didinti įvairių finansavimo šaltinių, įskaitant apmokestinimą ir vidaus išteklių telkimą, privačias investicijas, naujus ir inovacinius šaltinius, poveikį ir suteikti galimybes pasinaudoti parama vystymuisi siekiant pritraukti tuos kitus finansavimo šaltinius pagal Rio de Žaneire nustatytą tvaraus vystymosi finansavimo strategiją ir įgyvendinant pačios ES politiką, įskaitant tarptautinius išipareigojimus dėl klimato ir biologinės įvairovės sričių finansavimo;	(c) <u>skirti papildomą finansavimą ypač didelių sąnaudų reikalaujančioms ir iki 2020 m. įgyvendintinoms aplinkosaugos priemonėms, visų pirma skirtoms gerinti nualintas ekosistemas pasitelkus žaliają infrastruktūrą, taip pat</u> didinti įvairių finansavimo šaltinių, įskaitant apmokestinimą ir vidaus išteklių telkimą, privačias investicijas, naujus ir inovacinius šaltinius, poveikį ir suteikti galimybes pasinaudoti parama vystymuisi siekiant pritraukti tuos kitus finansavimo šaltinius pagal Rio de Žaneire nustatytą tvaraus vystymosi finansavimo strategiją ir įgyvendinant pačios ES politiką, įskaitant tarptautinius išipareigojimus dėl klimato ir biologinės įvairovės sričių finansavimo;
(...)	(...)

Paaiškinimas

Daroma nuoroda į ES finansinių išteklių skyrimą didelių sąnaudų reikalaujančioms ir iki 2020 m. įgyvendintoms priemonėms, pavyzdžiui, pakartotiniam suskaidytų ekosistemų jungimui į tinklus pasitelkus žaliąją infrastruktūrą (taip pat naudojant žaliuosius tiltus), kad tikslas būtų pasiektas laiku. Valstybių narių lygmeniu sukaupta patirtis rodo, kad šiam tikslui įgyvendinti trūksta finansavimo pagrindo. RK nuomonėje pirmiausia pabrėžiami pasiektini tikslai kaip patikimos ES politikos pagrindas ir pakankamas finansinis pagrindas šiems tikslams pasiekti.

2013 m. gegužės 30 d., Briuselis

Regionų komiteto

Pirmininkas

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT